

Kuuden suurimman kaupungin toimeentulotuki vuonna 2010

Kuusikko-työryhmä
Pekka Borg
27.6.2011

Kuusikko-työryhmän julkaisusarja
Teksti: Pekka Borg
Kansi: Kati Rosenberg

ISSN 1457-5078

Edita Prima Oy 2011
Helsinki

Tekijä(t)		
Kuusikko-työryhmän aikuissosiaalityön ja toimeentulotuen asiantuntijaryhmä, sihteeri Pekka Borg		
Nimike		
Kuuden suurimman kaupungin toimeentulotuki 2010		
Julkaisija (virasto tai laitos)	Julkaisuaika	Sivumäärä, liitteet
Helsingin sosiaalivirasto (ja terveyskeskus), Espoon sosiaali- ja terveystoimi, Vantaan sosiaali- ja terveystoimi, Turun sosiaali- ja terveystoimi, Tampereen hyvinvointipalvelut sekä Oulun sosiaali- ja terveystoimi	7/2011	33 s. + 19 s. liitteitä
Sarjanimike		Osanumero
Kuusikko-työryhmän julkaisusarja		3/2011
ISSN-numero	Kieli	
1457-5078	Suomi	
Tiivistelmä		
<p>Vuoden 2010 toimeentulotuen kehitystä Kuusikko-kunnissa kuvaa tukea saaneiden kotitalouksien määrän ja kustannusten kasvu, joka kuitenkin hidastui vuodesta 2009. Uusien toimeentulotuen saajien määrä lisääntyi, mutta myös pitkään toimeentulotukea saaneiden määrä kasvoi. Työttömien määrä kääntyi laskuun, mutta pitkäaikaistyöttömyys lisääntyi.</p> <p>Toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä lisääntyi 3 prosentilla vuonna 2010, kun vuonna 2009 kasvua oli 13 %. Kuusikko-kunnissa oli 90 075 toimeentulotukea saanutta kotitaloutta, joissa oli 135 918 henkilöä. Tuensaajien määrä kasvoi kaikissa muissa kunnissa paitsi Oulussa. Pidemmällä seurantajaksolla lähtien Oulun ohella Turussa asiakasmäärä oli vuonna 2010 alempi kuin vuonna 2004. Kuusikko-kuntien asukkaista 8,8 % sai toimeentulotukea vähintään kerran vuonna 2010. Ainoastaan Oulussa tukea saaneiden väestöosuus laski vuonna 2010.</p> <p>Kuusikko-kunnissa 74 % toimeentulotuen saajista oli yksinäisiä. Yksinhuoltajia oli 12 % Kuusikon tuensaajista, mutta suhteessa väestömäärään yksinhuoltajia on enemmän toimeentulotuen saajana kuin muita perhetyyppisiä. Lapsilla oli selvästi suurempi riski joutua toimeentulotuen tarpeeseen kuin aikuisväestöllä. Kuusikko-kunnissa lapsiväestöstä oli vuonna 2010 toimeentulotukea saaneessa kotitaloudessa 12,1 %, kun 18 vuotta täytäneestä väestöstä osuus oli 8,7 %. Kuusikko-vertailuissa painopisteenä olivat nuoret. Alle 25-vuotiaiden osuus toimeentulotuen saajista kasvoi kaikissa Kuusikko-kunnissa. Myönteisenä kehityksenä oli nuorisotyöttömyyden kääntyminen laskuun vuonna 2010, mutta siitä huolimatta uusien nuorten toimeentulotuen saajien määrä kasvoi.</p> <p>Kustannusten kannalta oleellinen muutos vuonna 2010 oli toimeentulotuen tarpeen keston piteneminen. Kuusikko-kunnissa korkeintaan 3 kuukautta vuodessa toimeentulotukea saaneiden osuus laski keskimäärin 3 prosenttiyksiköllä ja 10 - 12 kuukautena vuodessa tukea saaneiden osuus kasvoi saman verran.</p> <p>Vuonna 2010 Toimeentulotukimenot kasvoivat Kuusikko-kunnissa 6 prosentilla 269,7 miljoonaan euroon. ja Kuusikon osuus koko maan toimeentulotukimenoista nousi 42,7 prosenttiin. Toimeentulotuen vuosikustannuksissa kotitaloutta ja henkilöä kohti Kuusikko jakautuu selkeästi kahteen ryhmään, pääkaupunkiseutuun ja muihin kuntiin. Pääkaupunkiseudulla kustannukset kotitaloutta kohti vuonna 2010 olivat 3300 – 3600 euroa ja muussa Kuusikossa 2200 – 2400 euroa.</p> <p>Kuusikko-kuntien tavoitteena on laajentaa vertailujen tietopohjaa asiakkuuksia ja kustannuksia kuvaavista tilastoista asiakaspalautteeseen. Kuusikko-kunnat keräävät monimuotoisesti asiakaspalautetta, mutta vielä ei ole käytettävissä vertailukelpoisia tietoja. Tässä raportissa on otettu ensimmäinen askel kuvaamalla Kuusikko-kuntien nykyisiä toimeentulotukiasiakkaiden asiakaspalauttejärjestelmiä.</p>		
Asiasanat		
Toimeentulotuki, kustannukset, kuntavertailu		
Tiedustelut	Jakelu	
Työryhmän jäsenet, liite 8	www.kuusikkokunnat.fi	

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	1
1 TOIMEENTULOTUEN ASIAKKAAT JA KUSTANNUKSET 2004–2010	2
1.1 Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet ja henkilöt	2
1.2 Toimeentulotuen asiakkaiden taustatietoja	4
1.2.1 -- Kotitalouksien perhetyypit	4
1.2.2 -- Toimeentulotuen saajien ikä	5
1.2.3 -- Kotitalouksille maksetut toimeentulotukikuukaudet vuoden aikana	6
1.2.4 -- Koko vuoden toimeentulotukea saaneiden määrän kehitys	7
1.2.5 -- Uusien toimeentulotuen saajien määrä	7
1.2.6 -- Toimeentulotukea saaneiden pääasiallinen toiminta	8
1.2.7 -- Toimeentulotukea saaneiden tulolähteet	9
1.3 Toimeentulotuen kustannukset vuosina 2003- 2009	11
1.3.1 -- Vuosikustannukset toimeentulotukea saanutta kotitaloutta ja henkilöä kohden	11
1.3.2 -- Toimeentulotuen kokonaiskustannukset	13
1.3.3 -- Toimeentulotuen kustannuksiin vaikuttavia tekijöitä	14
1.3.4 -- Toimeentulotuen vuosikustannukset asukasta kohti	15
1.3.5 -- Toimeentulotuen jakautuminen perustoimeentulotukeen, täydentävään ja ehkäisevään toimeentulotukeen	16
2 TYÖTTÖMYYS TOIMEENTULOTUEN TARPEESEEN VAIKUTTAVANA TEKIJÄNÄ	17
2.1 Pitkäaikaistyöttömät	18
2.2 Nuorisotyöttömyys	19
2.3 Työvoiman palvelukeskukset	20
2.4 Kuntouttava työtoiminta	20
2.5 Alle 25-vuotiaat työllistämistoimiin osallistuneet	23
3 TOIMEENTULOTUKIPÄÄTÖKSET JA MUUTOKSENHAUT	24
4 ASIAKASPALAUTTEEN KERÄÄMINEN JA HYÖDYNTÄMINEN	25
5 YHTEENVETO	31

TAULUKOT

- Taulukko 1. Vuoden 2010 aikana toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien ja henkilöiden määrä sekä muutos vuodesta 2009
- Taulukko 2. Toimeentulotukea saaneiden perhekoko ja tuesta osalliseksi tulleet lapset sekä tukea saaneiden osuus väestöstä 2010
- Taulukko 3. Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet ikäryhmittäin 2010, % kaikista tukea saaneista kotitalouksista
- Taulukko 4. Vuoden 2010, 2009 ja 2008 jokaisena kuukautena toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä sekä eri ikäryhmien osuus kotitalouksista
- Taulukko 5a. Uusien toimeentulotuen saajien määrät ja osuus kaikista tuensaajista 2009 – 2010
- Taulukko 5b. Uusien alle 25-vuotiaiden toimeentulotuen saajien määrät ja osuus kaikista tuensaajista 2009 – 2010
- Taulukko 6a. Marraskuussa 2010 toimeentulotukea saaneiden pääasiallinen toiminta. Kaikki tuensaajat (ilman Vantaata ja Tamperetta)
- Taulukko 6b. Marraskuussa 2010 toimeentulotukea saaneiden pääasiallinen toiminta. Alle 25-vuotiaat tuensaajat (ilman Vantaata ja Tamperetta)
- Taulukko 7a. Marraskuussa 2010 toimeentulotukea saaneiden kaikki tulolähteet
- Taulukko 7b. Marraskuussa 2010 toimeentulotukea saaneiden alle 25-vuotiaiden kaikki tulolähteet
- Taulukko 8. Toimeentulotuki kotitaloutta ja henkilöä kohti vuonna 2010 ja muutos vuodesta 2009 (vuoden 2010 arvossa)
- Taulukko 9. Myönnetyn toimeentulotuen kustannukset 2010
- Taulukko 10. Keskimääräiset neliövuokrat Kuusikko-kunnissa vuonna 2010
- Taulukko 11. Toimeentulotuen jakaantuminen eri lajeihin 2010
- Taulukko 12. Työttömyysaste % työvoimasta 31.12. vuosina 2008 - 2010
- Taulukko 13. Työvoiman palvelukeskuksen aloittaneet asiakkuudet 2008 -2010
- Taulukko 14. Työvoiman palvelukeskuksen päättyneet asiakkuudet
- Taulukko 15. Alle 25-vuotiaiden kuntien työllistämistoimiin osallistuneiden määrä vuonna 2010
- Taulukko 16. Päätöksiä kotitaloutta kohti 2010
- Taulukko17. Toimeentulotukipäätösten ja muutoksenhakujen määrä 2010

KUVIOT

- Kuvio 1. Toimeentulotuen kotitalouksien määrän muutos 2004 – 2010
- Kuvio 2. Toimeentulotuesta osalliseksi tulneiden henkilöiden osuus (%) kunnan väestöstä vuosina 2004–2010
- Kuvio 3. Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet perhetyypeittäin vuonna 2010
- Kuvio 4. Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet, % tuen keston mukaan vuonna 2010
- Kuvio 5a. Toimeentulotuen vuosikustannukset, euroa tukea saanutta kotitaloutta kohti vuosina 2004–2010 (vuoden 2010 rahan arvossa)
- Kuvio 5b. Toimeentulotuen vuosikustannukset, euroa tukea saanutta henkilöä kohti vuosina 2004 –2010 (vuoden 2010 rahan arvossa)
- Kuvio 6. Toimeentulotuen kustannukset 2004 -10, (korotettuna 2010 arvoon)
- Kuvio 7. Toimeentulotuen kustannukset kunnan asukasta kohden vuosina 2004–2010 (vuoden 2010 rahan arvossa)

- Kuvio 8. Pitkäaikaistyöttömien määrä joulukuussa 2006–2010
- Kuvio 9. Vähintään 500 päivää työmarkkinatukea työttömyyden perusteella saaneet
- Kuvio 10. Nuorisotyöttömien määrä Kuusikkokunnissa joulukuussa 2004–2010
- Kuvio 11. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneiden määrä 2008 - 2010
- Kuvio 12. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneiden alle 25-vuotiaiden määrä 2008 - 2010
- Kuvio 13. Kuntouttavan työtoiminnan toimintapäivien määrä osallistujaa kohti vuodessa 2008 – 2010
- Kuvio 14. Kuntouttavaan työtoiminnan kustannukset toimintapäivää kohti, euroa 2008 – 2010

LIITTEET

- Liite 1a Toimeentulotuen perusosien määrät 1.1.2011 lukien
- Liite 1b Toimeentulotuen tiedonkeruun määritelmät 2010 ja tilastojen laatu
- Liite 2 Toimeentulotuen asiakkaat ja kustannukset 2010
- Liite 2A Toimeentulotuen asiakkaat ja kustannukset 2004-2010 ilman pakolaisia, paluumuuttajia ja turvapaikan hakijoita
- Liite 2B Toimeentulotuen deflatoidut kustannukset 2004-2010 ilman pakolaisia, paluumuuttajia ja turvapaikan hakijoita
- Liite 2C Toimeentulotuen asiakkaat ja kustannukset 2004-2010 (sisältäen pakolaiset, paluumuuttajat ja turvapaikanhakijat)
- Liite 3a Toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien perhetyypit
- Liite 3b Lapsien määrä toimeentulotukiperheissä
- Liite 4 Kotitalouksille maksetut toimeentulotukikuukaudet vuonna 2010
- Liite 5 Kotitalouksille maksetut toimeentulotukikuukaudet iän mukaan vuonna 2010
- Liite 6 Kuusikon kuntien ja koko suomen työttömyystietoja joulukuussa 2004 - 2010
- Liite 7 Kuntouttava työtoiminta
- Liite 8 Aikuissosiaalityön ja toimeentulotuen asiantuntijaryhmän yhteystiedot 2011

JOHDANTO

Toimeentulotuki on ollut Kuusikko-työn alusta lähtien mukana vertailuissa. Toiminta alkoi kolmen pääkaupunkiseudun kaupungin kesken jo vuonna 1994, jolloin tehtiin ensimmäinen toimeentulotuen asiakasmäärien ja kustannusten vertailu vuoden 1993 tietojen pohjalta. Ensimmäinen viiden kaupungin toimeentulotukiraportti tehtiin vuoden 1995 tiedoista, kun Turku ja Tampere tulivat työskentelyyn mukaan. Täyteen Kuusikkoon päästiin vuonna 2005, kun Oulu päätti osallistua toimeentulotukivertailuihin.

Tässä raportissa tehdään toimeentulotuen asiakkuuksien ja kustannusten ajallinen tarkastelujakso on vuodesta 2004 vuoteen 2010. Vertailun kohteena ovat ensisijaisesti toimeentulotuen asiakasmäärän ja –rakenteen sekä myönnetyn toimeentulotuen määrän muutokset. Tilastot osoittavat, minkä suuntaisia ja kuinka suuria muutoksia Kuusikko-kunnissa on tapahtunut. Kuusikko-vertailujen perusteella ei kuitenkaan voida tehdä kovin syvällisiä johtopäätöksiä siitä, miksi yhdessä kunnassa tapahtuu enemmän muutoksia kuin toisessa. Raportissa uutena näkökulman laajenuksena toiminnan arviointiin on asiakkaiden palautteen huomioiminen. Kunnat ovat jo pitkään keränneet eri tavoin asiakaspalautetta, mutta kukin omalla tavallaan. Koska tiedot eivät ole helposti vertailtavissa, on raportissa aloitettu palautejärjestelmien kuvauksista.

Erityisen kiinnostuksen kohteena ovat alle 25-vuotiaat toimeentulotuen saajat ja ensimmäistä kertaa on koottu myös tietoja uusista toimeentulotuen saajista Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) määritelmien pohjalta. Samoin on käytetty THL:n tilastoja toimeentulotukea saavien pääasiallisesta toiminnasta ja tulolähteistä. Kuntien tilastointikäytännöissä on kuitenkin niin paljon eroja, että tietojen vertailtavuudessa on puutteita.

Raportissa toimeentulotuen asiakasmäärien ja kustannusten vertailut on tehty ilman valtion laissa määritellyn ajan (½ - 3 v.) täysimääräisesti korvaamien turvapaikanhakijoiden, pakolaisten ja paluumuuttajien toimeentulotukea, jotta luvut kuvaisivat kuntien toimeentulotuen kustannuksia. Määräajan jälkeen kunnat vastaavat ko. henkilöiden mahdollisesta toimeentulotuesta ja nämä menot sisältyvät kunnan tilastolukuihin. Liitetaulukon 2C luvut kuitenkin sisältävät myös valtion korvaamat toimeentulotukikustannukset ja asiakasmäärät. Kuusikko-kuntien toisistaan poikkeavat tilastointikäytännöt heikentävät vertailtavuutta, sillä osassa kuntia asiakaskunnan rakennetta kuvaavat vuositilastot sisältävät turvapaikanhakijat, pakolaiset ja paluumuuttajat ja toisissa kunnissa eivät. Siten Kuusikko-kuntien toimeentulotuen asiakaskunnan ikää, perhetyyppejä ja toimeentulotuen kestoa kuvaavat tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia keskenään.

Kustannustiedot on koottu kuntien tilinpäätöstiedoista. Kustannusten muutoksen vertailu on tehty vuoden 2010 rahan arvoon korotetuilla luvuilla. Toimeentulotukiraportissa kustannusten deflatoinnissa käytetään muista Kuusikko-vertailuista poiketen kuluttajahintaindeksiä, koska se kuvaa toimeentulotuen kustannustekijöitä paremmin kuin julkisten menojen indeksi. Raportin vertailut on tehty deflatoiduin hinnoin, mutta liitteessä 2B on aikaisempien vuosien kustannukset muutettu vuoden 2010 rahan arvoon.

Kuusikon aikuissosiaalityön ja toimeentulotuen ryhmä teki vuodelta 2009 toimeentulotukiraportin lisäksi raportin kaupunkien työllistämispalveluista. Kuusikon ohjausryhmän päätöksen mukaisesti työllistämispalveluraporttia ei tehdä joka vuosi, vaan tänä vuonna tehdään toinen raportti Kuusikko-kuntien aikuissosiaalityöstä. Koska toimeentulotuen tarpeeseen liittyy erityisesti työttömyys, on toimeentulotukiraporttiin sisällytetty viimevuotista laajempi katsaus Kuusikko-kuntien työttömyystilastoihin ja työllistämiseen.

1 TOIMEENTULOTUEN ASIAKKAAT JA KUSTANNUKSET 2004–2010

Toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki, jonka tarkoituksena on turvata henkilön tai perheen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä. Toimeentulotuki jakautuu perus-, täydentävään ja ehkäisevään toimeentulotukeen.

Perustoimeentulotuella on tarkoitus kattaa pääosin jatkuvanluonteiset välttämättömät elinkustannukset. Se koostuu perusosasta (euromäärät liitteessä 1A) ja kohtuullisiin asumiseen, sähköön, terveydenhuoltoon yms. menoihin myönnettävästä tuesta. Täydentävän toimeentulotuen avulla voidaan ottaa huomioon hakijan erityiset tarpeet ja olosuhteet. Varsinkin eri syistä pitkään toimeentulotuen varassa elävillä on yleensä tarpeellisia elinkustannuksia, joihin perustoimeentulotuki on riittämätön. Ehkäisevän toimeentulotuen tavoitteena on edistää henkilön ja perheen sosiaalista turvallisuutta ja omatoimista suoriutumista sekä ehkäistä syrjäytymistä ja pitkäaikaista riippuvuutta toimeentulotuesta. Kunta määrittelee ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisperusteet. Sitä voidaan myöntää muun muassa tuensaajan aktivointia tukeviin toimenpiteisiin, akuuteista kriisitilanteista selviytymiseen tai taloudellisen tilanteen heikentymisestä aiheutuvien vaikeuksien lieventämiseen.

1.1 Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet ja henkilöt

Useamman vuoden jatkunut toimeentulotuen asiakasmäärien aleneminen kääntyi nousuun vuonna 2009. Työllisyyden ja yleisen taloudellisen tilanteen paranemisen tuloksena vuonna 2010 toimeentulotukimenojen kasvu hidastui Kuusikko-kunnissa 3 prosenttiin. Laman seuraukset, kuten pitkäaikaistyöttömyyden kasvu vaikuttavat siihen, että toimeentulotuen tarve vähenee taloudelliseen kehitykseen nähden viiveellä. Oulussa toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä aleni yhdellä prosentilla. Turussa (+ 0,6 %) ja Helsingissä (+2,5 %) kotitalousmäärät kasvoivat vähemmän kuin Kuusikko-kunnissa keskimäärin. Eniten kasvua oli Espoossa (+ 6,8 %). Kuten muissakin raportin kotitalous- ja henkilötilastoissa, taulukon 1 luvut ovat ilman toimeentulotukea saaneiden pakolaisten, turvapaikanhakijoiden ja paluumuuttajien määriä.

Taulukko 1. Vuoden 2010 aikana toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien ja henkilöiden määrä sekä muutos vuodesta 2009

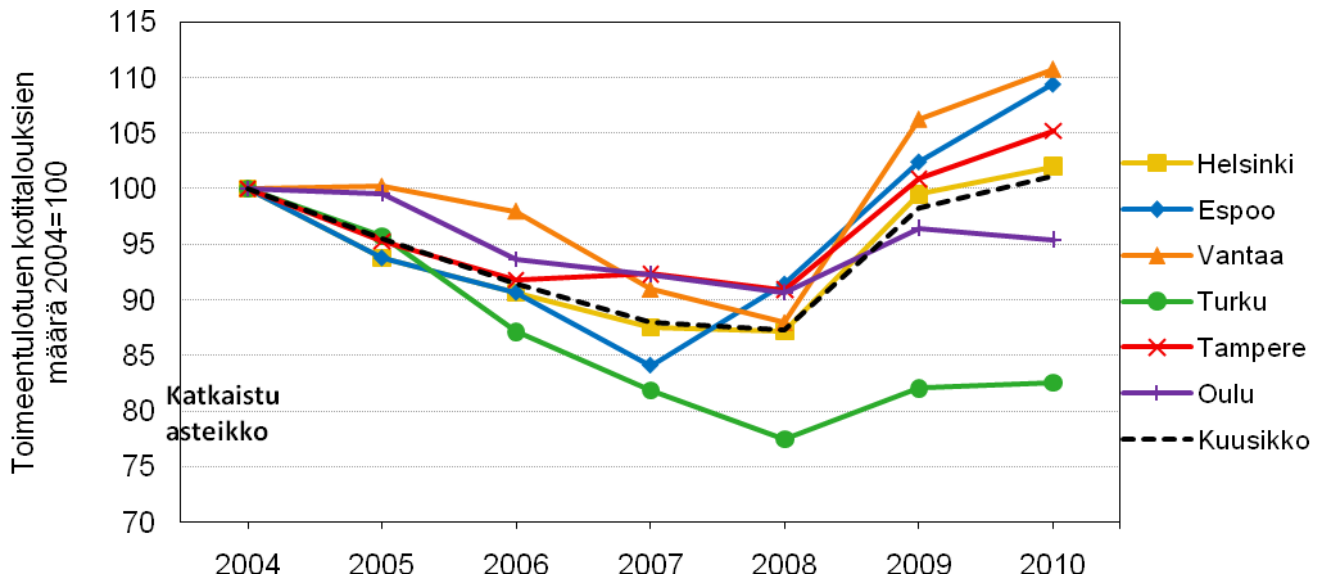
	Muutos (%)		Muutos (%)	
	Kotitalouksia	vuodesta	Henkilöitä	vuodesta
	yhteensä	2009	yhteensä	2009
Helsinki	37 973	2,5	54 787	2,4
Espoo	9 981	6,8	16 724	8,0
Vantaa	11 341	4,2	19 126	2,6
Turku	9 626	0,6	14 888	1,9
Tampere	14 151	4,3	20 252	2,9
Oulu	7 003	-1,1	10 141	-2,1
Kuusikko	90 075	3,0	135 918	2,8

Vuonna 2010 Kuusikko-kunnissa oli 90 075 toimeentulotukea saanutta kotitaloutta (87 470 vuonna 2009), joissa oli 135 918 (132 278) henkilöä¹. Tuensaajien määrä kasvoi kaikissa

¹ asiakkaat ilman pakolaisia, paluumuuttajia ja turvapaikan hakijoita, joiden toimeentulotuen valtio korvaa eri säännösten pohjalta

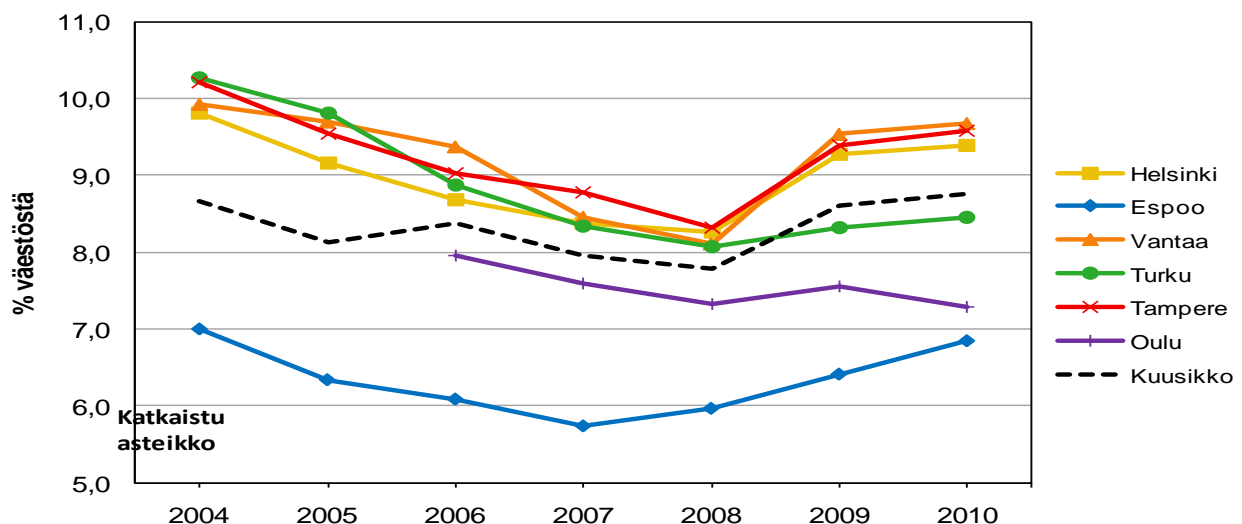
muissa kunnissa paitsi Oulussa. Vantaalla, Tampereella ja Oulussa toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien henkilömäärä pieneni, mutta samaan aikaan Espoossa ja Turussa kotitalouksien koko kasvoi. (Taulukko 1)

Kuvio 1. Toimeentulotuen kotitalouksien määrän muutos 2004 – 2010, 2004 = 100

Kuusikko-kunnissa vuoden 2010 toimeentulotuen kotitalousmäärä oli yhden prosentin suurempi kuin vuonna 2004. Turussa asiakasmäärä on tällä ajanjaksolla tilaston mukaan laskenut jopa 18 %. Turun osalta pitää tuensaajien määrään perustuvissa vertailuissa ottaa huomioon, että ennen vuotta 2009 tilastoihin sisältyi noin 300 asumispalvelujen asiakasta, jotka saivat toimeentulotukea hoitomaksuihin. 1.1.2009 lähtien asukkaat vastaavat vuokra- ja ateriamenoistaan ja vain pieni osa heistä saa tulovajeeseen toimeentulotukea. Tämän tekijän vaikutus on noin 3 % lukuihin, joten todellinen kotitalousmäärän väheneminen vuodesta 2004 on noin 15 %. Myös Oulussa tuensaajien määrä on alentunut 5 prosentilla. Muissa Kuusikko-kunnissa kotitalousmäärä on kasvanut, eniten Vantaalla (+ 11 %) ja Espoossa (+9 %). (Liite 2A, Kuvio 1)

Kuvio 2. Toimeentulotuesta osalliseksi tulleiden henkilöiden osuus (%) kunnan väestöstä vuosina 2004–2010 (ilman pakolaisia, paluumuuttajia ja turvapaikan hakijoita)

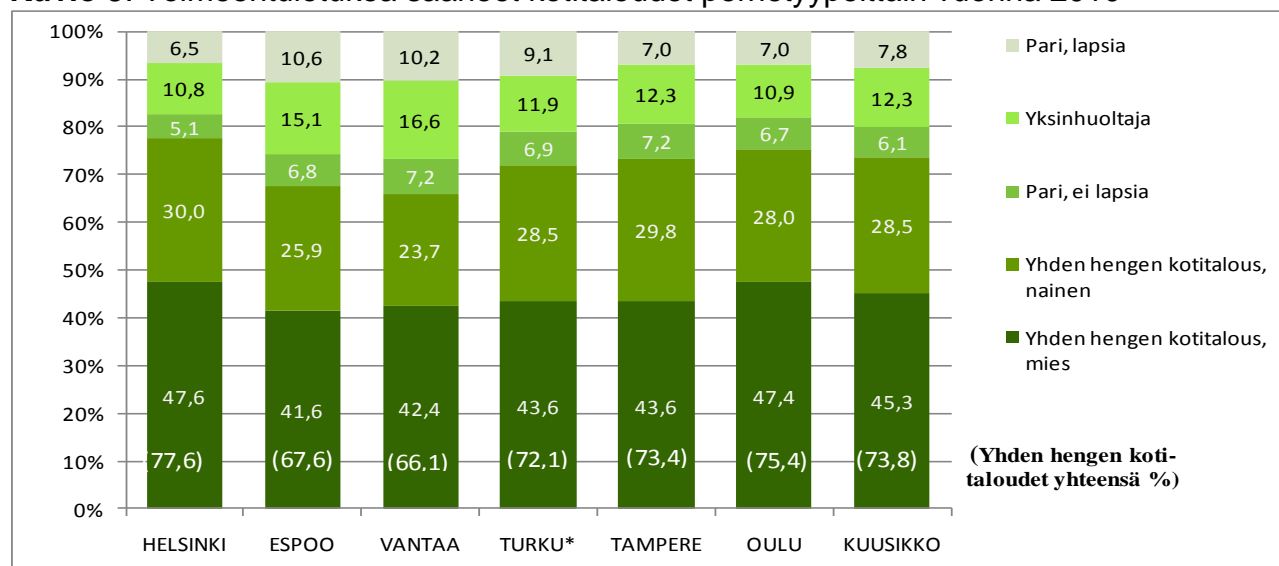
Vuonna 2010 sai 8,8 % Kuusikko-kuntien asukkaista toimeentulotukea vähintään kerran vuodessa. Tukea saaneiden henkilöiden osuus väestöstä laski vuoteen 2008 asti, mutta on sen jälkeen palannut lähes vuoden 2004 tasolle. Oulu poikkesi muista kunnista siinä, että siellä väestöosuus aleni vuonna 2010. Turussa tukea saaneiden väestöosuus oli vuonna 2004 Kuusikon korkein, mutta on nyt laskenut alle keskitason. Espoossa väestöosuus on vuodesta 2007 kasvanut eniten, mutta alittaa edelleen selvästi muiden Kuusikko-kuntien tason. (Kuvio 2, Liite 2A)

1.2 Toimeentulotuen asiakkaiden taustatietoja²

1.2.1 Kotitalouksien perhetyypit

Perhetyypeittäin ainoa Kuusikkotasolla näkyvä muutos vuonna 2010 oli naisten yhden hengen kotitalouksien osuuden kasvu puolella prosenttiyksiköllä ja yksinäisten miesten osuuden väheneminen saman verran. Vuonna 2010 oli yksinäisten osuus jo 73,8 % tuensaajista ja Helsingissä jopa 77,6 %. Kuntakohtaisesti perhetyyppien osuuksissa on kohtalaisesti vuosittaisia heilahteluja ristikkäisiin suuntiin. Yhden hengen talouksien osuus kasvoi vuonna 2010 Vantaalla 1,5 prosenttiyksiköllä ja Oulussa 2,4 prosenttiyksiköllä, mutta laski Tampereella 1,7 ja Espoossa 0,9 prosenttiyksiköllä. Espoossa ja Tampereella kasvoi kahden huoltajan lapsiperheiden osuus ja Vantaalla osuus laski. Oulussa ja Vantaalla myös yksinhuoltajien osuus laski, mutta nousi Tampereella. (Kuvio3, Liite 3)

Kuvio 3. Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet perhetyypeittäin vuonna 2010

Kuusikko-kunnissa elää lapsista selvästi suurempi osa toimeentulotuen varassa kuin aikuisväestöstä, sillä lapsiväestöstä eli toimeentulotukea saaneissa kotitaloudessa 12,1 % (11,7 % v. 2009), kun 18 vuotta täyttäneestä väestöstä osuus oli 8,7 % (7,9 %). Lasten väestöosuuden suhteen Oulu ja Espoo erottuvat muista Kuusikko-kunnista huomattavasti

² Osassa tiedoista mukana ovat kaikki toimeentulotukea saaneet asiakkaat, osassa ilman pakolaisia, turvapaikanhakijoita ja paluumuuttajia. Liitteenä olevissa taulukoissa mainitaan, millä perusteella tiedot on koottu.

matalammalla väestöosuudella. Muissa Kuusikko-kaupungeissa tukea saaneiden lasten väestöosuus oli hyvin yhdensuuruinen välillä 13,2 – 13,9 %. Toimeentulotuesta osalliseksi tulleiden lasten määrä ja osuus alle 18-vuotiaasta väestöstä vuonna 2010 nousi kaikissa Kuusikko-kaupungeissa Oulu ja Turku lukuun ottamatta. Oulussa määrä ja osuus laskivat ja Turussa tilanne pysyi lähes ennallaan. Helsingissä, Tampereella ja Oulussa toimeentulotukea saavat perheet olivat Kuusikon keskiarvoa pienempiä ja Espoossa ja Vantaalla suurempia. (Taulukko 2)

Taulukko 2. Toimeentulotukea saaneiden perhekoko ja tuesta osalliseksi tulleet lapset sekä tukea saaneiden osuus väestöstä 2010

	Tuesta			Tuensaajia		
	Tuensaajien perhekoko keskimäärin	osallisten lasten määrä	Alle 18-vuotias väestö	Tuensaajia % alle 18 v. väestöstä	18 vuotta täyttänyt väestö	Tuensaajia % 18 v. täytäneestä väestöstä
Helsinki	1,44	13 472	96 590	13,9	486 760	9,7
Espoo	1,68	5 014	57 591	8,7	186 739	6,7
Vantaa	1,69	5 839	43 946	13,3	153 690	9,0
Turku	1,55	3 715	28 064	13,2	148 023	8,0
Tampere	1,43	4 746	35 414	13,4	176 093	9,2
Oulu	1,45	2 445	28 541	8,6	110 592	7,4
Kuusikko	1,51	35 231	290 146	12,1	1 261 897	8,7

1.2.2 Toimeentulotuen saajien ikä

Taulukko 3. Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet ikäryhmittäin 2010
% kaikista tukea saaneista kotitalouksista

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu*	Kuusikko (%)	Kuusikko (N)
-24 v opiskelijat	3,4	9,0	5,4	8,8	12,1	..	5,8	5 487
-24 v muut	17,7	15,1	19,0	16,6	19,7	34,4	19,1	18 079
-24v.yhteensä	21,1	24,1	24,4	25,4	31,8	34,4	24,9	23 566
25 - 34 v	24,2	22,6	22,4	25,8	25,4	28,6	24,5	23 208
35 - 49 v	28,5	28,7	29,0	26,2	23,4	21,4	27,1	25 641
50 - 64 v	20,1	19,8	19,1	19,1	16,1	13,3	18,7	17 728
65 v täytäneet	6,1	4,8	5,1	3,5	3,3	2,3	4,9	4 623
Kaikki kotitaloudet	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	94 766

* Oulu ei saa eroteltua alle 24-vuotiaiden opiskelijoiden määrää

Alle 25-vuotiaiden osuus toimeentulotuen saajista kasvoi kaikissa Kuusikko-kunnissa ja vaihteli Helsingin 21 prosentista Oulun 34 prosenttiin. Kaupunkien väliset erot kaventuivat hieman ja suurin muutos oli nuorten osuuden kasvu Tampereella 5 prosenttiyksiköllä. Alle 25-vuotiaiden opiskelijoiden osuus lisääntyi pääkaupunkiseudulla, pysyi Turussa ennallaan ja pieneni Tampereella 3 prosenttiyksiköllä. Vaikka opiskelijoiden kesätyötilanne parani, oli opiskelijoiden osuus edelleen Tampereella selvästi Kuusikon korkein. Sen sijaan muiden nuorten työllisyystilanne oli Tampereella vaikea. Oulussa ei saa tilastoissa eroteltua opiskelevien ja muiden nuorten osuuksia. Myös Espoossa ja Turussa opiskelijoita on suhteessa enemmän toimeentulotuen saajina kuin Kuusikossa keskimäärin. Helsingissä opiskelijoiden osuus on selvästi alin ja yhtenä siihen vaikuttavana tekijänä on, että Helsingissä

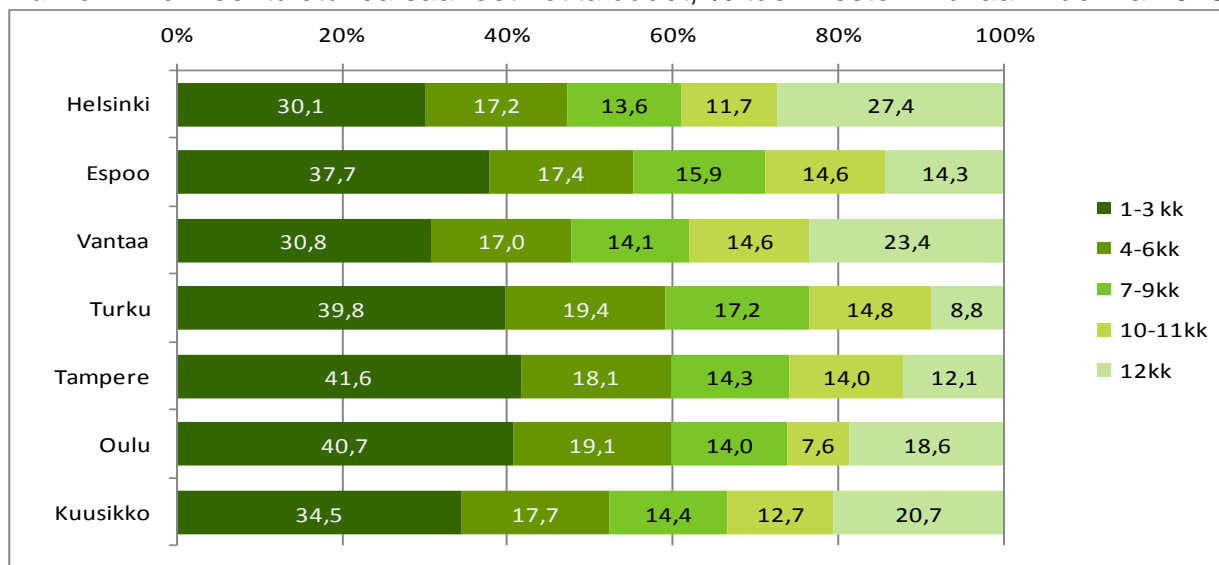
tarjotaan kielteisen opintolainan takauspäätöksen saaneille opiskelijoille toimeentulotuen sijaan opintolainaa vastaava sosiaalista luottoa. Muiden alle 25-vuotiaiden osuus lisääntyi Kuusikossa lähes 4 prosenttiyksiköllä vuodesta 2009 (15,3 %). Tampereella osuus kasvoi jopa 7 prosenttiyksiköllä, mutta myös Turussa näiden nuorten osuus kasvoi yli prosenttiyksiköllä.

25 -34-vuotiaiden tuensaajien osuus kasvoi Kuusikossa vuonna 2009, mutta pieneni vuonna 2010 kaikissa muissa kaupungeissa paitsi Oulussa. Espoossa ja Vantaalla 35 – 49-vuotiaiden osuus kasvoi hieman, mutta laski muissa Kuusikko-kunnissa. Yli 50-vuotiaiden tuensaajien osuuksissa ei tapahtunut suuria muutoksia. 65 vuotta täyttäneiden osuus oli Helsingissä korkein. (Taulukko 3)

1.2.3 Kotitalouksille maksetut toimeentulotukikuukaudet vuoden aikana

Vuonna 2010 toimeentulotuen tarpeen keston osalta oleellinen muutos Kuusikko-kunnissa oli keston piteneminen. Turku ei ole vertailussa mukana, sillä tilastointijärjestelmän muutoksen takia Turusta ei saanut kestotietoa vuodelta 2009. Kaikissa muissa Kuusikko-kunnissa korkeintaan 3 kuukautta vuodessa toimeentulotukea saaneiden osuus laski, keskimäärin 2,8 prosenttiyksiköllä ja 10 - 12 kuukautena vuodessa tukea saaneiden osuus kasvoi 2,6 prosenttiyksiköllä. 4 – 9 kuukautta tukea saaneiden osuuksissa muutokset olivat pieniä.

Kuvio 4. Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet, % tuen keston mukaan vuonna 2010*

*Helsingissä ja Oulussa kestotilasto lasketaan kuukauden aikana voimassaolevien päätösten perusteella, muissa kunnissa kuukauden maksutapahtumien perusteella. Päätöspohjainen laskutapa jonkin verran liioittelee pitkäaikaisten tuensaajien osuutta

Vähintään 10 kuukautta vuoden aikana tukea saaneiden osuus oli korkein Helsingissä (39 %) ja Vantaalla (38 %) ja pienin Turussa (24 %). Valtion työvoimapolitiikka ja työttömyys-turvallainsäädännön viime vuosien muutokset ovat suurelta osin vaikuttaneet siihen, että kasvava määrä pitkään työttömänä olleita on pudonnut työttömyysturvalta tulottomiksi, jolloin he tarvitsevat toimeentulotukea elinkustannuksiinsa.

Tämän ryhmän toimeentulotuen tarpeen pitkittymistä saattaa lisätä myös se, että kunnissa sosiaalityötä painotetaan uusiin ja nuoriin asiakkaisiin. Sosiaalityön resursseja ei ole

riittävästi pitkäaikaisasiakkaiden tapaamisiin vaan heidän asiointinsa jää enemmän etuus- käsittelyn varaan.

Lyhytaikaisten, korkeintaan 3 kuukautena tukea saaneiden osuus oli korkein Tampereella (41 %) ja Oulussa (41 %). Vantaalla lyhytaikaisia tuensaajia oli vain 31 % ja Helsingissä 32 %. Suurin muutos vuodesta 2009 oli korkeintaan 3 kuukautta tukea saaneiden osuuden aleneminen Tampereella ja Oulussa yli 4 prosenttiyksiköllä ja 10 - 12 kuukautena tukea saaneiden osuuden lisääntyminen Tampereella ja Espoossa 3,5 prosenttiyksiköllä. (Liite 4, Kuvio 4)

1.2.4 Koko vuoden toimeentulotukea saaneiden määrän kehitys

Vuoden jokaisena kuukautena toimeentulotukea saaneita kotitalouksia oli suhteellisesti eniten Helsingissä (27 %) ja Vantaalla (23 %). Keskimäärin Kuusikko-kunnissa oli koko vuoden toimeentulotukea saaneita 21 %, mutta poikkeuksellisen alhainen osuus oli Turussa (9 %) ja Tampereella (12 %). Ympäri vuoden tukea saaneiden osuus kasvoi vuodesta 2009 kaikissa Kuusikko-kaupungeissa (ilman Turkoa) keskimäärin 1,7 prosenttiyksiköllä. Eniten osuus lisääntyi Espoossa (+2,6 %-yks.) ja Helsingissä (+2,1 %-yks.). (Liite 4)

Taulukko 4. Vuoden 2010, 2009 ja 2008 jokaisena kuukautena toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä sekä eri ikäryhmien osuus kotitalouksista

	Toimeentulotukea 12 kk saaneet kotitaloudet			Ikäryhmien osuus kaikista kotitalouksista %					
	v. 2010	v.2009	v. 2008	alle 25v		25 - 34v	35 - 49v	50 - 64v	65 vuotta täyttäneet
				opiskelijat	muut*				
Helsinki	11491	10 342	8 643	1,6	9,4	18,7	35,8	27,6	6,9
Espoo	1424	1 092	989	1,9	7,7	15,6	37,0	32,7	5,2
Vantaa	2734	2 399	2 118	3,3	11,3	20,3	34,6	27,5	3,0
Turku	850		1 381	1,4	9,1	20,5	35,5	32,4	1,2
Tampere	1707	1 410	1 346	3,9	12,2	20,4	36,1	26,5	0,9
Oulu	1375	1 390	1 087		21,7	25,7	32,1	19,4	1,1
Kuusikko	19581		15 318	2,0	10,6	19,4	35,5	27,5	5,1

*Oulussa kaikki alle 25-vuotiaat

Ikäluokittain tarkasteltuna jokaisena kuukautena toimeentulotukea saaneiden osuuksissa ei tapahtunut Kuusikon tasolla suuria muutoksia vuodesta 2009. Kuntakohtaisesti suurin muutos oli Tampereella nuorten opiskelijoiden osuuden aleneminen 3 prosenttiyksiköllä ja muiden alle 25-vuotiaiden lisääntyminen samalla määrällä. Tämä vastaa Tampereen asiakaskunnan rakenteessa tapahtunutta muutosta.

1.2.5 Uusien toimeentulotuen saajien määrä

Yli kolmasosa Kuusikko-kuntien toimeentulotuen saajista oli uusia tuensaajia. Tässä vertailussa on yhdenmukaisuuden parantamiseksi käytetty THL:n määritelmää, jonka mukaan uudeksi asiakkaaksi lasketaan kotitalous, joka ei ole saanut tilastointivuotta edeltävänä vuonna toimeentulotukea. Osuusvertailu kaikkiin vuoden aikana toimeentulotukea saaneiden määrään ei ole täysin oikea, sillä kaikkien tuensaajien määrä on kuntien tilastosta, jonka luku poikkeaa jonkin verran THL:n tilastoista. Kunnat ovat itse poimineet vuoden 2010 uusien tuensaajien määrät, joten luvut saattavat poiketa THL:n tilastoon lopullisesti tulevista luvuista.

Taulukko 5a. Uusien toimeentulotuen saajien määrät ja osuus kaikista tuensaajista 2009 - 2010

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
2009	13 621	2 818	3 271	2 765	4 424	2 206	29 105
2010	15 182	3 314	4 309	3 137	4 630	3 061	33 633
2009 Uusien osuus % kaikista tuensaajista	36,8	30,2	30,1	28,9	32,6	31,2	33,3
2010 Uusien osuus % kaikista tuensaajista	40,0	33,2	38,0	32,6	32,7	43,7	37,3

Uusien tukea saaneiden kotitalouksien määrä ja osuus kaikista tuensaajista kasvoi vuonna 2010 kaikissa Kuusikko-kunnissa. Tampereella uusia asiakkaita tuli lisää vain 5 %, kun Vantaalla lisäys oli 32 % ja Oulussa 39 %. Oulussa uusien osuus kaikista tuensaajista nousi jopa 44 prosenttiin, mutta Helsingissäkin 40 prosenttiin. Oulussa opiskelijoiden kesätyötilanne oli vuonna 2010 heikompi kuin edellisenä vuonna, minkä seurauksena tuli enemmän opiskelijoita uusiksi toimeentulotuen hakijoiksi. (Taulukko 5a)

Taulukko 5b. Uusien alle 25-vuotiaiden toimeentulotuen saajien määrät ja osuus kaikista tuensaajista 2009 – 2010

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
2009	3 410	914	1 033	994	1 708	922	8 981
2010	6 728	1 101	1 331	1 145	..	1 276	11 581
2009 Uusien osuus % kaikista tuensaajista	40,1	41,6	42,4	42,8	44,4	37,2	41,3
2010 Uusien osuus % kaikista tuensaajista	76,2	45,7	46,8	46,9	..	50,2	

Taulukon 5b mukaan uusien alle 25-vuotiaiden tuensaajien määrä kaksinkertaistui Helsingissä vuonna 2010 ja uusien osuus kaikista nuorista tuensaajista oli jopa 76 %. Muissa Kuusikko-kunnissa uusia asiakkaita oli noin puolet kaikista tuensaajista. Myös Oulussa uusien nuorten tuensaajien määrä lisääntyi voimakkaasti, 38 prosentilla.

1.2.6 Toimeentulotukea saaneiden pääasiallinen toiminta

Vantaalla ja Tampereella puuttuu tieto tuensaajien pääasiallisesta toiminnasta noin puolelta asiakkaista ja Vantaan alle 25-vuotiaista tuensaajista jopa 85 prosentilta. Siten tämä vertailu on tehty ilman Vantaata ja Tamperetta. Muissa kunnissa puuttuvia tietoja on sen verran vähän, että se ei oleellisesti vaikuta tilastojen keskinäiseen vertailtavuuteen. Tilaston luotettavuuden kannalta suurempi ongelma on työntekijöiden ilmeisesti vaihtelevat kirjauskäytännöt. Varsinkin kun toimeentulotuen hakeminen on siirtynyt pääasiallisesti kirjalliseen etuuskäsittelyyn, jossa hakemuksen käsittelijä voi usein vaihtua, voi asiakkaan elämäntilanteen tuntemus jäädä heikommaksi. Tiedon puuttuminen riippuu myös siitä, onko tietokenttä määritelty tietojärjestelmässä pakollisesti täytettäväksi. Tässä suhteessa Kuusikko-kuntien tietojärjestelmissä on eroja.

Tuensaajien pääasiallinen toiminta on niin oleellinen taustatieto, että tämä tieto päätettiin esittää raportissa vertailtavuutta heikentävistä luotettavuusongelmista huolimatta.

Taulukko 6a. Marraskuussa 2010 toimeentulotukea saaneiden pääasiallinen toiminta Kaikki tuensaajat (ilman Vantaata ja Tamperetta)

	Helsinki	Espoo	Turku	Oulu
Työssä	5,0	5,6	5,3	4,3
Työtön, lomautettu	57,7	49,2	56,4	60,0
Opiskelija	6,9	8,7	9,9	14,3
Äitiys-,isyys-, vanhempain- loma, hoitovapaa	3,4	4,5	3,0	3,4
Pitkäaikaisesti sairas	2,4	1,5	3,2	2,9
Eläkkeellä	16,2	14,0	7,3	6,5
Muu	7,6	14,9	10,9	5,1
Ei tietoa	0,7	1,6	3,9	3,5
Yhteensä (%)	100,0	100,0	100,0	100,0
Yhteensä (N)	23 606	5 080	4 436	3 034

Vertailukuntien toimeentulotuen saajista oli noin 5 % työssäkäyviä. Työttömät olivat ylivoimaisesti suurin ryhmä noin 60 prosentin osuudella, paitsi Espoossa työttömiä oli 50 %. Opiskelijoita oli selkeästi eniten Oulussa ja vähiten Helsingissä. Eläkkeellä olevia oli Helsingissä ja Espoossa suhteellisesti noin kaksinkertainen määrä verrattuna Turkuun ja Ouluun. (Taulukko 6a)

Taulukko 6b. Marraskuussa 2010 toimeentulotukea saaneiden pääasiallinen toiminta Alle 25-vuotiaat tuensaajat (ilman Vantaata ja Tamperetta)

	Helsinki	Espoo	Turku	Oulu
Työssä	3,8	3,4	3,8	2,6
Työtön, lomautettu	51,8	42,3	40,8	48,3
Opiskelija	23,9	29,7	22,6	28,2
Äitiys-,isyys-, vanhempain- loma, hoitovapaa	5,9	7,3	6,1	5,3
Pitkäaikaisesti sairas	2,2	0,8	2,8	1,7
Eläkkeellä	1,5	0,1	0,3	1,9
Muu	9,2	14,8	16,2	10,1
Ei tietoa	1,8	1,4	7,2	1,8
Yhteensä (%)	100	100	100	100
Yhteensä (N)	4 128	994	902	834

Nuorten alle 25-vuotiaiden joukossa korostuu opiskelijoiden osuus, joita oli neljäsosa tuensaajista. Tässä ikäluokassa myös äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaalla olevien osuus on lähes kaksinkertainen verrattuna kaikkiin toimeentulotuen saajiin. Työssä olevien ja työttömien osuus oli pienempi kuin tuensaajilla keskimäärin, vaikka kaikissa kaupungeissa yli 40 % nuorista tuensaajista oli työttömänä. Helsingissä työttömiä oli 52 %. (Taulukko 6b)

1.2.7 Toimeentulotukea saaneiden tulolähteet

Tulolähdetilaston luotettavuuden suhteen on samanlaisia varauksia kuin pääasiallisen toiminnan osalta. Tulolähdetilaston ongelmana on, että siitä ei näe, mikä on ollut toimeentulotuen hakijan tärkein tulolähde. Tilastoon on kirjattu kaikki tuensaajan tulolähteet ottamat-

ta esim. tulon suuruutta huomioon. Tilastosta ei voi esim. päätellä, kuinka monella asiakkaalla tulona on korkeintaan asumistuki tai lapsilisä. Myös tietojen keräystapa kunnassa vaikuttaa tilastolukuihin. Yleisin tapa kunnissa on, että työntekijä täyttää tietojärjestelmän tilastokenttään tiedon tulolähteestä, jolloin siihen tulevat tärkeimmät, mutta ei välttämättä kaikki tulolähteet kirjatuksi. Esim. Vantaalla tieto kerätään suoraan toimeentulotukilaskelmasta, jolloin se kattaa kaikki laskelmaan sisällytetyt tulot.

Taulukossa 7 on laskettuna eri tulolähteitä saaneiden kotitalouksien osuus poikkeuksellisesti marraskuun 2009 tulolähteistä, koska siltä vuodelta tilasto sisältää kotitalouksien määrän ja tilastotiedot on ilmeisesti täytetty huolellisemmin kuin vuonna 2010. Keskimäärin Kuusikko-kunnissa on kirjattu kotitaloutta kohti kaksi tulolähdettä, mutta Vantaalla luku on 2,7.

Taulukko 7a. Marraskuussa 2009 toimeentulotukea saaneiden tulolähteet kotitaloutta kohti ja tulolähteiden määrä

	Kotitalouksien osuus, jotka saivat tulolähdettä marraskuussa 2009							Tulonlähteitä yht. (N)
	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko	
Ansio-/yrittäjätulot	8,6	8,7	15,8	7,6	6,7	6,7	9,1	3887
Työmarkkinatuki /peruspäiväraha	29,6	30,3	38,8	42,5	47,0	44,0	35,6	15198
Ansiosidonnainen päiväraha	1,9	2,0	2,6	2,6	3,4	3,7	2,4	1025
Opinto-/koulutustuki	5,0	6,7	8,5	6,6	8,1	8,6	6,5	2784
Sairauspäiväraha	2,4	2,4	3,6	4,5	3,4	4,3	3,0	1292
Äitiys-, isyys- ja vanhempainraha	1,8	2,5	3,8	2,4	2,1	1,8	2,3	967
Lasten kotihoidon tuki	3,9	4,8	7,1	4,7	3,4	4,0	4,4	1898
Lapsilisät/elatusapu/-tuki	22,8	33,6	40,3	26,9	25,8	22,7	27,2	11602
Eläke	16,9	15,5	13,3	8,4	8,1	7,1	13,5	5763
Asumistuki	58,3	69,7	77,7	74,9	76,1	74,6	67,4	28767
Muu	9,2	5,0	51,8	6,6	4,3	2,7	13,3	5675
Tuloton	15,1	13,5	3,3	9,7	7,6	8,6	11,3	4812
								83670
Kotitalouksia (N)	19102	4550	5954	4209	5931	2907	42653	

Riski joutua toimeentulotuen tarpeeseen kohdistuu nimenomaan vähimmäisetuuksien varassa eläviin. Ansiosidonnaisia etuuksia saavilla ja päätoimisessa työsuhteessa olevilla on huomattavasti vähemmän toimeentulotuen tarvetta muuta kuin erityisissä tilanteissa. Työmarkkinatuen saajien osuus oli Kuusikko-kunnissa runsas kolmasosa ja Tampereella, Oulussa ja Turussa yli 40 %. Ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan osuus oli vain 2 % ja Oulussa ja Tampereella yli 3 %. Ansio- ja yrittäjätulojen osuus marraskuun 2009 tulolähteistä oli keskimäärin 9 %. Muissa Kuusikko-kunnissa osuus oli 7 – 9 % mutta Vantaalla 16 %. Ero selittyy ainakin osittain sillä, että Vantaan tulolaskelmapohjaiseen tilastointiin kertyvät pienetkin eri tulot lähteenä, kun muissa kunnissa on ilmeisesti kirjattu vain merkittävimmät lähteet.

Eläkkeiden suhteen Kuusikko-kunnat jakautuivat kahteen ryhmään. Pääkaupunkiseudun kunnissa eläkkeitä sai 13 – 17 % toimeentulotuen saajista, muutamissa kunnissa osuus oli 7 - 8 %. Jatkossa on aiheellista syventää vertailua tarkastelemalla tukea saaneita eläkeläisiä ikäryhmittäin, sillä enemmistö toimeentulotukea saaneista eläkeläisistä on työikäisiä työkyvyttömyyseläkeläisiä, joilla ei ole karttunut lainkaan tai hyvin vähän ansioperusteista eläkettä.

Kaksi kolmasosaa tuensaajista sai asumistukea. Helsingissä asumistukea sai vain 58 % ja Espoossa 69 % ja muissa Kuusikko-kaupungeissa 75 – 78 %. Lapsilisää/elatusapua saavien osuus vaihteli Helsingin 23 prosentista Espoon 34 ja Vantaan 40 prosenttiin. Tulot-

tomuuden osuus oli tilaston mukaan Kuusikko-kunnissa keskimäärin 11 %. Helsingissä (15 %) ja Espoossa (14 %) luku oli selvästi muita korkeampi. Vantaan tulottomien osuus 3 % osoittaa tilaston poimintakäytännön eroja, sillä lähes kaikille on edes jokin pieni tulo kirjattuna. Vantaa erottuu muista myös siinä, että 52 prosentille on kirjattu muita valmiiseen luokitteluun sisällyttämiä tuloja, mutta muissa kunnissa niitä on alle 10 prosentilla. Jos tulottomiksi laskettaisiin myös pelkkää asumistukea tai lapsilisää saavat, olisivat Kuusikon tulottomuusluvut huomattavasti korkeampia kuin mitä tilasto osoittaa.

Taulukko 7b. Marraskuussa 2009 toimeentulotukea saaneiden alle 25-vuotiaiden tulolähteet kotitaloutta kohti ja tulolähteiden määrä

	Kotitalouksien osuus, jotka saivat tulolähdettä marraskuussa 2009							Tulonlähteitä yht. (N)
	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko	
Ansio-/yrittäjätulot	7,4	6,1	14,1	4,9	6,0	5,3	7,5	616
Työmarkkinatuki /peruspäiväraha	12,0	11,0	13,2	17,5	21,3	23,0	15,3	1246
Ansiosidonnainen päiväraha	0,2				0,8	0,7	0,3	22
Opinto-/koulutustuki	17,0	20,9	24,1	18,0	22,2	19,8	19,7	1608
Sairauspäiväraha	1,3	1,0	1,8	2,2	1,8	2,8	1,7	137
Äitiys-, isyys- ja vanhempainraha	3,5	4,8	4,9	4,6	2,7	2,3	3,7	303
Lasten kotihoidon tuki	4,9	4,5	6,9	5,6	3,1	3,7	4,8	392
Lapsilisät/elatusapu/-tuki	17,6	20,1	24,7	18,8	14,9	13,2	18,2	1482
Eläke	2,0	2,1	4,2	1,2	1,2	2,5	2,1	175
Asumistuki	44,3	43,0	56,0	57,9	56,3	59,7	50,9	4152
Muu	7,3	3,9	56,2	6,5	5,5	3,1	13,3	1088
Tuloton	29,3	30,9	8,6	20,4	16,6	17,2	22,2	1811
								13032
Kotitalouksia (N)	3069	866	1201	852	1367	809	8164	

Nuorten osalta tulolähdetilasto poikkeaa koko asiakaskunnasta siten, että työttömyysturvan ja eläkkeiden osuus oli huomattavasti pienempi ja vastaavasti opintotuen osuus oli suurempi. Myös tulottomien osuus oli kaksinkertainen kaikkiin tuensaajiin verrattuna. Espoossa osuus oli 31 % ja Helsingissä 29 %.

1.3 Toimeentulotuen kustannukset vuosina 2003- 2009

Kustannusvertailut on tehty ilman pakolaisten, paluumuuttajien ja turvapaikan hakijoiden toimeentulotukimenoja, jotka valtio korvaa kunnille täysimääräisesti. Nämä menot sisältyvät liitetaulukoihin 2 ja 2C. Myöskään takaisin perittyä toimeentulotukea ei ole vähennetty luvuista. Asiakkailta takaisin perityn toimeentulotuen määrä vaihteli Kuusikko-kunnissa 2,4 ja 5,8 prosentin välillä toimeentulotuen kokonaiskustannuksista. (Liite 2)

Vuodesta 2009 lähtien on Kuusikko-raporteissa toimeentulotuen kustannusvertailuissa tehty deflatointi julkisten menojen sosiaalitoimen indeksiin sijaan kuluttajahintaindeksillä, joka kuvaa paremmin toimeentulotuen menorakennetta. Kuluttajahintaindeksillä deflatoituina kasvu näyttää suurempaa lukua kuin julkisten menojen indekseissä, sillä julkisten menojen indeksiin sisältyvät palkkakulut ovat nousseet enemmän kuin kuluttajahinnat.

1.3.1 Vuosikustannukset toimeentulotukea saanutta kotitaloutta ja henkilöä kohden

Toimeentulotuen vuosikustannukset kotitaloutta kohti olivat keskimäärin 2 994 euroa ja tuesta osalliseksi tullutta henkilöä kohti 1 984 euroa vuonna 2010. Keskimääräistä enem-

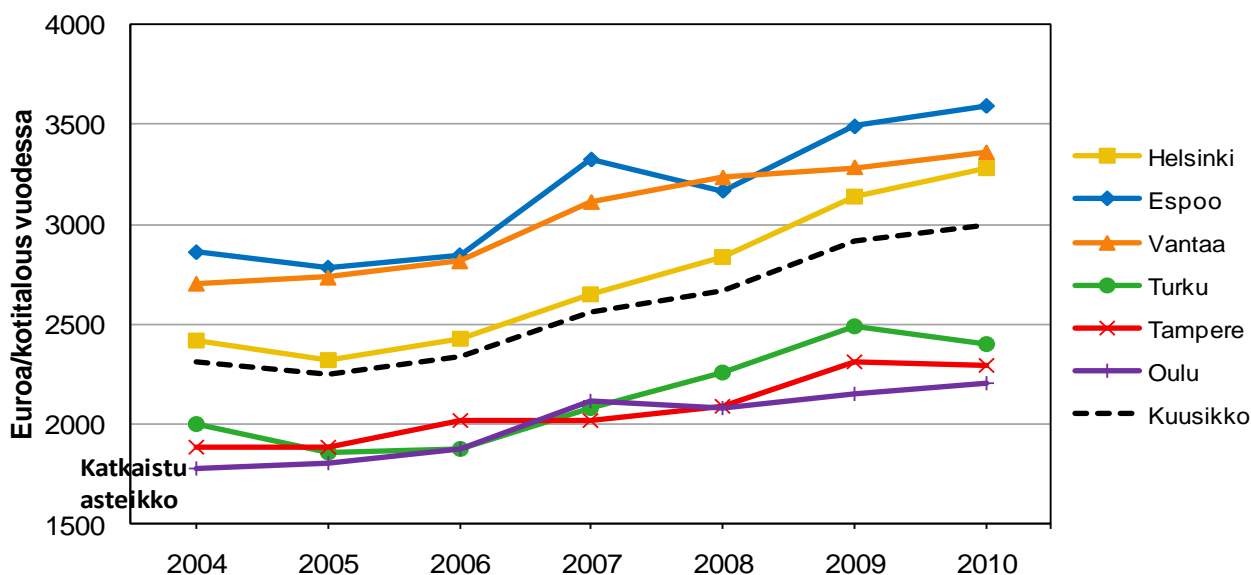
män kustannukset kotitaloutta kohti kasvoivat edellisestä vuodesta Helsingissä (+4,5 %). Turussa (-3,4 %) ja Tampereella (-0,9 %) menot laskivat. Tampereella toimeentulotuki henkilöä kohti kuitenkin lievästi nousi, koska tuensaajien kotitalouksien henkilömäärä pieneni. Samasta syystä Vantaalla ja Oulussa kustannukset kasvoivat enemmän henkilöä kohti kuin kotitaloutta kohti. Vastaavasti Espoossa tuki kotitaloutta kohti vuodessa kasvoi enemmän kuin henkilöä kohti, koska tuensaajien keskimääräinen perhekoko kasvoi. Yhden hengen talouksissa kustannukset ovat suhteessa korkeampia, koska yksinasuvan henkilön toimeentulotuen perusosa on korkeampi kuin puolisoilla ja koska asumismenot eivät jakaudu useamman henkilön kesken. (Taulukko 8)

Taulukko 8. Toimeentulotuki kotitaloutta ja henkilöä kohti vuonna 2010 ja muutos vuodesta 2009 (vuoden 2010 arvossa)

	Tuki/kotitalous euroa/ vuosi	Muutos (%) vuodesta 2009	Tuki/henkilö euroa / vuosi	Muutos (%) vuodesta 2009
Helsinki	3 284	4,5	2 276	4,7
Espoo	3 593	2,9	2 144	1,8
Vantaa	3 360	2,3	1 992	3,9
Turku	2 405	-3,4	1 555	-4,6
Tampere	2 292	-0,9	1 602	0,5
Oulu	2 204	2,6	1 522	3,7
Kuusikko	2 994	2,7	1 984	2,9

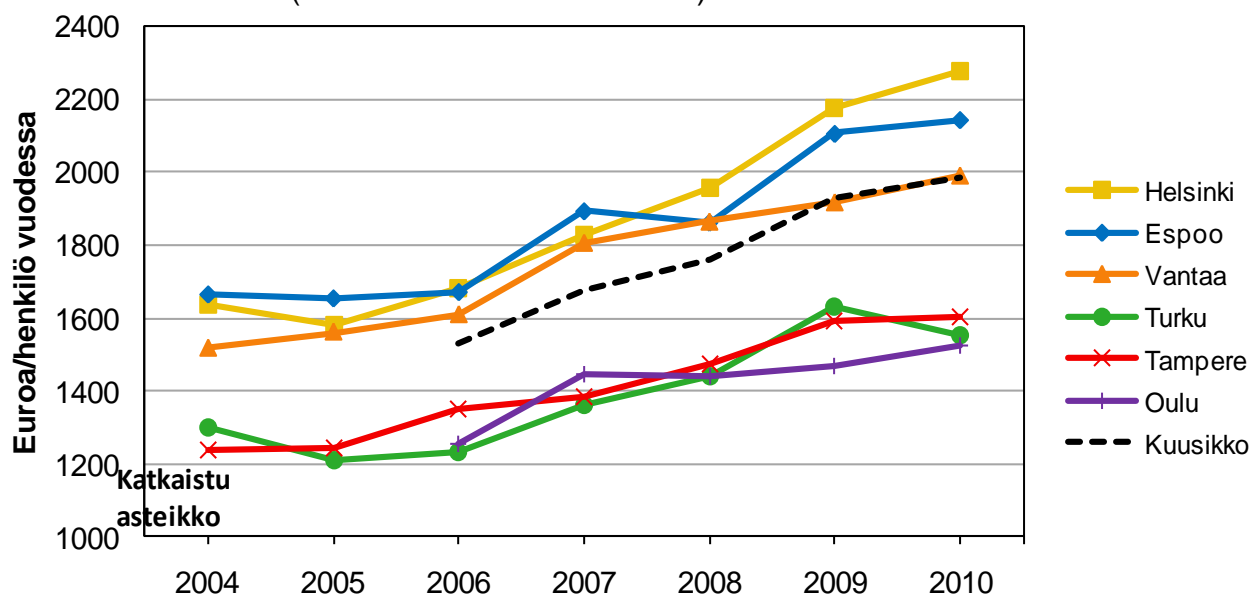
Pitemmällä jaksolla vuodesta 2004 vuoteen 2010 kustannusten nousu kotitaloutta kohti oli Kuusikossa melko tasaisesti välillä 20 % - 26 % paitsi Helsingissä kasvua oli 36 %. Lapsiperhevaltaisissa Espoossa ja Vantaalla tuen euromäärä kotitaloutta kohti olivat edelleen hieman Helsinkiä korkeammat. (Liite 2B, Taulukko 2, Kuvio 5a)

Kuvio 5a. Toimeentulotuen vuosikustannukset, euroa tukea saanutta kotitaloutta kohti vuosina 2004–2010 (vuoden 2010 rahan arvossa)

Henkilöä kohti vuodessa maksetun toimeentulotuen osalta kustannuskehityksessä oli enemmän hajontaa kuin kotitaloutta kohti maksetun tuen määrässä. vuodesta 2004 vuoteen 2010 tuki henkilöä kohti lisääntyi Kuusikko-kunnissa 20 – 31 prosentilla paitsi Helsingissä 39 %. Oulusta tieto on saatavissa vasta vuodesta 2006 lähtien. (Liite 2B, Kuvio 5b)

Kuvio 5b. Toimeentulotuen vuosikustannukset, euroa tukea saanutta henkilöä kohti vuosina 2004–2010 (vuoden 2010 rahan arvossa)

1.3.2 Toimeentulotuen kokonaiskustannukset

Kuusikon kunnissa toimeentulotuen kokonaiskustannukset suurenevät vuonna 2009 lähes neljänneksellä. Kasvu jatkui vuonna 2010, mutta vauhti hidastui 7 prosenttiin ja reaaliarvoltaan 5,7 prosenttiin. Menot olivat 269,7 miljoonaa euroa (255,1 milj. € v. 2009, vuoden 2010 hinnoin). Kuusikon osuus koko maan toimeentulotukimenoista nousi 42,7 prosenttiin.

Valtakunnallisesti toimeentulotukimenojen kasvu hidastui Kuusikkoa enemmän, sillä reaalisesti koko maan menot kasvoivat vuonna 2010 vain yhden prosentin (17 % v. 2009).³ Vuoden 2010 toimeentulotuen bruttomenot olivat koko maassa yhteensä 631,6 miljoonaa euroa (622,8 milj. € v. 2009).

Keskimääräistä enemmän menot lisääntyivät pääkaupunkiseudun kunnissa. Oulussa menot lisääntyivät alle 3 % ja ainoana Kuusikko-kuntana kustannukset laskivat Turussa (-1,6 %). (Taulukko 9)

Vuodesta 2004 vuoteen 2006 toimeentulotuen kustannukset alenivat Kuusikko-kunnissa. Sen jälkeen kustannukset ovat nousseet ja ajanjaksolla 2004 – 2010 myönnetyn toimeentulotuen määrä kasvoi reaaliarvoltaan (vuoden 2010 hinnoin) 31 prosentilla. Pääkaupunkiseudun kunnissa kustannusten nousua oli 37 -39 % ja Tampereella 28 %. Oulussa kasvua

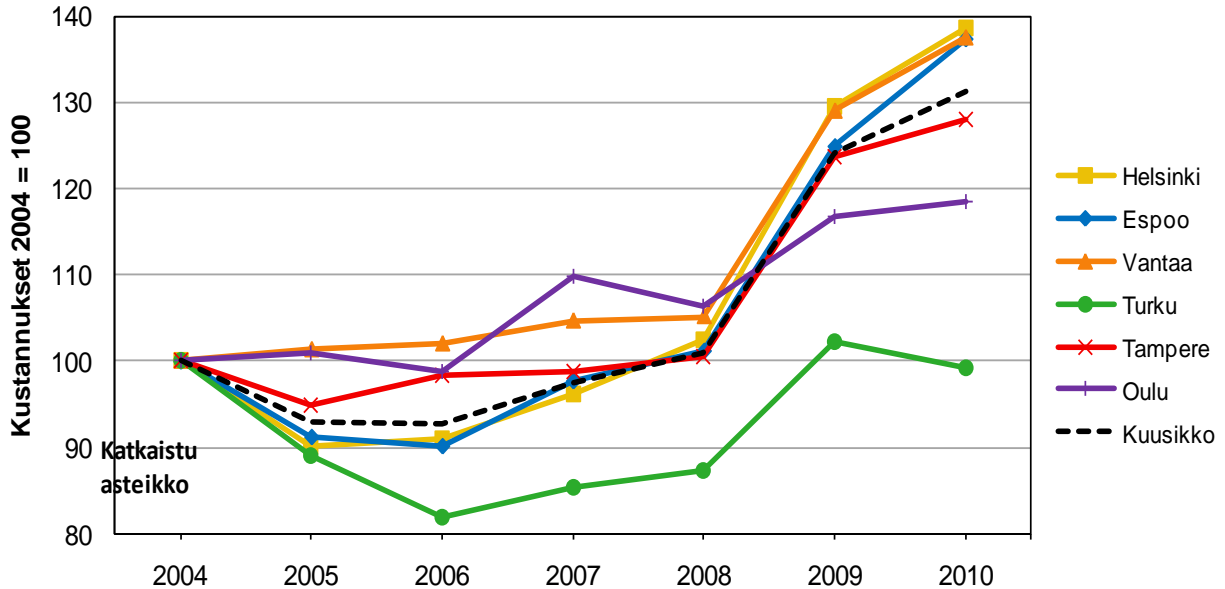
Taulukko 9. Myönnetyn toimeentulotuen kustannukset 2010

	Kustannukset Euroa	Muutos (%) vuodesta 2009
Helsinki	124 697 179	8,5
Espoo	35 864 135	11,3
Vantaa	38 104 276	7,9
Turku	23 146 361	-1,6
Tampere	32 440 479	4,7
Oulu	15 432 967	2,7
Kuusikko	269 685 398	7,0

³ Toimeentulotuen menot 2010. Tilastoraportti 17/2011. Suomen virallinen tilasto, Sosiaaliturva 2011. THL

oli 18%. Turussa asiakasmäärä on Kuvion 5 mukaan jopa laskenut vuoden 2004 tasosta, mutta kun ottaa huomioon noin 300 asiakasta, joiden asumispalvelumenot sisältyivät ennen vuotta 2009 Turun toimeentulotukitilastoihin, ovat vertailukelpoiset toimeentulotuen kustannukset Turussakin nousseet parilla prosentilla vuodesta 2004. (Liite 2B, Kuvio 6)

Kuvio 6. Toimeentulotuen kustannusten muutos 2004 -10, (korotettuna 2010 arvoon) ilman pakolaisia, turvapaikanhakijoita ja paluumuuttajia, 2004 = 100

1.3.3 Toimeentulotuen kustannuksiin vaikuttavia tekijöitä

Monet tekijät vaikuttavat siihen, että toimeentulotuen kustannukset ovat pääkaupunkiseudulla korkeampia kuin muissa Kuusikon kaupungeissa, mutta tietoa niistä on vajavaisesti käytössä. Vuodessa kotitaloutta kohti myönnetyn toimeentulotuen määrä oli vuonna 2010 pääkaupunkiseudun kunnissa 49 – 63 % korkeampia kuin Oulussa ja henkilöä kohti 31 – 50 % Oulua korkeampia. Vuositason kustannuksiin vaikuttaa asiakasmäärän lisäksi se, kuinka monelta kuukaudelta toimeentulotukea on maksettu. Kaikista Kuusikko-kunnista ei ole yhdenmukaisesti laskettuja keskimääräisiä kestolukuja, mutta Helsingissä ja Vantaalla kesto (7,0 kk/vuosi) on karkean laskelman mukaan ainakin kuukauden pitempi kuin muussa Kuusikossa keskimäärin. Keston lyhentäminen kuukaudella toisi Helsingin ja Vantaan toimeentulotuen kustannukset kotitaloutta kohti alle Kuusikon nykyisen keskitason. Myös Espoossa toimeentulotuen keskimääräinen kesto on hieman pitempi kuin pääkaupunkiseudun ulkopuolisessa Kuusikossa.

Yksi kustannuksiin vaikuttava tekijä on tulottomien tuensaajien määrä. Tältä osin käytettävissä olevien tilastojen luotettavuuteen pitää suhtautua varauksellisesti, mutta niiden mukaan Helsingissä tulottomien osuus toimeentulotuen saajista näyttäisi olevan kaksinkertainen muihin Kuusikko-kuntiin verrattuna. Helsingissä tilastoidaan erikseen pääasiallinen tulolähde. Sen mukaan marraskuussa 2010 tuensaajista oli 24 % tulottomia ja jos tähän lasketaan mukaan ainoana tulona asumistukea, lapsilisää ja omaishoidon tukea saavat, oli Helsingissä tulottomien osuus 45 %. Tulottomien joukossa on tilapäisesti tulottomia, mutta myös työttömyysturvalta syrjäytyneitä pitkäaikaisasiakkaita.

Työttömien määrä ei eroja selitä, sillä työttömyysaste on pääkaupunkiseudun kaupungeissa selvästi alempi kuin muussa Kuusikossa. Kunnan rahoittaman työmarkkinatuen piiriin

tulevien yli 500 päivää työmarkkinatukea saaneiden määrä suhteessa työttömien määrään joulukuussa 2010 oli Helsingissä Kuusikon korkein, mutta erot olivat sen verran pieniä, että vaikutus kustannuseroihin jää pienehköksi. Sen sijaan työmarkkinatuen lakkauttavien työvoimapolitiittisten lausuntojen määrällä on merkitystä. Vuonna 2009 oli lausuntojen määrä Helsingissä 42 % verrattuna joulukuun 2009 työttömien määrään. Espoossa suhde oli 34 % ja Vantaalla 31 %, kun muissa Kuusikko-kunnissa suhde oli 20 – 25 %.

Asumismenot kuitenkin ovat selkeä Kuusikko-kuntia kahteen ryhmään jakava tekijä. Vuokrien suuruus nostaa pääkaupunkiseudulla toimeentulotukikustannuksia. Arava-asuntojen neliövuokrat ovat Espoossa ja Vantaalla hieman korkeampia kuin Helsingissä. Oulun ja Espoon välinen neliövuokrien ero on 18 %. Vapaaarahoitteisten asuntojen vuokratasossa Helsinki erottuu kaikista muista kunnista. Oulun ja Helsingin välinen neliövuokrien ero on jopa 40 %. Turussa vapaaarahoitteisten asuntojen neliövuokrat nousivat eniten, mutta edelleen Turun ja Oulun vuokrataso on muita Kuusikkokuntia alempi. (Taulukko 10)

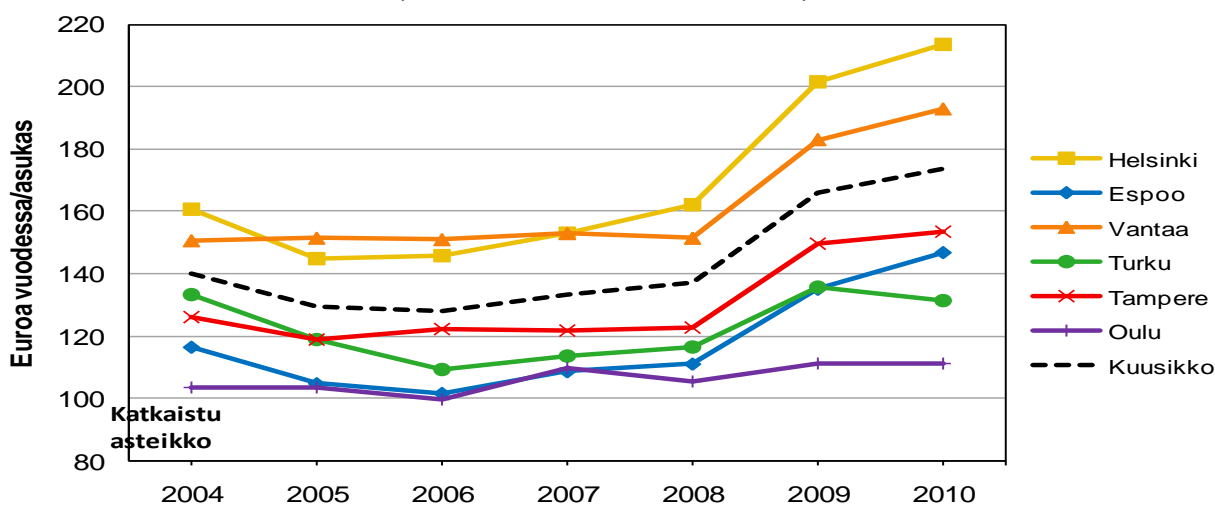
Taulukko 10. Keskimääräiset neliövuokrat Kuusikko-kunnissa vuonna 2010

	Aravat		Vapaaarahoitteiset	
	€/m ² /kk	Muutos % 2009 -2010	€/m ² /kk	Muutos % 2009 -2010
Helsinki	10,34	2,6	14,38	2,6
Espoo	10,66	2,9	12,64	3,3
Vantaa	10,46	2,3	11,75	0,6
Turku	9,21	2,1	10,54	3,9
Tampere	9,72	2,8	11,18	2,3
Oulu	9,05	2,4	10,30	1,9
Keskiarvo	9,91	2,5	11,80	2,4

Ensisijainen tukijärjestelmä pienituloisille asumismenoihin on Kelan maksama asumistuki, mutta valtioneuvoston määrittelemät asumistuen hyväksyttävät menorajat alittavat usein erityisesti suurien kaupunkien vuokratason. Toimeentulotukea voidaan myöntää kohtuulliseen asumistuen ja todellisen vuokran väliseen erotukseen.

1.3.4 Toimeentulotuen vuosikustannukset asukasta kohti

Kuvio 7. Toimeentulotuen kustannukset kunnan asukasta kohden vuosina 2004–2010 vuoden 2010 arvossa (vuoden 2010 rahan arvossa)

Toimeentulotuen vuosikustannukset kunnan asukasta kohti olivat keskimäärin 174 euroa/asukas (166 € v. 2009). Kustannuksiin asukasta kohti vaikuttaa se, kuinka paljon on

tuen saajia, kuinka paljon he saavat toimeentulotukea kuukautta kohti ja kuinka monena kuukautena vuodessa he saavat toimeentulotukea. Kustannukset vähenivät Kuusikossa seurantajaksolla vuoteen 2006 asti. Siihen vaikutti sekä toimeentulotuen saajien väestöosuuden että kotitalouskohtaisen tuen määrän pieneneminen. Kustannukset kotitaloutta kohti kääntyivät jälleen kasvuun vuonna 2006 ja asukaskohtaiset kustannukset vuonna 2007. Toimeentulotuen kustannukset asukasta kohti nousivat Kuusikossa keskimäärin 24 % vuodesta 2004. Turussa kustannukset asukasta kohti pysyivät vuoden 2004 tasolla ja Oulussakin kasvu jäi 7 prosenttiin. (Liite 2B, Kuvio 7)

Vuonna 2010 toimeentulotukimenot asukasta kohti kasvoivat Kuusikko-kunnissa keskimäärin 5 %. Espoossa kasvua oli 9 % ja Tampereella (+ 2%) menolisäys oli keskimääräistä pienempi. Oulussa menot asukasta kohti säilyivät ennallaan ja ainoana kuntana Turussa menot asukasta kohti laskivat 3 prosentilla. (Liite 2B, Kuvio 7).

1.3.5 Toimeentulotuen jakautuminen perustoimeentulotukeen, täydentävään ja ehkäisevään toimeentulotukeen

Kuusikko-kuntien toimeentulotukimenoista 84,6 % oli perustoimeentulotukea ja sen osuus laski prosentilla vuodesta 2009 (85,7 %). Täydentävän tuen osuus laski hieman (7,0 % v. 2009), mutta ehkäisevän toimeentulotuen (2,3 %) osuus lisääntyi vastaavasti. Muun toimeentulotuen (5,1 %) osuus toimeentulotukimenoista kasvoi prosenttiyksiköllä. Muuhun toimeentulotukeen sisältyy kotoutumistuen, kuntouttavan työtoiminnan toimintarahen ja matkakorvauksen lisäksi myös valtion korvaaman vastaanottokeskusten myöntämä toimeentulotuki. Valtio maksaa puolet perustoimeentulotuesta takaisinperinnästä kertyneillä erillä vähennettynä. (Taulukko 11)

Taulukko 11. Toimeentulotuen jakaantuminen eri lajeihin 2010

	Perustoimeentulotuki				Ehkäisevä (% varsinaisesta)
	Täydentävä	Ehkäisevä	Muu		
Helsinki	83,6	6,4	2,7	7,3	3,0
Espoo	85,3	8,2	2,1	4,4	2,2
Vantaa	84,7	9,7	1,7	3,9	1,8
Turku	87,3	4,4	3,4	4,9	3,7
Tampere	89,5	5,5	1,4	3,7	1,5
Oulu*	76,9	6,5	5,5	11,1	6,6
Kuusikko	84,6	6,8	2,6	6,1	2,8
Kuusikko, €	241 041 783	19 456 491	7 268 276	17 262 011	

*Oulun ehkäisevä tuki sisältää lastensuojelun taloudellisen tuen

Perustoimeentulotuen osuus oli korkein Tampereella, jossa täydentävää tukea myönnettiin keskimääräistä vähemmän ja ehkäisevää tukea sekä muuta toimeentulotukea myönnettiin Kuusikko-kunnista vähiten. Myös Turussa perustoimeentulotuen osuus oli korkea, mutta sitä huolimatta ehkäisevän tuen osuus on Kuusikon korkein. Vantaalla täydentävän tuen osuus oli Kuusikko-kunnista korkein. Ehkäisevän tuen osuus oli toiseksi alin, mutta nousi kuitenkin 0,3 prosenttiyksiköllä vuodesta 2009. Ehkäisevän tuen vähäinen käyttö Vantaalla vuonna 2009 johtui sosiaali- ja terveystalouden päätöksestä, jolla ehkäisevän tuen myöntämistä rajoitettiin. Sillä oli vaikutusta käytäntöihin vielä vuoden 2010 alkupuolella: myönnettiin tukea täydentävänä vaikka olisi ollut perusteet ehkäisevänkin tuen myöntämiseen.

Espoossa perustoimeentulotuen osuus nousi 1,6 prosenttiyksiköllä, mutta täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen osuus laski selvästi.

Hallituksen esityksessä toimeentulotukilain muutoksiksi vuonna 2000 määriteltiin ehkäisevän toimeentulotuen tavoitetasoksi 3,3 % varsinaisen toimeentulotuen määrästä. Vain Turussa tavoitetaso ylittyi ja Helsinki nousi lähelle tavoitetasoa. Oulussa ehkäisevän tuen osuus oli yli kaksinkertainen muihin Kuusikko-kuntiin verrattuna, mutta lukua ei ole vertailukelpoinen, sillä siellä ehkäisevä tuki sisältää muista poiketen myös lastensuojelulain mukaisen taloudellisen tuen. Kaupungeilla on jonkin verran erilaisia käytäntöjä siinä, mihin tarkoituksiin myönnetään täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea, mutta tätä raporttia valmisteltaessa ei ole selvitetty kuntien ohjeellisten linjausten yksityiskotia. Kun lasetaan täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki yhteensä, oli osuus Vantaalla korkein, vaikka ehkäisevää tukea myönnettiin vähän. Tampereella ja Turussa täydentävän ja ehkäisevän tuen yhteisosuus oli muita Kuusikko-kuntia alempi.

Helsingissä perus- ja täydentävän toimeentulotuen osuudet olivat hieman Kuusikon keskimääräistä alempia, mutta merkillepantavaa oli ehkäisevän tuen osuuden huomattava lisäys 2,2 prosentista 3,0 prosenttiin varsinaisesta tuesta. Helsingissä ja erityisesti Oulussa muun toimeentulotuen osuus on selvästi suurempi kuin muissa Kuusikko-kunnissa. Vastaavasti perustoimeentulotuen osuus oli Oulussa Kuusikon alin. (Taulukko 11)

2 TYÖTTÖMYYS TOIMEENTULOTUEN TARPEESEEN VAIKUTTAVANA TEKIJÄNÄ

Työttömien määrä lisääntyi Kuusikko-kunnissa vuonna 2009 37 prosentilla, mutta kääntyi 7 prosentin laskuun vuonna 2010. Espoossa työttömien määrä aleni 12 prosentilla ja Tampereella 10 prosentilla. Turku poikkesi muista siinä, että siellä työttömyys väheni alle 2 %. Oulussa työttömyys kasvoi vuonna 2009 vähemmän kuin muissa Kuusikon kaupungeissa, mutta vuonna 2010 työttömien määrä pieneni siellä keskimääräistä vähemmän (-5 %). Pitemmällä aikavälillä tarkastellen verrattuna vuoteen 2004 ainoastaan Helsingissä ja Espoossa työttömien määrä on vähentynyt. (Liite 6)

Espoossa työttömyysaste alittaa selvästi muiden Kuusikko-kuntien tason. Myös Helsingissä ja Vantaalla työttömyysaste on alempi kuin Suomessa keskimäärin. Turussa, Oulussa ja Tampereella työttömyysaste on muuta Kuusikkoa korkeammalla, 13,3 – 13,9 prosentin tasolla.

Valtakunnallisesti työttömyysaste nousi vuonna 2010 vielä keskimäärin 0,2 prosenttiyksiköllä, mutta kääntyi laskuun kaikissa Kuusikko-kunnissa. Eniten työttömyysaste aleni Tampereella (- 1,7 prosenttiyksikköä). Vuonna 2009 sekä Tampereella että Turussa työttömyysaste kasvoi poikkeuksellisen voimakkaasti, lähes 4 prosenttiyksiköllä, mutta Turussa työttömyydessä ei vielä vuonna 2010 tapahtunut oleellista käännettä parempaan ja työttömyysaste aleni vain 0,3 prosenttiyksiköllä. Kaikissa Kuusi-

Taulukko 12. Työttömyysaste % työvoimasta 31.12. vuosina 2008 - 2010

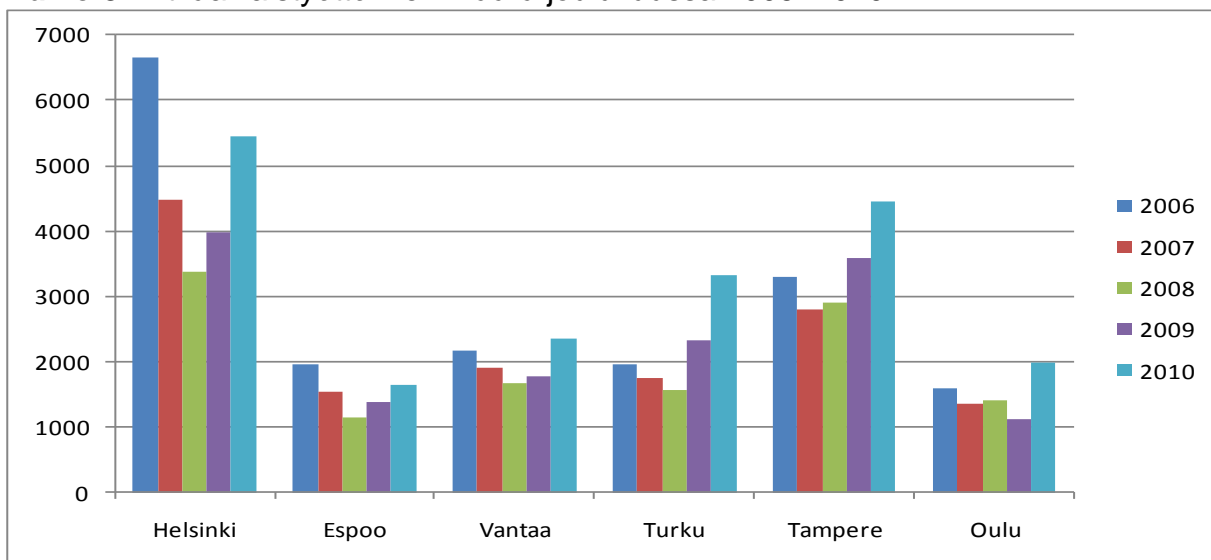
	2008	2009	2010	Muutos %-yksikköä 2009-2010
Helsinki	6,2	8,6	7,8	-0,8
Espoo	4,8	6,7	5,8	-0,9
Vantaa	6,6	9,3	8,6	-0,7
Turku	9,9	13,6	13,3	-0,3
Tampere	11,8	15,6	13,9	-1,7
Oulu	12,1	14,3	13,3	-1,0
Kuusikko	7,7	10,3	9,4	-0,9
Suomi	8,8	9,8	10,0	0,2

kon kaupungeissa työttömyysaste on edelleen huomattavasti korkeammalla tasolla kuin ennen vuosien 2008 -09 taantumaa.

2.1 Pitkäaikaistyöttömät

Työttömyys kääntyi laskuun vuonna 2010, mutta pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi vuodessa Kuusikossa keskimäärin 35 prosentilla. Taantumän jälkivaiheessa, kun työttömyys kääntyy laskuun, lisääntyy pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä. Yli vuoden työttömänä olleiden pitkäaikaistyöttömien määrä puolittui Kuusikko-kunnissa vuodesta 2005 vuoteen 2008, mutta vuonna 2010 Helsinkiä ja Espoota lukuun ottamatta pitkäaikaistyöttömyys taas ylitti vuoden 2005 tason. Oulussa vuoden työttömänä olleiden määrä lisääntyi vuonna 2010 jopa 77 prosentilla. Keskimääräistä enemmän pitkäaikaistyöttömyys kasvoi myös Turussa (+ 43 %) ja Helsingissä (+37 %). Pienintä kasvu oli Espoossa (+ 18 %) ja Tampereella (+ 24 %). Liite 6, Kuvio 8).

Kuvio 8. Pitkäaikaistyöttömien määrä joulukuussa 2006–2010

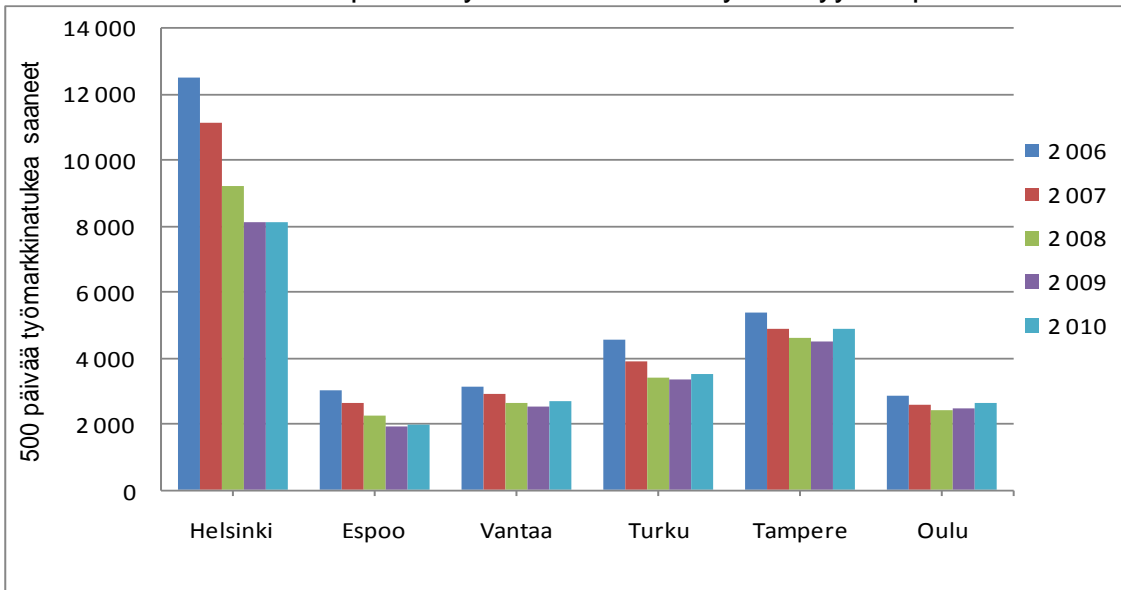

Kuusikossa pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä oli vuonna 2009 keskimäärin 17 %, mutta vuonna 2010 jo 25 %. Osuus oli korkein Tampereella (29 %) ja Turussa (28 %). Espoossa, Oulussa ja Helsingissä osuus oli keskimääräistä alempi, 22 %. Pitemmällä tarkasteluvälillä työttömyyden rakenne on muuttunut eniten Helsingissä, jossa yli vuoden työttömänä olleiden osuus työttömistä oli vuoteen 2005 asti korkeampi kuin muissa Kuusikko-kunnissa, mutta jossa osuus sen jälkeen on laskenut nopeasti. Lukuun vaikuttaa myös kielteisten työmarkkinatukipäätösten määrä, joka Helsingissä on ollut muita kaupunkeja korkeampi. Tilasto vuoden työttömänä olleista ei anna täyttä kuvaa pitkään työttömänä olleiden määrästä, sillä huomattava määrä vaikeasti työllistettävistä on pudonnut työvoimapolitiittisten toimenpiteiden ja työttömyystilastojen ulkopuolelle. Lisäksi yhdenkin päivän työllistyminen katkaisee tilastoinnissa työnhakijan työttömyyden.

Yli 500 päivää työmarkkinatukea saaneiden määrä väheni Kuusikossa neljänneksellä vuodesta 2006 vuoteen 2009, mutta vuonna 2010 suunta kääntyi kasvuun. 500 päivää tukea saaneiden määrä kasvoi kaikissa Kuusikko-kunnissa paitsi Helsingissä määrä säilyi ennallaan. Keskimääräinen kasvu vuonna 2010 oli 4 %. Oulussa, Tampereella ja Vantaalla kasvu oli 7 – 8 %. Yli 500 päivää työmarkkinatukea saaneiden määrän lisääntyminen on toi-

meentulotukikustannusten kannalta oleellinen tekijä, sillä kunnat maksavat 50 % yli 500-päiväläisten työttömyyden aikaisesta työmarkkinatuesta. (Kuvio 9)

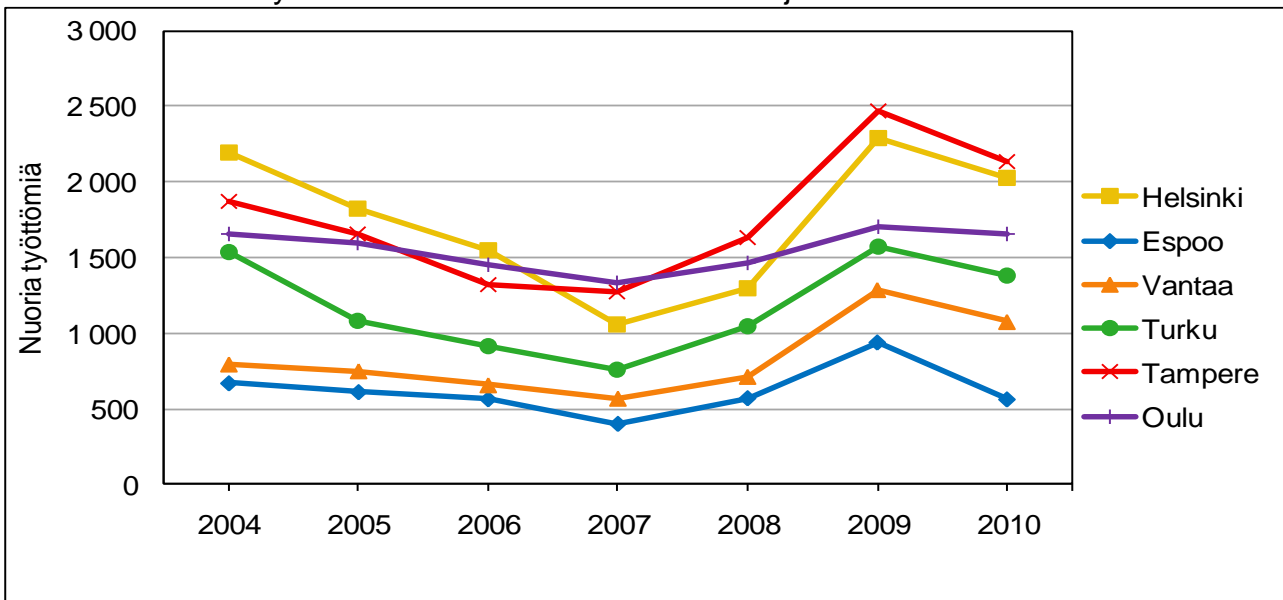
Kuvio 9. Vähintään 500 päivää työmarkkinatukea työttömyyden perusteella saaneet

Lähde: Kelasto, www.kela.fi. Kunnan osarahoittama työmarkkinatuki 2006 -2010

2.2 Nuorisotyöttömyys

Kuvio 10. Nuorisotyöttömien määrä Kuusikkokunnissa joulukuussa 2004–2010

Taloudellisen taantuman ensimmäisiä merkkejä on nuorisotyöttömyyden kasvu, mutta uusien työpaikkojen syntyessä nuorten työttömyys kääntyy ensimmäisenä laskuun. Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä lähes kaksinkertaistui Kuusikossa vuosina 2008 -09, mutta laski taas vuonna 2010 keskimäärin 14 prosentilla. Espoossa nuorisotyöttömyys aleni huomattavasti muita enemmän, 40 prosentilla. Suuntaan vaikutti Espoon TE-toimiston muuttunut käytäntö, joka velvoitti alle 25-vuotiaat työttömät ilmoittautumaan toimistoon kahden viikon välein. Myös yhteistyösopimuksessa kunnan kanssa nuoret olivat painopisteinä. Muissa Kuusikko-kunnissa alle 25-vuotiaiden työttömien määrä laski 12 – 16 %,

paitsi Oulussa vain 3 %. Oulussa nuorisotyöttömyyden heilahtelut ovat olleet pienempiä kuin muissa Kuusikon kaupungeissa, mutta suhteessa väestömäärään Oulussa on eniten nuorisotyöttömiä. Nuorten työttömien osuus kaikista työttömistä on korkein Oulussa (18 %) ja Tampereella (14 %). Espoossa (7 %) ja Helsingissä (8 %) osuus on muita Kuusikkokuntia alempi. (Liite 6, Kuvio 10)

2.3 Työvoiman palvelukeskukset

Työvoiman palvelukeskuksissa aloittaneiden asiakkaiden määrä lisääntyi vuonna 2010 Kuusikko-kunnissa keskimäärin 4 %, mutta kasvua oli vain Helsingissä (+ 24 %) ja Espoossa (+ 5 %). Oulussa aloittajien määrä väheni 12 %, mutta määrä oli silti toiseksi suurin Kuusikossa. Vantaalla oli vähiten aloittaneita ja määrä aleni edelleen 16 prosentilla. Suhteutettuna kunnassa 500 päivää työmarkkinatukea saaneisiin oli palvelukeskuksissa aloittaneita keskimääräistä enemmän Espoossa, Oulussa ja Helsingissä. (Taulukko 13)

Taulukko 13. Työvoiman palvelukeskuksen aloittaneet asiakkuudet 2008 -2010

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
2008	944	405	184	352	275	291	2 451
2009	1 253	395	209	559	331	613	3 360
2010	1 549	414	175	503	312	540	3 493
Muutos %	23,6%	4,8%	-16,3%	-10,0%	-5,7%	-11,9%	4,0%
500 pv TMT	8 137	2 017	2 702	3 509	4 875	2 654	23 894
Aloittaneita / 500 pv TMT	19,0%	20,5%	6,5%	14,3%	6,4%	20,3%	14,6%

Avoimille työmarkkinoille työllistyneiden osuus palvelukeskusten päätyneistä asiakkuuksista laski hieman edellisestä vuodesta. Tampereella ja Oulussa osuus kuitenkin nousi. Koulutukseen siirtyneiden osuus aleni kaikissa kunnissa. Kuntoutuksessa tai sairaana olevien määrä nousi hieman, paitsi Oulussa määrä lähes puolittui. Eläkkeelle siirtyvien määrä pieneni kaikissa Kuusikko-kunnissa. Päättäneistä 70 % ei kuitenkaan ollut missään edellä mainituista toimenpiteistä. Heillä työllistymistilanne ei ollut muuttunut, asiakkuus oli palautettu TE-toimistoon tai sosiaaliasemalle tai asiakkuus oli päättynyt muusta syystä. (Taulukko 14)

Taulukko 14. Työvoiman palvelukeskuksen päätyneet asiakkuudet

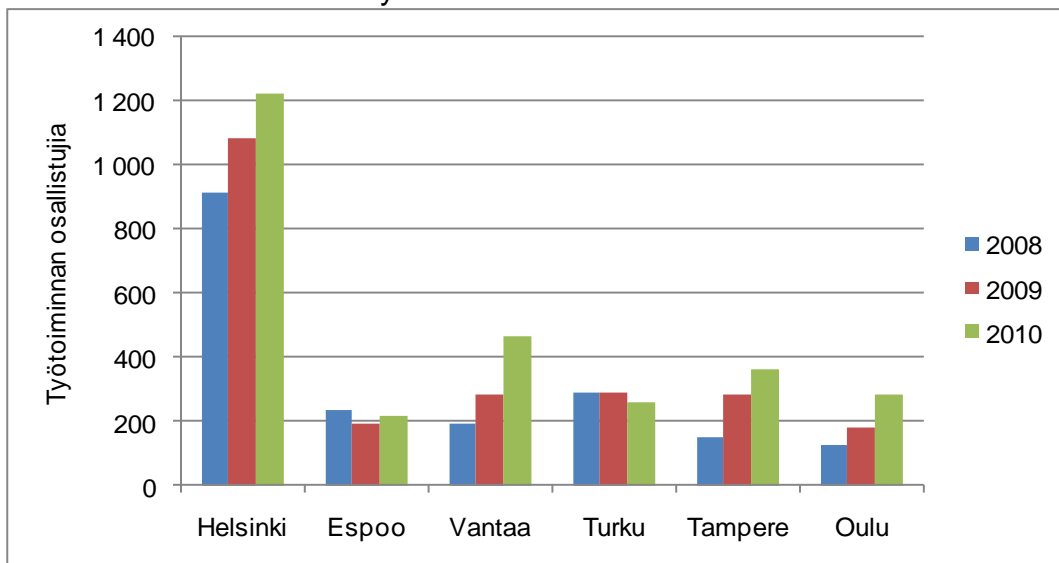
Kunta	Työllistynyt	Palkkatuki	Koulutus	Kuntoutus/Sairaus	Eläke	TE-toimistoon	Oma pyyntö	Tilanne ei muuttunut	Muu syy	Yhteensä %	N
Helsinki	9,2	0,4	3,7	5,2	7,2	7,2	6,3	32,8	28,0	100,0	1339
Espoo	9,5	1,1	1,1	7,6	6,8	11,0	6,1	30,3	26,5	100,0	264
Vantaa	11,7	1,3	1,7	2,9	13,8	11,7	12,1	20,4	24,6	100,0	240
Turku	5,9	4,7	4,8	9,0	5,6	10,5	5,6	29,6	24,3	100,0	768
Tampere	20,5	2,9	3,6	10,6	1,0	15,2	7,0	17,1	22,0	100,0	414
Oulu	10,8	0,8	12,1	7,6	1,9	14,0	2,8	16,8	33,3	100,0	529
Kuusikko	10,2	1,8	4,8	7,0	5,7	10,4	6,1	26,9	27,0	100,0	3554
N	363	64	172	250	204	371	217	955	958	3554	

2.4 Kuntouttava työtoiminta

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneiden määrä lisääntyi vuonna 2010 kaikissa muissa Kuusikko-kunnissa paitsi Turussa. Suhteellisesti eniten kasvua oli Vantaalla (+64 %) ja

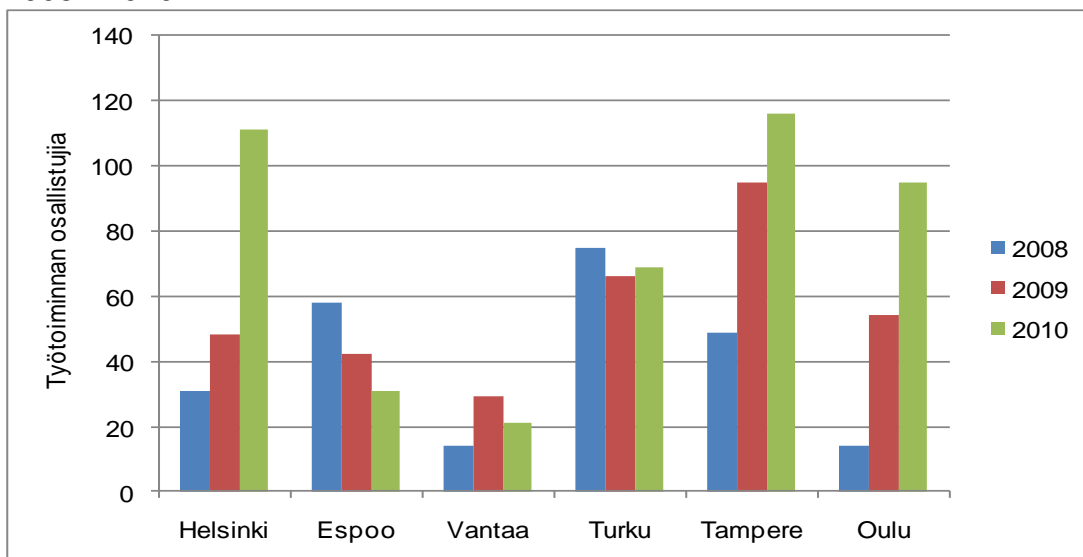
Oulussa (+56 %). Vantaalla aloitettiin kuntouttavan työtoiminnan starttiryhvät ja hankittiin uusia ostopalvelupaikkoja. (Liite 7, Kuvio 11)

Kuvio 11. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneiden määrä 2008 - 2010

Nuorten kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneiden määrä laski Kuusikko-kunnissa keskimäärin -0,6 % vuonna 2010, mutta kaupunkien välillä oli suunnassa eroja. Espoossa ja Vantaalla osallistuneiden määrä laski, kun Oulussa kasvua oli 75 % ja Helsingissä 131 %. Tosin nuorten osallisten lukumäärät ovat niin pieniä, että kyse on kymmenien asiakkaiden lisääntymisestä tai vähenemisestä. Alle 25-vuotiaiden osuus työtoiminnassa olleista oli kuusikossa keskimäärin 16 %. Suhteessa eniten nuoria työtoimintaan osallistuneista oli Oulussa (34 %), Tampereella (32 %) ja Turussa (26 %). (Liite 7, Kuvio 12)

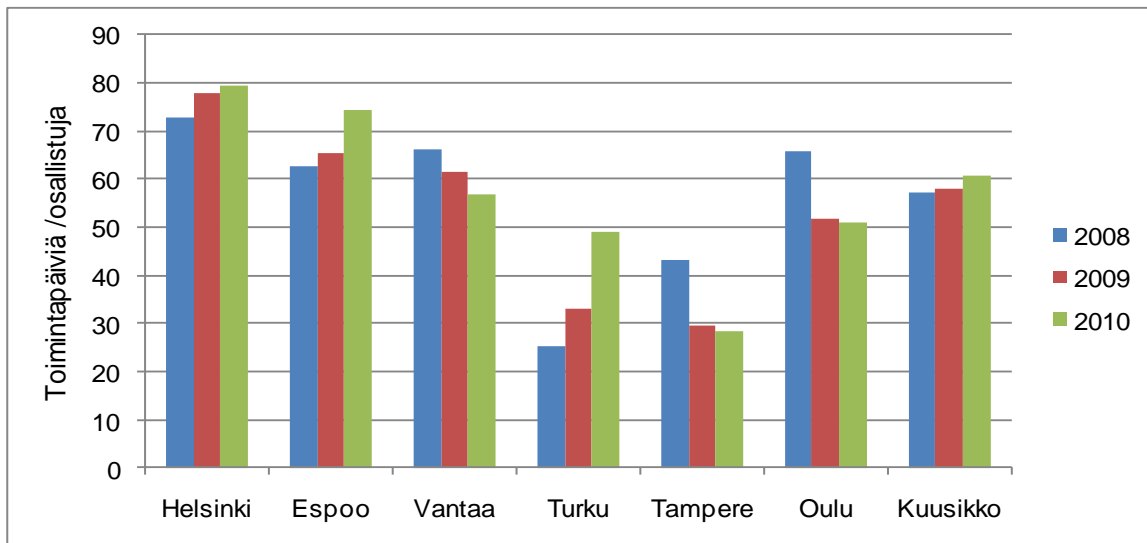
Kuvio 12. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneiden alle 25-vuotiaiden määrä 2008 - 2010

Tampereella on asetettu tavoitteeksi, että 50 % kuntouttavaan työtoimintaan osallistujista on alle 25-vuotiaita. Vantaalla alle 25-vuotiaiden kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden pieni määrä selittyy sillä, että Vantaalla asiakkaat ohjautuvat kuntouttavaan työtoimintaan

etupäässä TYPistä, jossa alle 25-vuotiaita asiakkaita on vähän. Lisäksi nuorille tarjotaan Vantaalla laaja-alaisesti muita työllistymiseen liittyviä palveluita. ((Liite 7, Kuvio 12)

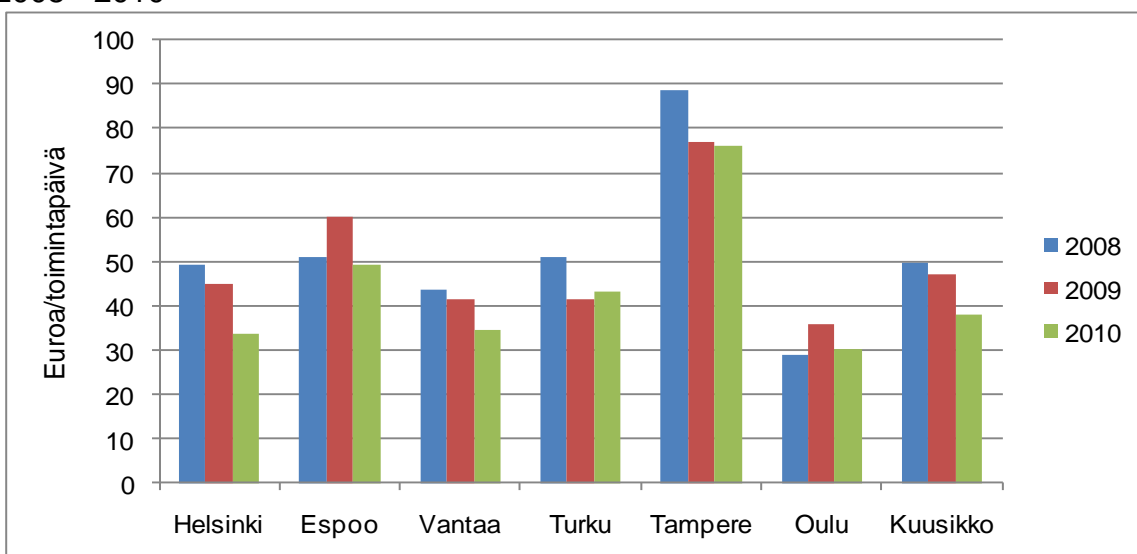
Kuvio 13. Kuntouttavan työtoiminnan toimintapäivien määrä osallistujaa kohti vuodessa 2008 - 2010

Helsingissä oli kuntouttavaan työtoimintaan osallistujaa kohti keskimäärin eniten toimintapäiviä (79 /v.). Kuusikko-kunnissa osallistuttiin työtoimintaan keskimäärin 61 päivänä vuodessa, missä oli 3 päivää lisäystä verrattuna vuoteen 2009. Työtoiminnan kesto lisääntyi eniten Turussa (+48 %), mutta piteni myös Espoossa 9 päivällä (+14 %). Kesto lyheni Vantaalla, Oulussa ja Tampereella, jossa toimintapäiviä oli 28 osallistujaa kohti vuodessa. (Liite 7, Kuvio 13)

Kustannusvertailussa on käytetty kuntien ilmoittamia kuntouttavan työtoiminnan kokonaiskustannuksia, jotka sisältävät kuntouttavan työtoiminnan järjestämisen kustannukset sekä omissa että ostopalveluissa sekä osallistujalle toimeentulotukena maksetut matkakulut ja toimintarahat. Kuntien ilmoittamien kustannusten sisällöissä voi kuitenkin olla eroja, joten kuntien vertailuissa lukuja on syytä pitää suuntaa-antavina.

Kuvio 14. Kuntouttavaan työtoiminnan kustannukset toimintapäivää kohti, euroa 2008 - 2010

Kuntouttavan työtoiminnan kustannukset nousivat Kuusikko-kunnissa keskimäärin 1,2 prosentilla vuonna 2010. Turussa menot nousivat 40 % ja Oulussa, Vantaalla ja Tampereella yli 20 %. Ainoastaan Helsingissä kustannukset laskivat, 14 prosentilla. (Liite 7)

Kuntouttavan työtoiminnan toimintapäivän hinta on tässä laskettu jakamalla kuntien ilmoittamat kokonaiskustannukset toimintapäivien määrällä. Työtoiminnan hinta toimintapäivää kohti laski Kuusikossa vuodesta 2009 keskimäärin 19 % ja kustannukset nousivat ainoastaan Turussa (+3 %). Oulussa kustannukset olivat 30 euroa päivältä, Helsingissä 34 ja Vantaalla 35 euroa. (Liite 7, Kuvio 14)

2.5 Alle 25-vuotiaat työllistämistoimiin osallistuneet

Taulukkoon 15 on koottu Kuusikko-kuntien työllistämistoimiin osallistuneiden nuorten määriä, mutta luvut eivät ole täysin kattavia. Lukuja voi pitää osallistuneiden minimitasona. Espoosta lukuja ei ollut saatavilla. Helsingin luvuissa ovat vain vuoden aikana aloittaneiden määrät.

Taulukko 15. Alle 25-vuotiaiden kuntien työllistämistoimiin osallistuneiden määrä vuonna 2010

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Oppisopimukset	100	..	29	3	4	17	153
Palkkatuet	632	..	138	143	49	378	1 340
Toimeentulokiasiakkaiden kesätyöt	164	..	156	133	127	89	669
Projektien/hankkeiden työllistämistoimissa	341	..	32	102	544	..	1 019
Muissa työllistämistoimissa	316	..	355	71	416	2 584	3 742
Yhteensä työllistämistoimissa	1 553	..	710	452	1 140	3 068	6 923

Poikkileikkaustilanteessa 31.12.2009 Kuusikko-kunnissa ilman Espoota oli 9 312 alle 25-vuotiasta työtöntä. Valtakunnallisesti vuoden 2010 aikana oli noin neljä kertaa enemmän alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita kuin poikkileikkaustilanteessa. Sen pohjalta arvioiden viidesosa Kuusikko-kuntien alle 25-vuotiaista työttömistä osallistui vuoden aikana kuntien järjestämiin työllistämistoimiin. Tämä on huomattava luku kun ottaa huomioon, että suurin osa nuorista on vain lyhyen ajan työttömänä ja selviävät töihin tai opiskeluun ilman erityisiä työllistämistoimia. Lisäksi luku ei sisällä valtion työvoimaviranomaisten työllistämistoimia.

Oulussa oli ryhmään muut työllistämistoimet osallistuneiden nuorten määrä on erittäin suuri. Se sisältää Oulun kaupungin kesätyökampanjan yli 17-vuotiaille oululaisille opiskelijoille (660 hlöä), kesätyösetelikampanjan 15-16 vuotiaille oululaisille koululaisille (1846 hlöä), Arpeetti-toiminta tulottomille opiskelijoille joilla opinnot ovat pitkittyneet ja jotka ovat toimeentulotuen asiakkaita sekä tulottomille pitkäaikaistyöttömille, joilla on 3 tai 5kk työssäoloehto (78 hlöä).

3 TOIMEENTULOTUKIPÄÄTÖKSET JA MUUTOKSENHAUT

Kuusikkokunnissa tehtiin yli 600 000 toimeentulo tukipäätöstä vuonna 2010. Kotitaloutta kohti tehtiin keskimäärin 5,6 päätöstä vuodessa, mikä on 17 % vähemmän kuin vuonna 2009 (ka 6,8 päätöstä/v.). Päätösten määrä taloutta kohti aleni kaikissa Kuusikko-kaupungeissa. Oulussa tehtiin eniten päätöksiä kotitaloutta kohti (7,9/v.). Vähiten päätöksiä taloutta kohti tehtiin Tampereella (4,6/v.) ja Vantaalla (5,0/v.). Erot liittyvät ainakin jossain määrin erilaisiin toimintakäytäntöihin kunnissa. Oulun muita suurempaa päätösmäärää selittää osaltaan, että puutteellisten toimeentulotukihakemusten täydennyksiä odotetaan muihin kuntiin verrattuna lyhyemmän aikaa ennen päätöksentekoa, jolloin uusista täydennyksistä hakemuksista tehdään uudet päätökset. Vantaan matalaa päätösmäärää selittää se, että siellä ei tehdä erillisiä perustoimeentulotuen ja täydentävän tuen päätöksiä vaan samalla päätöksellä voidaan ohjata molempiin menoluokkiin. (Taulukko 16)

Taulukko 16. Päätöksiä kotitaloutta kohti vuonna 2010

	Päätöksiä yhteensä	Kotitalouksia	Päätöksiä/kotitalous vuodessa
Helsinki	272 797	37 973	5,6
Espoo	62 167	9 981	5,2
Vantaa	65 440	11 341	5,0
Turku	69 157	9 626	6,1
Tampere	75 076	14 151	4,6
Oulu	67 589	7 003	7,9
Kuusikko	612 226	90 075	5,6

Toimeentulotukipäätöksistä oli vuonna 2010 keskimäärin 88 % joko täysin tai osittain myönteisiä ja 12 % kielteisiä. Suhde on sama kuin vuonna 2009. Helsingissä (9,5 %) kielteisten päätösten osuus oli pienin ja Oulussa suurin. Kielteisten päätösten osuus kasvoi Tampereella 2 prosenttiyksiköllä ja Oulussa 0,8 prosenttiyksiköllä, mutta laski Espoossa 1,2 prosenttiyksiköllä. Muutoksenhakuja tehtiin Kuusikko-kaupungeissa vuonna 2010 keskimäärin 0,4 prosenttiin päätöksistä. Helsingissä ja Vantaalla muutoksenhakujen määrät vähenivät ja niissä muutoksenhakujen osuus päätöksistä on muita Kuusikko-kuntia alempi. Muissa kunnissa muutoksenhaut lisääntyivät sekä määrällisesti että suhteessa päätöksiin. Turussa muutostenhakujen määrä suhteessa toimeentulotukipäätöksiin oli muita Kuusikko-kuntia korkeampi. (Taulukko 17)

Taulukko17. Toimeentulotukipäätösten ja muutoksenhakujen määrä 2010

	Myönteiset	Osittain		Päätöksiä yhteensä	Kielteisten	Muutoksenhaut	Muutoksenhaut % päätöksistä
		myönteiset*	Kielteiset		osuus % päätöksistä		
Helsinki	213 640	33 347	25 810	272 797	9,5	568	0,21
Espoo	52 158	..	10 009	62 167	16,1	327	0,53
Vantaa	56 792	1 615	7 033	65 440	10,7	218	0,33
Turku	58 275	..	10 882	69 157	15,7	488	0,71
Tampere	65 203	..	9 873	75 076	13,2	461	0,61
Oulu	55 269	..	12 320	67 589	18,2	321	0,47
Kuusikko	501 337	34 962	75 927	612 226	12,4	2 383	0,39

* Merkitään, mikäli kunta tilastoi erikseen. Muutoin sisältyy myönteisiin päätöksiin

4 ASIAKASPALAUTTEEN KERÄÄMINEN JA HYÖDYNTÄMINEN

Asiakkaiden antama palaute on tärkeä näkökulma kuntien palvelujen arviointiin. Kuusikko-työn ohjausryhmä on myös päättänyt, että jatkossa asiakaskyselyissä käytettäisiin yhteistä palvelun laatua arvioivaa 7 kysymyksen sarjaa. Se on toistaiseksi ollut sellaisenaan vain Helsingissä käytössä. Kysymyksissä pyydetään asiakkaan arviota:

- tiedon ja neuvonnan saannista
- palvelun asiantuntevuudesta
- kohtelun asiallisuudesta
- palvelun vastaavuutta tarpeisiin nähden
- palvelun nopeutta
- osallisuutta oman palvelun suunnitteluun ja arviointiin
- palvelun vaikutuksista omaan elämäntilanteeseen.

Kuusikko-kunnissa kerätään monipuolisesti asiakkailta palautetta. toisistaan poikkeavilla tavoilla. Siksi alla on lyhyesti esitelty kaupunkien toimeentulotukiasiakkuuteen liittyviä palautejärjestelmiä.

Helsinki

Asiakaspalautejärjestelmän yleisenä tavoitteena on saada tietoa palvelujen laadusta ja ideoita palvelujen kehittämiseen. Helsingissä asiakaspalaute jaetaan kolmeen luokkaan: välitön palaute (internet ja palautelomakkeiden kautta annettu palaute), asiakaskyselyt ja syventävät ja osallistavat menetelmät (asiakasraati, kokemustutkijat, ryhmähaastattelut). Asiakkaat voivat antaa jatkuvasti välitöntä palautetta. Asiakas saa myös palautteen välittömästi, mikäli palaute pitää sisällään kysymyksen. Asiakaskyselyjä tehdään säännöllisin väliajoin. Yhden sosiaaliaseman toimipisteen alueella toimii asiakasraati.

Toimeentulotuen asiakaskysely

Toimeentulotuen asiakkaille on toteutettu kysely vuodesta 1994 lähtien joka toinen vuosi. Kyselyllä kerätään tietoa asiakkaiden kokemuksia toimeentulotuen hakemiseen liittyvistä asioista ja toimeentulotukipalvelun kehittämistä ja parantamista varten.

Kyselyt on toteutettu paperikyselyinä ja parina viimeisenä kertana myös sähköinen vastaaminen on ollut mahdollista. Vuoden 2010 kyselyssä toimipisteet lähettivät paperikyselyn toimeentulotukipäätöksen mukana lokakuussa noin kolmen viikon ajan jokaiselle asiakkaalle valikoimatta. Mukana seurasi tiedote, jossa oli maininta, että kysely löytyy myös sähköisesti sosiaaliviraston Internet-sivuilla.

Sosiaalityön asiakaskysely

Sosiaaliasemilla ja asunnottomien sosiaalipalveluissa toteutettiin syyskuussa 2009 ensimmäinen asiakaskysely, jonka kohderyhmänä olivat kaikki asiakastapaamisilla käyvät asiakkaat. Kysely toteutettiin, koska asiakastapaamisilla tehtävästä työstä saatua asiakastietoa haluttiin parantaa. Kyselylomakkeen laatimisessa käytettiin hyväksi myös ryhmäkeskusteluja asiakkaiden kanssa kahdessa eri toimipisteessä. Toinen kysely tehtiin keväällä 2011. Kyselyä jaettiin kahden viikon ajan sosiaaliasemilla ja asunnottomien sosiaalipalveluissa kaikille sosiaalityöntekijöiden ja -ohjaajien luona käyville asiakkaille.

Molemmissa kyselyissä vastauskielinä sekä paperilomakkeella että Internetissä oli suomi, ruotsi, englanti, venäjä ja somali.

Sosiaalityön asiakaskyselyn tavoitteena on ollut selvittää:

1. Asiakkaiden näkemys sosiaalityön/-ohjauksen kohtaavuudesta ja vaikutuksesta.
2. Asiakkaiden kokemus vuorovaikutuksesta sosiaalityöntekijöiden ja –ohjaajien kanssa.

Johtopäätösten tekemistä asiakaskyselyissä vaikeuttaa vähäiset vastausmäärät. Vastausprosentti on jäänyt toimeentulotuen asiakaskyselyn osalta noin 20 prosenttiin viimeisen kolmen kyselyn aikana ja sosiaalityön ensimmäisessä kyselyssä vastausprosentti oli 27 prosenttia.

Asiakaskyselyn tulokset käsitellään sosiaalisen ja taloudellisen tuen johtoryhmän kokouksessa ja toimipisteiden omissa kokouksissa. Kyselyistä laaditaan raportit, jotka on julkaistu sekä Internetissä että Intranetissä. Toimipisteet saavat käyttöönsä myös asiakkaiden antamat vapaamuotoiset vastaukset. Tämä ovat arvokasta palautetta kunkin toimipisteen toiminnan kehittämiseksi. Asiakaspalautetta hyödynnetään myös asiakasesitteiden ja asiakkaille suunnatun muun materiaalin kehittämiseksi.

Toimeentulotuen asiakaskyselyn 2010 tuloksia

Kyselyyn vastanneiden määrä oli melko suuri, 734 asiakasta, mutta vastausprosentti oli vain 19 %. Kokemukset asiallisesta kohtelusta ja asiantuntevasta palvelusta saivat asiakkailta parhaimmat arviot. Matalimmat arvosanat asiakkaat antoivat palvelun nopeudelle ja osallisuudesta palvelujensa suunnitteluun ja arviointiin. Toimeentulotukityön luonteeseen kuuluu, että pääosin kirjallisen hakemuksensa postissa lähettäneet kokivat osallistumismahdollisuutensa vähäisiksi ja toimistossa työntekijän kanssa hakemuksen täyttävät pitivät osallisuutta hyvänä. Hakemusten vastaanottojärjestelyihin ja hakulomakkeeseen oltiin melko tyytyväisiä. Useimmissa asioissa asiakastyytyväisyys oli hieman parantunut vuoden 2008 kyselystä.

Espoo

Espoossa on kerätty aikuissosiaalityössä asiakaspalautetta järjestelmällisesti samalla lomakepohjalla vuodesta 2008 lähtien. Kysely toteutettiin ensin Leppävaaran toimistossa, jonka jälkeen sitä laajennettiin koko aikuisten sosiaalipalveluihin. Kyselylomaketta on jaettu joko viikon tai kahden viikon ajan kaikille toimistossa asioiville henkilöille. Useasti tässä työssä on ollut apuna opiskelijoita ja he ovat voineet myös avustaa lomakkeen täyttämisessä.

Kysely on alueellisissa toimistoissa koskettanut lähinnä toimeentulotukiasiakkaita. Joinakin vuosina kyselyyn on lisätty joku ajankohtainen lisäkysymys, johon on haluttu asiakkaiden mielipiteitä. Tällainen kysymys oli viime vuonna muun muassa asiakkaiden halukkuus käyttää sähköisiä palveluita.

Kyselyt on toteutettu kussakin aluetoimistossa loppuvuoden aikana. Tulokset on koottu alueittain ja koko kaupungin tasolla. Kyselyissä on kartoitettu asiakkaiden kokemuksia palvelun laadusta puhelimesta, palveluneuvonnassa ja varatulla asiakasajalla. Tämän lisäksi on kysytty toimeentulotukipäätöksen selkeydestä ja ymmärrettävyydestä ja siitä, millaisia aikuissosiaalityön palveluita asiakkaat haluaisivat kaiken kaikkiaan. Näiden lisäksi vastajia on pyydetty esittämään muita ideoita palveluiden kehittämiseksi.

Kyselyihin vastaajien määrä on vaihdellut vuosittain jonkun verran riippuen muun muassa siitä, miten aktiivisesti opiskelijoita on saatu avustamaan kyselyn toteuttamisessa.

Jatkossa on tarvetta kehittää asiakaspalautetta myös Espoossa enemmän kuusikkokunnissa yhtenäiseen suuntaan, jotta saadaan enemmän vertailukelpoista tietoa.

Vuoden 2010 kyselytuloksia

Vuoden 2010 vastauksissa palvelun laatuun ja asiantuntijuuteen puhelinpalvelussa on ollut vastaajista yli 60 % tyytyväisiä ja täysin tyytymättömiä alle 10 %. Palveluneuvonnan laatuun ja asiantuntijuuteen oli n. 75 - 80 % tyytyväisiä ja täysin tyytymättömiä n. 7 - 8 %. Palvelun laatuun ja asiantuntijuuteen varatulla ajalla sosiaalialan ammattilaisen vastaanotolla oli vaihtelu suurempaa riippuen alueesta vaihteluvälin ollessa 50% - 70 %. Tyytymättömiä oli 2- 7 % vastaajista.

Palvelun laatuun toimeentulotukipäätösten (päätöksen selkeys & ymmärrettävyys) yhteydessä vaihteli 50 -70 % välillä. Tyytymättömyyttä oli eniten tässä kysymyksessä, keskimäärin n. 15 % vastaajista koki päätökset epäselviksi tai vaikeaselkoisiksi. Kaiken kaikkiaan tulokset eivät ole antaneet kovinkaan paljon apua palveluiden kehittämisen suuntaan, johtuen ehkä kyselyn toteuttamismuodosta ja käytetystä skaalasta.

Vantaa

Vantaan aikuissosiaalityössä ei tehty asiakastyytyväisyyskyselyä vuonna 2010. Edellinen kysely tehtiin syksyllä 2009 ja seuraava tehdään syksyllä 2011. Kyselyssä oli kysymyksiä liittyen sekä toimeentulotukiprosessiin että sosiaalityön palveluihin. Koska sosiaaliasemien asiakkaat eivät vastaa kirjallisiin kyselyihin, on Vantaalla päädytty toteuttamaan kysely niin, että kaikkia tietyn viikon aikana sosiaaliasemalla asioivia asiakkaita pyydetään täyttämään kyselylomake samalla kun he juovat kupillisen kahvia. Paikalla on koko ajan työntekijä mahdollisia kysymyksiä varten. Asiakkaat pääosin täyttävät heille tarjotun lomakkeen.

Syksyn 2009 kyselyssä oli joiltakin osin samantapaisia kysymyksiä kuin mitä jatkossa edellytetään olevan kaikkien Kuusikkokuntien asiakaskyselyissä. Niiden osalta kuvataan tuloksia alempana. Syksyn 2011 kyselyä varten tullaan kysymykset muotoilemaan Kuusikon yhteisen kysymysmallin mukaisiksi. Väittämien mittariston osalta Vantaan kysely on jo nyt Kuusikossa toivotun mallin mukainen eli viisiportainen siten, että arvo 1 = täysin eri mieltä ja arvo 5 = täysin samaa mieltä.

Neuvojen ja ohjeiden saamista kysyttiin Vantaalla v. 2009 väittämällä "Sain ohjeita ja neuvoja niihin asioihin, joihin tarvitsin" sekä "Sosiaalityöntekijällä oli riittävästi aikaa paneutua asioihini". Vastaajat olivat väittämien kanssa pääsääntöisesti osittain samaa mieltä (keskiarvo 4,2).

Asiallisen kohtelun saamista samassa kyselyssä kysyttiin seuraavilla väittämillä: "Sosiaaliasemalla saamani kohtelu on asiallista" sekä "Sosiaalityöntekijä suhtautui minuun asiallisesti". Vastausarvojen keskiarvo oli 4,4 eli kohtelu koettiin täysin asialliseksi.

Palvelun tarpeisiin vastaamisesta kysyttiin tähän tapaan: "Sain riittävästi tukea elämäntilanteeseeni" sekä "Sosiaalityöntekijältä saamani palvelut vastasivat tarpeitani". Vastaajat

olivat osittain samaa mieltä väittämien kanssa, keskiarvon ollessa 4,1. Hieman heikompi tulos saatiin kysyttäessä palvelun riittävää nopeutta ("Kiireellisissä asioissa olen saanut riittävän nopeasti apua"). Tästä vastausten keskiarvo oli 3,9 eli siitä oltiin osittain samaa mieltä.

Vantaan vuoden 2009 asiakaskyselyssä ei selvitetty suoraan sitä, onko asiakkaan saama palvelu parantanut hänen elämäntilanneettaan, mutta asiakkaan tuntemusta asioiden edistymisestä selvitettiin väittämän ""Sosiaalityöntekijän vastaanotolla asiani edistyi" avulla. Asiakkaat olivat pääsääntöisesti väittämän kanssa täysin tai jokseenkin samaa mieltä keskiarvon ollessa 4,3.

Seuraava kysely tullaan toteuttamaan lokakuussa 2011 samalla tavalla kuin aiemminkin. Kyselyaika on nyt kaksi viikkoa. Kyselyn toteuttavat tänä vuonna Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijat osana opiskeluaan. Kyselyn on tarkoitus olla osa prosessia, jossa tullaan lisäämään asiakkaiden osallistumista toiminnan kehittämiseen. Tämän vuoksi lomakkeeseen tullaan lisäämään kysymyksiä kehittämistarpeista ja kysytään myös vastaajien halukkuutta osallistua vuoden 2012 asiakasraateihin sekä kehittämistapaamisiin.

Turku

Turun sosiaalitoimen kaikilla osastoilla tehtiin kattava asiakastyytyväisyyskysely vuosina 2005- 2008, jonka jälkeen kyselyjä ei ole toteutettu. Lokakuussa 2009 nimettiin sotelle asiakaspalautejärjestelmän kehittämistyöryhmä, jonka esityksen perusteella sosiaali- ja terveystoimen johtoryhmä hyväksyi 7.9.2010 asiakaspalautejärjestelmän ja sitä tukevan toimintaohjeen 1.1.2011 alkaen käyttöön otettavaksi kaikilla tulosalueilla. Samalla sotelle nimettiin asiakaspalautekoordinaattori, jonka tehtävänä on koordinoida ja varmistaa uuden toimintamallin toteutuminen.

Välitön palaute

www.turku.fi -kaupunkitasoisilta sivuilta kuntalainen voi antaa välitöntä palautetta soten palveluista. Tämän lisäksi otetaan kesän 2011 aikana käyttöön uudet dynaamiset palautesivut eri palvelukokonaisuuksille. Palautteet ohjataan asiakaspalautekoordinaattorille ja hänen varahenkilölleen, joiden tehtävänä on arvioida palautteen luonne ja toimittaa se jatkokäsiteltäväksi joko toiminnasta vastaavalle lähiesimiehelle tai lakimiehelle sekä palautteen dokumentoijalle (tulosalueelle nimetyille asiakaspalautevastaaville).

Henkilökunta ja asiakkaat voivat antaa/kerätä palautetta myös soten yhteneväisellä lomakkeella. Lomakkeet jätetään palveluysiköissä oleviin palautelaatikoihin, jotka tyhjenetään esimiehen toimesta viikoittain. Esimies vastaa palautteen käsittelystä ja jatkotoimenpiteiden kirjaamisesta sekä palautteen toimittamisesta dokumentoijille.

Myös muulla tavoin, kuten suullisesti, kirjeitse tai sähköpostin kautta saatu palaute kirjataan asiakaspalautealomakkeelle. Palaute käsitellään samoin käsittelyohjein kuin palaute-laatikon kautta saatu palaute.

Asiakastyytyväisyyskysely

Soten palveluysiköiden käytössä on yhteneväinen kyselyä tukeva lomake, jossa on organisaation ja Kuusikon vertailua tukeva yhteneväinen peruskysymyspatteristo ja ar-

vosanapisteytys. Tämän lisäksi tulosalueella/-yksiköllä on mahdollisuus omiin palveluala-kohtaisiin lisäkysymyksiin. Asiakastytyväisyyskyselyjen laatimisessa ja tulosten käsittelyssä on tulosaluekohtaista yksilöllisyyttä johtuen mm. palvelun luonteesta, tietosuojavaateista, tulosten käsittelyn kiireellisyydestä tai palautteen henkilökohtaisuudesta.

Palautteen käsittely

Kaikki saadut asiakaspalautteet raportoidaan sovituin määräajoin eri organisaatiotasojen johtoryhmissä ja tulokset käsitellään jatkossa osana johtamisjärjestelmää ja tulospalkkausta. Suunnitelmissa on myös tiedottaa tuloksista kuntalaisille internetin välityksellä ja henkilökunnalle intran välityksellä. Luottamushenkilöt tutustuvat vuosittain tuloksiin peruspalvelulautakunnassa.

Tampere

Avopalvelujen asiakaspalauttejärjestelmä koostuu sähköisestä Tampereen kaupungin internetsivuilla annettavasta ja paperilla tapahtuvasta jatkuvasta palautteesta, vuotuisesta asiakastytyväisyyskyselystä sekä teemoitetuista erilliskyselyistä.

Avopalvelujen vuotuinen asiakaspalauttekysele tehdään syksyisin. Vuonna 2010 palauttekysele toteutettiin loka-marraskuun vaihteessa ja kyselyyn ohjattiin vastaamaan sinä aikana avopalveluissa asioineet asiakkaat. Palautteen voi antaa joko internetissä tai paperilomakkeella.

Kyselyssä on Avopalveluissa kaikille osa-alueille samat kysymykset. Vastauksia on tarkasteltu myös isommissa kokonaisuuksissa, mutta kukin yksikkö on saanut itseään koskevan palautteen. Kyselyssä on tiedusteltu asiakkaiden kokemuksia palvelun tavoitettavuudesta, palveluun pääsyn ajasta sekä varatun ajan riittävydestä. Lisäksi on kysytty palvelun tuesta, asiakkaan kokemasta kohtelusta ja siitä onko palvelusta ollut asiakkaalle hyötyä.

Kyselyyn vastaajien määrä on vaihdellut, mutta se ei nouse kovin suureksi. Palveluissa tapahtuvat muutokset vaikuttavat selkeästi vastauksiin, sillä vuoden 2010 asiakaskyselyssä kriittisimmät palautteet tulivat palvelun saavutettavuudesta. Tämän voi tulkita johtuvan vuoden 2010 alussa tapahtuneesta organisaatiomuutoksesta ja lukuista toimistojen muutoista. Toimeentulotukiasioissa vastaajien määrä oli vielä vähäisempi kuin aikuissosiaalityössä. Toimeentulotukiasioissa siirtyminen kirjalliseen käsittelyyn on vaikuttanut vastaajien määrään.

Kyselyssä ei ole ollut palvelun kehittämiseen ja palveluun vaikuttamiseen liittyviä kysymyksiä ja myöskään vähäiset vastausmäärät eivät anna todellista tietoa palvelun kehittämisen tarpeesta. Tavoitteena onkin kehittää asiakaspalautetta siten, että se antaa suuntaa ja tietoa palvelun kehittämiseen. Asiakaspalautteen kehittämisessä huomioidaan myös vertailtavuus muiden kuusikkokuntien kanssa.

Oulu

Oulun sosiaali- ja terveystuotannon palvelutuotannolla on vahvistettu laatujärjestelmä. Palvelun laatua ja kehittämistarpeita tarkastellaan EFQM-viitekehyksen avulla, jonka yhtenä tärkeänä osana ovat asiakastulokset - ja asiakaspalautte.

Välitön palaute

Www.ouka.fi sivuilla kuntalainen voi antaa välitöntä palautetta kaupungin palveluista. Asiakaspalautetta kerätään ja luokitellaan OULU10 palvelupisteessä, jonne menevät kaupungin nettisivujen kautta annetut sekä ko. palvelupisteeseen suoraan annetut palautteet. Toimeentulotuen ja aikuissosiaalityön osalta nämä palautteet ovat koskeneet lähinnä palveluihin pääsyä, työntekijöiden tavoitettavuutta ja avuntarpeen huomiointia kokonaisuudessaan.

Asiakastyytyväisyyskysely

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakaskysely toteutettiin toukokuussa 2009 ja uudelleen toukokuussa 2011. Asiakaskysely tullaan toistamaan kahden vuoden välein. Se on toteutettu Zef-työkalulla netissä. Asiakkaille on tarjottu mahdollisuus vastata myös lomakkeella. 2010 joulukuussa tehtiin minikysely (3 kysymystä) asiakkaiden osallistumisesta, joka oli edellisen asiakaskyselyn perusteella valittu laatuliitteeseen kehittämisen kohteeksi. Vastaaajia oli 51. Tyytyväisimpiä vastaajat olivat tiedon löytymiseen palvelusta ja asioiden luotamukselliseen käsittelyyn. Kriittisimpiä vastaajat olivat mielipiteensä huomioon ottamisesta sekä palvelun suunnittelussa että toteutuksessa.

Etuuskäsittelyn asiakkaat antoivat runsaasti myös avointa palautetta vuoden 2009 asiakastyytyväisyyskyselyn yhteydessä. Palaute koski jonotilannetta, päätösten viipymistä, työntekijöiden huonoa tavoitettavuutta, työkäytäntöjä ja tiloja. (Käsittelyajat koetaan ihan liian pitkiksi. Henkilökohtaiseen palveluun on hankala päästä. Akuuttiin hätään ei saa apua. Työntekijöitä on hankala tavoittaa, puhelinpalvelu- ja neuvonta ei ole riittävää. Odotushuoneet erittäin epäsiistejä ja epämiellyttäviä. Palvelutiskit paremmiksi – arkaluontoiset asiat kuuluvat nyt kaikille).

Palautteen käsittely

Asiakastyytyväisyyskyselyn raportit on koottu kaikille työntekijöille avoimeen wss-työtilaan ja niiden käsittely yksiköissä on ohjeistettu. Asiakaspalautetta on hyödynnetty palveluiden organisoinnissa ja kehittämisessä. Tilaajalle kuuluviin asioihin liittyvistä palautteista (mm. tilat) on tiedotettu tilaajajohtoa.

5 YHTEENVETO

Vuoden 2010 toimeentulotuen kehitystä Kuusikko-kunnissa kuvaa tukea saaneiden kotitalouksien määrän ja kustannusten kasvu, joka kuitenkin hidastui vuodesta 2009. Uusien toimeentulotuen saajien määrä lisääntyi, mutta myös pitkään toimeentulotukea saaneiden määrä kasvoi. Työttömien määrä kääntyi laskuun, mutta pitkäaikaistyöttömyys lisääntyi.

Taloudellisen taantuman seurauksena toimeentulotukea saaneiden määrä lisääntyi 13 prosentilla vuonna 2009, mutta suhdanteiden paranemisen myötä kasvu hidastui 3 prosenttiin vuonna 2010. Vuonna 2010 Kuusikko-kunnissa oli 90 075 toimeentulotukea saanutta kotitaloutta, joissa oli 135 918 henkilöä⁴. Tuensaajien määrä kasvoi kaikissa muissa kunnissa paitsi Oulussa. Pidemmällä seurantajaksolla lähtien Oulun ohella Turussa asiakasmäärä oli vuonna 2010 alempi kuin vuonna 2004. Turussa asiakasmäärä on jopa 15 % alle vuoden 2004 tason.

Vuonna 2010 sai 8,8 % Kuusikko-kuntien asukkaista toimeentulotukea vähintään kerran vuodessa. Ainoastaan Oulussa tukea saaneiden väestöosuus laski vuonna 2010. Väestöosuus laski Kuusikossa vuoteen 2008 asti, mutta on sen jälkeen palannut lähes vuoden 2004 tasolle. Turussa tukea saaneiden väestöosuus oli vuonna 2004 Kuusikko-kuntien korkein, mutta on nyt laskenut alle keskitason. Espoossa väestöosuus on vuodesta 2008 lähtien kasvanut eniten, mutta alittaa edelleen selvästi muiden Kuusikko-kuntien tason.

Kaupungeissa toimeentulotuen asiakasrakenteelle on tyypillistä yksinhuoltajien ja yksinasuvien suuri osuus. Kahden aikuisen talouksissa useimmiten ainakin toisella on työ-ym. tuloja, jotka vähentävät toimeentulotuen tarvetta. Vuonna 2010 Kuusikko-kunnissa 74 % tuensaajista oli yksinäisiä ja Helsingissä lähes 78 %. Kuusikon tuensaajista oli yksinhuoltajia vain 12 %, mutta suhteessa väestömäärään yksinhuoltajista oli suurempi osa toimeentulotuen saajina kuin yksinäisistä.

Lapsilla oli selvästi suurempi riski joutua toimeentulotuen tarpeeseen kuin aikuisväestöllä. Kuusikko-kunnissa lapsiväestöstä oli vuonna 2010 toimeentulotukea saaneessa kotitaloudessa 12,1 %, kun 18 vuotta täyttäneestä väestöstä osuus oli 8,7 %. Toimeentulotuesta osalliseksi tulleiden lasten osuus alle 18-vuotiaasta väestöstä vuonna 2010 laski Oulussa ja pysyi Turussa ennallaan, mutta nousi kaikissa muissa Kuusikko-kaupungeissa.

Kuusikko-vertailuissa painopisteenä olivat nuoret. Alle 25-vuotiaiden osuus toimeentulotuen saajista kasvoi kaikissa Kuusikko-kunnissa ja vaihteli Helsingin 21 prosentista Oulun 34 prosenttiin. Myönteisenä kehityksenä oli nuorisotyöttömyyden kääntyminen laskuun vuonna 2010, mutta siitä huolimatta uusien nuorten toimeentulotuen saajien määrä kasvoi. Kuusikko-kunnissa noin puolet alle 25-vuotiaista toimeentulotuen saajista oli uusia (ei saanut tukea vuonna 2009).

Myös koko asiakaskunnassa yli kolmasosa oli uusia tuensaajia ja uusien osuus kaikista tuensaajista kasvoi vuonna 2010 kaikissa Kuusikko-kunnissa. Oulussa uusien osuus kaikista tuensaajista nousi jopa 44 prosenttiin.

⁴ asiakkaat ilman pakolaisia, paluumuuttajia ja turvapaikan hakijoita, joiden toimeentulotuen valtio korvaa eri säännösten pohjalta

Kustannusten kannalta oleellinen muutos vuonna 2010 oli toimeentulotuen tarpeen keston piteneminen. Kuusikko-kunnissa (ilman Turkuja) korkeintaan 3 kuukautta vuodessa toimeentulotukea saaneiden osuus laski keskimäärin 3 prosenttiyksiköllä ja 10 - 12 kuukautena vuodessa tukea saaneiden osuus kasvoi saman verran. Vuoden jokaisena kuukaute-na toimeentulotukea saaneita kotitalouksia oli suhteellisesti eniten Helsingissä (27 %) ja Vantaalla (23 %). Keskimäärin Kuusikko-kunnissa oli koko vuoden toimeentulotukea saaneita 21 %, mutta erot olivat suuria, sillä Turussa osuus oli vain 9 % ja Tampereella 12 %.

Raportissa on uusina tilastoina otettu mukaan toimeentulotuen saajien pääasiallinen toiminta marraskuun 2010 ja tulolähteet marraskuun 2009 poikkileikkaustilanteesta. Kuusikko-kunnissa on ollut erilaisia käytäntöjä näiden tietojen keräämisessä, joten tilastojen vertailtavuus ja luotettavuus on puutteellista. Niiden pohjalta saa kuitenkin yleisen käsityksen toimeentulotuen asiakaskunnan rakenteesta. Enemmistö tuensaajista oli työttömänä (50 - 60 %). Pääasiallisena toimintana työssäkäyviä oli noin 5 %. Opiskelijoiden osuus vaihteli 7 - 14 %:n välillä ja eläkeläisten 7 - 16 %:n välillä. Nuorten alle 25-vuotiaiden joukossa korostui opiskelijoiden osuus, joita oli neljäsosa tuensaajista. Tässä ikäluokassa myös äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaalla olevien osuus oli lähes kaksinkertainen verrattuna kaikkiin toimeentulotuen saajiin.

Tulolähteistä ansio- ja yrittäjätuloja oli marraskuussa 2009 keskimäärin 9 prosentilla tuensaajista ja Vantaalla jopa 16 prosentilla. Työmarkkinatuen osuus oli Kuusikko-kunnissa keskimäärin 36 %, mutta Tampereella, Oulussa ja Turussa yli 40 %. Ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan osuus oli 2 %, mikä osoittaa, että työtön joutuu yleensä turvautumaan toimeentulotukeen vasta kun ansiosidonnaisen tuen saanti lakkaa. Eläke oli pääkaupunkiseudun kunnissa tulona 13 - 17 % tuensaajista, mutta muissa Kuusikon kunnissa osuus oli 7 - 8 %. Nuorten osalta tulolähteet poikkesivat koko asiakaskunnasta siten, että työttömyysturvan ja eläkkeiden osuus oli huomattavasti pienempi ja opintotuen osuus suurempi. Myös tulottomien osuus oli nuorilla kaksinkertainen kaikkiin tuensaajiin verrattuna.

Kustannusten kehitys poikkesi asiakasmäärän muutoksista siinä, että myönnetyn toimeentulotuen määrä on noussut Kuusikossa jo ennen taantumaa vuodesta 2006 lähtien. Hui-pentuma oli vuonna 2009, jolloin kustannukset kasvoivat reaaliarvoltaan 23 % (deflatoitu vuoden 2010 rahan arvoon). Vuonna 2010 menojen kasvu hidastui 6 prosenttiin. Menot olivat 269,7 miljoonaa euroa ja Kuusikon osuus koko maan toimeentulotukimenoista nousi 42,7 prosenttiin. Ajanjaksolla 2004 - 2010 myönnetyn toimeentulotuen määrä kasvoi reaaliarvoltaan 31 prosentilla. Pääkaupunkiseutu erottui muista Kuusikon kunnista 37 -39 prosentin kustannusnousulla, kun Tampereella kasvua oli 28 % ja Oulussa 18 %. Turussa kustannukset olivat noin vuoden 2004 tasolla.

Toimeentulotuen vuosikustannuksissa kotitaloutta ja henkilöä kohti Kuusikko jakautuu selkeästi kahteen ryhmään, pääkaupunkiseutuun ja muihin kuntiin. Pääkaupunkiseudulla kustannukset kotitaloutta kohti vuonna 2010 olivat 3300 - 3600 euroa ja muissa Kuusikossa 2200 - 2400 euroa.

Kuusikko-kuntien toimeentulotukimenoista 84,6 % oli perustoimeentulotukea, 6,8 % täydentävää tukea, 2,6 % ehkäisevää toimeentulotukea ja 6,1 % muuta toimeentulotukea. Perustoimeentulotuen ja täydentävän tuen osuus laski hieman ja ehkäisevän osuus nousi. Ehkäisevän toimeentulotuen valtakunnallinen tavoitetaso 3,3 % varsinaisen toimeentulotuen määrästä ylittyi Kuusikossa vain Turussa (3,7 %) mutta myös Helsinki (3,0 %) nousi lähelle tavoitetasoa.

Vuonna 2009 työttömien määrä lisääntyi Kuusikko-kunnissa 37 prosentilla, mutta kääntyi 7 prosentin laskuun vuonna 2010. Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä laski 14 prosentilla. Espoossa nuorisotyöttömyys aleni jopa 40 prosentilla. Pitkäaikaistyöttömyys alkaa usein kasvaa siinä vaiheessa kun yleinen työttömyys jo laskee. Kuusikossa pitkäaikaistyöttömyys lisääntyi vuonna 2010 keskimäärin 35 prosentilla. Toimeentulotuen kustannusten kannalta oleellista on yli 500 päivää työmarkkinatukea saaneiden määrä, joka myös kääntyi Kuusikko-kunnissa 4 prosentin kasvuun vuonna 2010.

Toimeentulotukikustannusten kasvun ehkäisemiseksi on lähivuosina tärkeitä saada uusiin toimeentulotukiasiakkaiden määrä vähenemään ja toisaalta toimeentulotuen tarpeen pitkittymisen estäminen. Paljon riippuu työmarkkinoiden kehitymisestä, mutta myös työllisyyspolitiikan suunnasta ja keinoista. Nuorten peruskoulun päättäneiden osalta on tärkeää, että kaikille järjestyy joko opiskelupaikka tai työtä. Kaikkia ei opiskelu ainakaan siinä elämänvaiheessa motivoi, joten vaihtoehtona on syytä olla tiivis tuki työllistymiseen.

Kun uudet ja nuoret ovat olleet kunnissa painopisteasiakkaina, ovat pitkäaikaiset toimeentulotukiasiakkaat jääneet vähemmälle huomiolle. Työvoimatoimen luokittelussa huomattavaa osaa pitkään työttömänä olleista ei pidetä työvoimapolitiisin keinoin autettavina ja työttömyysturvan säädösten kiristymisen myötä lisääntyy niiden työmarkkinoiden ulkopuolella olevien määrä, joiden pääasialliseksi tuloksi muodostuu toimeentulotuki. Aikuissosiaalilyönteille on haasteena kehittää välineitä ja järjestää resursseja näiden pitkäaikaisasiakkaiden tukemiseen muullakin tavoin kuin etuuskäsittelyllä.

Tulottomuuden lisäksi pitkäkestoinen toimeentulotuen tarve liittyy yleisesti ensisijaisten etuuksien riittämättömään tasoon. Työmarkkinatuen ja muiden alimpien päivärahojen tason nostaminen vähentäisi toimeentulotukea tarvitsevien määrää sekä myönnettävän tuen määrää. Lasten köyhyyden vähentämiseksi varsinkin yksinhuoltajien ensisijaisten tukien tasoon olisi kiinnitettävä huomiota.

Asumismenot ovat keskeinen toimeentulotuen tarvetta aiheuttava tekijä etenkin pääkaupunkiseudulla. Siten asumistuen riittävällä tasolla on merkitystä. Asumistuessa pitää myös säilyttää tuettavien asumismuotojen moninaisuus. Asumistuen sitomisella pelkkään sosiaaliseen vuokra-asumiseen voisi olla haitallisia vaikutuksia. Todennäköisesti se johtaisi suurissa kaupungeissa segregaaation syvenemiseen, jatkuvaan asukkaiden vaihtumisiin ja aiempaa rauhattomampiin asumisyhteisöihin. Toisaalta voi olla kallista ja kohtuutonta velvoittaa vapaarahoitteisessa asunnossa asuvaa hakeutumaan mahdollisesti lyhytaikaiseksi jäävän taloudellisen tuen tarpeen takia sosiaaliseen vuokra-asumiseen.

TOIMEENTULOTUEN PERUSOSIEN MÄÄRÄT 1.1.2011 LUKIEN

Tuen saaja

	euroa/kk	euroa/pv ¹⁾
Yksin asuva ja yksinhuoltaja ⁴⁾	419,11	13,97
- alennettu (-20 %) ²⁾	335,29	11,18
- alennettu (-40 %) ³⁾	251,47	8,38
Muu 18 vuotta täyttänyt (avio- ja avo- puolisot, kumpikin)	356,24	11,87
- alennettu (-20 %) ²⁾	284,99	9,50
- alennettu (-40 %) ³⁾	213,74	7,12
Vanhempansa tai vanhempiensa luona asuva 18 vuotta täyttänyt henkilö	305,95	10,20
- alennettu (-20 %) ²⁾	244,76	8,16
- alennettu (-40 %) ³⁾	183,57	6,12
10 - 17-vuotias lapsi 1. lapsi	293,38	9,78
2. lapsi	272,42	9,08
3. jne. lapsi	251,47	8,38
Alle 10-vuotias lapsi 1. lapsi	264,04	8,80
2. lapsi	243,08	8,10
3. jne lapsi	222,13	7,40

1) Kun toimeentulotukea myönnetään lyhyemmäksi ajaksi kuin kuukaudeksi (TOTUL 15 §), toimeentulotuen perusosan määrä päivää kohti on laskettu jakamalla kuukausimäärä kolmellakymmenellä

2) Toimeentulotukilaki 10 § 1 ja 4 momentti

3) Toimeentulotukilaki 10 § 3 ja 4 momentti

4) Toimeentulotukilaki 9 § 2 momentti (vanhempi, joka asuu yhdessä 18 vuotta täyttäneen lapsensa kanssa

eikä ole avioliitossa tai elä toimeentulotukilain 3 §:n 1 momentin mukaisissa avioliitonomaisissa olosuhteissa)

TOIMEENTULOTUEN TIEDONKERUUN MÄÄRITELMÄT 2010 JA TILASTOJEN LAATU

Raportissa käytettyjen tietojen lähteet

Raportin tilastotiedot on kerätty pääosin kuntien toimeentulotuen asiakasrekistereistä. Vertailtavaksi on otettu niitä tietoja, joita on kaikista Kuusikko-kunnista saatavissa. Kustannustiedot ovat kuntien kirjanpidosta. Lisäksi THL:lta on saatu kuuden kunnan tietoja toimeentulotuen uusista asiakkaista, tuensaajien pääasiallisesta toiminnasta ja tulolähteistä. Työttömyystiedot on poimittu ELY-keskusten joulukuun 2010 työllisyyskatsauksista. Työvoiman palvelukeskusten tiedot ovat palvelukeskusten yhteisestä Typpi-järjestelmästä. Työmarkkinatukitiedot on poimittu Kelan internet-sivun Kelasto-tietokannasta. Kunnallisiin työllistämistoimiin osallistuneiden määrät perustuvat kuntien ilmoittamiin lukuihin.

Tilastotietojen vertailtavuus ja luotettavuus

Asiakasrekistereistä saatavat toimeentulotuen kotitalous- ja henkilötiedot on poimittu toimeentulotuen asiakasrekistereiden tietokannoista. Tiedot ovat vertailukelpoisia Kuusikko-kuntien kesken. Toimeentulotuen lajien erittelytiedot sekä tuensaajien ikä-, perhetyyppi- ja toimeentulotuen kesto-tilastot eivät kuitenkaan ole täysin vertailukelpoisia, sillä osasta Kuusikko-kuntia ko. tilastot eivät sisällä tukea saaneita pakolaisia, paluumuuttajia ja turvapaikan hakijoita ja toisissa kunnissa nämä ryhmät sisältyvät tilastoihin. Toimeentulotuen kesto-tilastojen osalta vertailtavuutta rajoittaa se, että Helsingissä ja Oulussa toimeentulotukikuukaudet on laskettu voimassa olevien toimeentulotukipäätösten perusteella ja muissa Kuusikko-kunnissa kuukauden aikaisten maksutapahtumien perusteella.

Toimeentulotuen saajien pääasiallisen toiminnan ja tulolähteiden tilastoinnin luotettavuus ja vertailtavuus ovat puutteellisia. Joissakin kunnissa pääasiallisen toiminnan luokittelu on tehty tietoteknisesti pakolliseksi, jolloin sen tiedon saa kaikista asiakkaista. Toisissa kunnissa toimeentulotukipäätöksen voi tehdä täyttämättä ko. tilastokenttiä, jolloin niin suuri osa tiedoista voi jäädä puuttumaan, että tilastot eivät anna oikeata kuvaa asiakaskunnan rakenteesta. Tilastointikäytännöt ja tulkinnat ilmeisesti myös vaihtelevat kuntien ja työntekijöiden välillä. Tulolähteiden osalta Vantaalla tiedonkeruu perustuu toimeentulotukilaskelmiin ja muissa Kuusikko-kunnissa toimeentulotukipäätöksen tekemisen yhteydessä täytettäviin tilastokenttiin. Tiedon merkittävyyttä heikentää lisäksi se, että tulolähdetietoja ei ole asetettu minkäänlaiseen tärkeysjärjestykseen. Tilastot eivät suoraan näytä, mikä on tuensaajan ensisijainen tulolähde.

Toimeentulotuen kustannustiedot ovat vertailun kannalta riittävän yhdenmukaisesti ilmoitettuja. Kuntouttavan työtoiminnan kustannusten osalta vertailtavuutta kuitenkin heikentää se, että ei ole riittävän tarkasti määritelty lukuihin sisältyviä menoja.

ELY-keskusten työllisyyskatsaukset antavat luotettavan tiedon työttömiksi työnhakijoiksi poikkileikkaustilanteessa rekisteröityjen henkilöiden määrästä. Toimeentulotuen kannalta relevanssiongelmana on, että ei ole luotettavaa tietoja työn ulkopuolella olevien henkilöiden määrästä, jotka ovat poistuneet/poistettu työttömyysrekistereistä, mutta jotka eivät täytä työkyvyttömyyseläkkeen kriteereitä. Kuntien työllistämistoimiin osallistuneiden nuorten luvut perustuvat kuntien ilmoituksiin, mutta tilastointiperusteita ei ole riittävästi yhdessä sovittu. Siten annetut tiedot eivät ole kattavia ja määrät eivät ole suoraan verrannollisia.

Määritelmät

Toimeentulotuella tarkoitetaan toimeentulotukilain (1412/97) mukaan kunnan varoista suoritettua viimesijaista taloudellista tukea kotitaloudelle silloin, kun henkilö tai perhe ei voi saada riittävää toimeentuloaan ansiotyöllään, yrittäjätoiminnallaan, varoistaan, ensisijaisten etuuksien avulla ym. tavalla.

Päätöksessään toimeentulotuen myöntämisestä päättävä viranomainen voi samalla tietyin perustein määrätä, että toimeentulotuki tai osa siitä peritään takaisin (Laki toimeentulotuesta 1412 /1997 20-23§).

Toimeentulotukea voidaan myöntää kunnan päättämin perustein ehkäisevänä toimeentulotukena. Sen tarkoituksena on edistää henkilön ja perheen sosiaalista turvallisuutta ja omatoimista suoriutumista sekä ehkäistä syrjäytymistä ja pitkäaikaista riippuvuutta toimeentulotuesta.

Asiakas	Toimeentulotuen asiakkaita tarkastellaan kotitalouksina ja henkilöinä
Kotitalous	Yksinäinen henkilö tai yhdessä asuvat perheenjäsenet. Avoliitto ja rekisteröity parisuhde rinnastetaan avioliittoon. 18 vuotta täyttänyt tuen saaja muodostaa oman kotitalouden, vaikka asuisikin vanhempien luona. Myös alle 18-vuotiaiden toimeentulotuen saajien katsotaan asuvan itsenäisessä kotitaloudessa, jos heillä on oma perhe tai he ovat vanhemmistaan taloudellisesti riippumattomia eivätkä asu vanhempiensa kanssa.
Perhe	Toimeentulotukilaissa perheellä tarkoitetaan yhteistaloudessa asuvia vanhempia, vanhemman alaikäistä lasta ja ottolasta, aviopuolisoita, sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa eläviä miestä ja naista (1412 / 1997 3§).
Henkilö	Lain mukaan toimeentulotukea myönnettäessä perheen kaikkia jäseniä pidetään toimeentulotuen saajina (Laki toimeentulotuesta 1412 / 1997 3§) ja käsitellään tässä raportissa henkilöinä.

Asiakas- ja kustannustietojen keruu

Kotitaloudet, henkilöt ja kustannukset eritellään kahdella tavalla:

- Kaikki** kotitaloudet, henkilöt ja kustannukset varsinaisesta sekä ehkäisevästä toimeentulotuesta sisältäen myös pakolaisten, turvapaikanhakijoiden ja paluumuuttajien määrän ja heidän kunnalle aiheuttamat toimeentulotuen kustannukset, jotka valtio korvaa kunnille.⁵
- Kotitaloudet, henkilöt ja kustannukset varsinaisesta sekä ehkäisevästä toimeentulotuesta **ilman pakolaisia, paluumuuttajia ja turvapaikanhakijoita.**

Asiakastiedot

Kotitalouksien määrä

Kotitaloudet, joille on myönnetty toimeentulotukea vuoden aikana. Sama kotitalous on mukana vain kerran. Mukana ovat kotitaloudet, joille on tehty myönteinen tai osittain myönteinen toimeentulotuen päätös.

Kotitalouksien lukumäärään eivät sisälly toimeentulotukea hakeneet kotitaloudet, joille tukea ei ole myönnetty.

Henkilöiden määrä

Toimeentulotuesta osalliseksi tulleet henkilöt eli toimeentulotuen laskelman perusteena olevien henkilöiden lukumäärä. Sama henkilö on mukana vain kerran.

Muut asiakastiedot

Kotitalouksien perhetyyppi

Kaikkien toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien (1) perhetyypit asiakkaan viimeksi ilmoittaman tilanteen mukaisena.

⁵ Valtion korvauksen piirissä ovat seuraavien ryhmien toimeentulotukimenot:

- pakolainen: valtio korvaa kolmen ensimmäisen vuoden ajalta kaikki menot sisältäen toimeentulotuen
- paluumuuttaja: valtio korvaa puolen vuoden menot ja eläkeläisten sekä vammaisten osalta viiden vuoden menot sisältäen toimeentulotuen
- turvapaikanhakija: valtio korvaa kaikki kustannukset siihen asti, kunnes turvapaikka-anomus on käsitelty

Kotitalouksille maksetut toimeentulotukikuukaudet vuoden aikana

Kaikki toimeentulotukea saaneet kotitaloudet (1) jaoteltuna sen perusteella, kuinka monena kuukautena kotitalous on vuoden aikana saanut toimeentulotukea (neljännesvuosijaolla, lisäksi 12 kk tukea saaneet erikseen). Helsingissä ja Oulussa kestopilasto lasketaan sen mukaan, kuinka monelle kuukaudelle on voimassaoleva myönteinen toimeentulotukipäätös. Muissa Kuusikon kunnissa kesto lasketaan sen mukaan, kuinka monena kuukautena on toimeentulotuen maksutapahtumia. Vuonna 2009 kotitaloudet jaotellaan kunnan määrittelemän kotitalouden päämiehen iän mukaisiin ryhmiin seuraavasti: alle 25-vuotiaat opiskelijat, alle 25-vuotiaat muut, 25 - 34-vuotiaat, 35 - 49-vuotiaat, 50 - 64-vuotiaat, 65 vuotta täyttäneet.

Toimeentulotuen päätösten määrä vuoden aikana

Toimeentulotuen päätösten määrä vuoden aikana erittelyllä kielteiset ja myönteiset päätökset. Osittain myönteiset päätökset sisältyvät myönteisiin päätöksiin.

Uusi asiakas

Kotitalous, joka ei saanut tilastointivuotta edeltävänä vuonna toimeentulotukea.

Kuntouttava työtoiminta

Henkilöt, joille on tehty vuoden 2008 aikana kuntouttavaan työtoimintaan liittyvä aktivointisuunnitelma erittelyllä alle ja yli 25-vuotiaat. Sisältää sekä kunnan että työvoimaviranomaisten laatimat aktivointisuunnitelmat.

Lisäksi kootaan kuntouttavan työtoiminnan päätöksen saaneiden henkilöiden määrä ja kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneiden henkilöiden määrä.

Kustannustiedot

Sisältää varsinaisen ja ehkäisevän toimeentulotuen kustannukset sekä kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla henkilöllä toimeentulotuesta maksettavan toimintarahaa ja matkakorvaukset. Takaisin perinnän osuutta ei vähennetä kustannuksista. Hallinnolliset kustannukset eivät sisälly kustannuksiin.

Lastensuojelulain mukaista taloudellista tukea ei lasketa kustannuksiin.

Muut kustannustiedot

Takaisin peritty toimeentulotuki / euroa

Päätöksiin perustuva takaisin peritty toimeentulotuki, sisältäen pakolaisilta, paluumuuttajilta ja turvapaikanhakijoilta takaisin perityn toimeentulotuen.

Ehkäisevän toimeentulotuen kustannukset

Ehkäisevän toimeentulotuen kustannusten osuus toimeentulotuen kustannuksista (euroa / vuosi).

Suhteutuksissa väestöön käytetään kustannuksia ilman pakolaisia, paluumuuttajia sekä turvapaikanhakijoita. Suhteutukset asiakkaisiin tehdään jättäen pakolaiset, paluumuuttajat ja turvapaikanhakijat pois kustannustiedoista ja asiakaslukumääristä.

Kustannukset euroa/kotitalous

Toimeentulotuen kustannukset(2) / vuoden aikana tukea saaneiden kotitalouksien määrä

Kustannukset euroa/henkilö

Toimeentulotuen kustannukset(2) / vuoden aikana toimeentulotuesta osalliseksi tulleiden henkilöiden määrä.

Kustannukset euroa/väestö

Toimeentulotuen kustannukset(2) / Kunnan väestö kyseisen vuoden alussa

Esimerkiksi vuoden 2008 toimeentulotuen menot sekä asiakkaat on suhteutettu vuodenvaihteen 2007/2008 (1.1.2008) väestöön.

Työttömyystietojen määritelmät (lähde: Tilastokeskus: Työmarkkinat 2002:17)

Työtön työnhakija

Työtön työnhakija on henkilö, joka on ilman työtä ja on työhön käytettävissä. Toivotun työajan täytyy tällöin olla vähintään puolet alan normaalista työajasta.

Työtön työnhakija on myös lomautettu henkilö ja henkilö, joka odottaa sovitun työn alkamista.

Pitkäaikaistyötön

Pitkäaikaistyötön on henkilö, jonka työttömyys on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään yhden vuoden.

Työttömyysaste (Lähde:Työvoimatutkimuksen käsitteet ja määritelmät
<http://www.tilastokeskus.fi/til/tyti/kas.html>)

Työttömyysaste on työttömien prosenttiosuus saman ikäisestä työvoimasta. Virallinen työttömyysaste lasketaan 15-64-vuotiaiden työttömien prosenttiosuutena saman ikäisestä työvoimasta.

Työllisyysaste Työllisten osuus 15-64-vuotiaista.

Työvoima

Työvoimaan kuuluvat kaikki ne 15-64-vuotiaat henkilöt, jotka tutkimusviikolla olivat työllisiä tai työttömiä

Kotitaloudet	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Kaikki (sis. pakol, paluumuuttajat,turvap.hak.)	41 947	10 499	11 736	10 011	14 774	7 389	96 356
ilman pakol./turvap.h./paluumuuttajia	37 973	9 981	11 341	9 626	14 151	7 003	90 075
Pakolaiset ja paluumuuttajat vuoden aikana (kotitaloudet)	861	369	395	385	356	430	2 796
Turvapaikan hakijat vuoden aikana (kotiitaloudet)	3 113	149	27	..	3 289
Ao. kotitalouksissa henkilöitä							
kaikki (sis. pakol, paluumuuttajat,turvap.hak.)	60 492	17 480	19 747	15 550	20 919	10 672	144 860
ilman pakol./turvap.h./ paluumuuttajia	54 787	16 724	19 126	14 888	20 252	10 141	135 918
Pakolaiset ja paluumuuttajat vuoden aikana (henkilöt)	1 507	607	621	662	640	619	4 656
<i>osuus (%) kaikista toimeentulotukea saaneista henkilöistä</i>	2,5	3,5	3,1	4,3	3,1	5,8	3,2
Turvapaikan hakijat vuoden aikana (henkilöt)	4 198	149	27	..	4 374
Henkilöitä/kotitalous (ilman pakol., paluumuuttajia ja turvapaikan hakijoita)	1,44	1,68	1,69	1,55	1,43	1,45	1,51
Toimeentulotukea saaneiden henkilöiden osuus (%) väestöstä (ilman pakolaisia, paluumuuttajia ja turvapaikan hakijoita)	10,4	7,2	10,0	8,8	9,9	7,7	9,3
Kustannukset, euroa							
kaikki (sis. pakol, paluumuuttajat,turvap.hak. kust.)	133 039 577	37 402 975	39 452 882	24 290 334	33 638 107	17 256 442	285 080 318
ilman pakol./turvap.h./ paluumuuttajien kust.	124 697 179	35 864 135	38 104 276	23 146 361	32 440 479	15 432 967	269 685 398
pakolaisten, paluumuuttajien ja turvapaikanhakijoiden osuus (valtion korvauksen alainen)	8 342 398	1 538 840	1 348 606	1 143 973	1 197 628	1 823 475	15 394 920
takaisin peritty euromäärä (asiakkailta perityt)	5 457 309	904 208	1 248 395	1 399 535	1 092 338	739 193	10 840 978
takaisinperintä kaikista menoista, %	4,1	2,4	3,2	5,8	3,2	4,3	3,8

TOIMEENTULOTUEN KUSTANNUSTEN JA ASIAKKAIDEN TARKEMPI ERITTELY 2010

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Toimeentulotuki yhteensä	133 039 577	37 402 975	39 452 882	24 290 334	33 586 351	17 256 442	285 028 562
Varsinainen toimeentulotuki, euroa	119 719 352	34 987 836	37 242 927	22 269 790	31 891 640	14 386 728	260 498 273
joista perustoimeentulotuki, euroa	111 179 996	31 913 339	33 422 577	21 210 541	30 049 266	13 266 063	241 041 783
joista täydentävä toimeentulotuki, euroa	8 539 356	3 074 497	3 820 350	1 059 249	1 842 374	1 120 665	19 456 491
Ehkäisevä toimeentulotuki	3 572 232	778 157	674 347	825 703	463 701	954 137	7 268 276
Muu toimeentulotuki, euroa	9 747 994	1 636 982	1 535 608	1 194 841	1 231 010	1 915 576	17 262 011
<small>(sis. kuntouttavan työtoiminnan, kotoutumistuen sekä paluumuuttajille, pakolaisille ja turvapaikanhakijoille maksetun valtion korvauksen alaisen perus-, täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen)</small>							
Kotitaloudet	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Varsinaista toimeentulotukea saaneet kotitaloudet (perust:a saaneet & pelkkää täydentävää saaneet)	39 863	9 778	10 828	9 367	14 774	7 366	91 976
joista perustoimeentulotukea saaneet	39 050	9 402	10 402	9 035	14 242	7 033	89 164
joista täydentävää toimeentulotukea saaneet	18 741	4 436	5 369	2 837	4 512	3 174	39 069
joista pelkkää täydentävää toimeentulotukea saaneet	813	376	426	332	532	..	2 479
Ehkäisevää toimeentulotukea saaneet kotitaloudet	5 876	830	643	1 785	850	115	10 099
joista pelkkää ehkäisevää toimeentulotukea saaneet	283	169	0	252	120	23	847
Muuta toimeentulotukea saaneet	2 758	223	257	0	1 099	..	4 337
joista kuntouttavan työtoiminnan toimintarahaa tai matkakorvauksia saaneet	1 378	223	145	260	..	2 006
joista kotouttamistukea saaneet	1 380	0	0	..	1 380
Kaikki yhteensä, kotitalous kertaalleen	41 947	9 981	11 736	9 764	14 774	7 389	95 591
Henkilöt	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Varsinaista toimeentulotukea saaneet (perust:a saaneet & pelkkää täydentävää saaneet)	57 468	16 724	18 387	..	20 187	10 633	123 399
joista perustoimeentulotukea saaneet	56 475	15 767	17 704	..	20 187	10 128	120 261
joista täydentävää toimeentulotukea saaneet	28 520	8 575	10 133	..	144	5 139	52 511
joista pelkkää täydentävää toimeentulotukea saaneet	993	957	683	2 633
Ehkäisevää toimeentulotukea saaneet henkilöt	8 979	1 661	1 216	..	1 571	189	13 616
joista pelkkää ehkäisevää toimeentulotukea saaneet	445	330	245	39	1 059
Muuta toimeentulotukea saaneet	3 999	338	1 085	..	1 910	..	7 332
joista kuntouttavan työtoiminnan toimintarahaa tai matkakorvauksia saaneet	1 386	338	464	..	349	..	2 537
joista kotouttamistukea saaneet	2 613	2 613
Kaikki yhteensä, henkilötunnus kertaalleen	60 492	16 724	19 747	..	20 919	10 672	128 554

Toimeentulotuen asiakkaat ja kustannukset 2004-2010 ilman pakolaisia, paluumuuttajia ja turvapaikan hakijoita

Liite 2A

	Vuosi	Helsinki	Muutos %	Espoo	Muutos %	Vantaa	Muutos %	Turku	Muutos %	Tampere	Muutos %	Oulu	Muutos %	Kuusikko	Muutos %
Kotitaloudet	2004	37 222	-3,3	9 121	-2,8	10 242	0,9	11 662	-10,4	13 449	1,5	7 339	..	89 035	5,6
	2005	34 905	-6,2	8 553	-6,2	10 262	0,2	11 163	-4,3	12 808	-4,8	7 307	-0,4	84 998	-4,5
	2006	33 728	-3,4	8 269	-3,3	10 033	-2,2	10 160	-9,0	12 346	-3,6	6 873	-5,9	81 409	-4,2
	2007	32 583	-3,4	7 671	-7,2	9 314	-7,2	9 549	-6,0	12 416	0,6	6 773	-1,5	78 306	-3,8
	2008	32 442	-0,4	8 338	8,7	9 005	-3,3	9 036	-5,4	12 226	-1,5	6 656	-1,7	77 703	-0,8
	2009	37 034	14,2	9 343	12,1	10 879	20,8	9 566	5,9	13 568	11,0	7 080	6,4	87 470	12,6
	2010	37 973	2,5	9 981	6,8	11 341	4,2	9 626	0,6	14 151	4,3	7 003	-1,1	90 075	3,0
Kotitalouksissa henkilöitä	2004	54 873	-5,1	15 694	-3,5	18 269	0,8	17 970	-11,1	20 527	-1,4	127 333	-4,5
	2005	51 251	-6,6	14 414	-8,2	17 979	-1,6	17 145	-4,6	19 358	-5,7	120 147	-5,6
	2006	48 749	-4,9	14 098	-2,2	17 558	-2,3	15 528	-9,4	18 441	-4,7	10 268	..	124 642	3,7
	2007	47 248	-3,1	13 477	-4,4	16 048	-8,6	14 637	-5,7	18 122	-1,7	9 888	-3,7	119 420	-4,2
	2008	47 018	-0,5	14 195	5,3	15 621	-2,7	14 151	-3,3	17 314	-4,5	9 644	-2,5	117 943	-1,2
	2009	53 513	13,8	15 484	9,1	18 634	19,3	14 611	3,3	19 675	13,6	10 361	7,4	132 278	12,2
	2010	54 787	2,4	16 724	8,0	19 126	2,6	14 888	1,9	20 252	2,9	10 141	-2,1	135 918	2,8
Henkilöitä/kotitalous	2004	1,47	-1,9	1,72	-0,8	1,78	-0,1	1,54	-0,8	1,53	-2,9	1,43	-9,5
	2005	1,47	-0,4	1,69	-2,1	1,75	-1,8	1,54	-0,3	1,51	-1,0	1,41	-1,2
	2006	1,45	-1,6	1,70	1,2	1,75	-0,1	1,53	-0,5	1,49	-1,2	1,49	..	1,53	8,3
	2007	1,45	0,3	1,76	3,0	1,72	-1,5	1,53	0,3	1,46	-2,3	1,46	-2,3	1,53	-0,4
	2008	1,45	-0,1	1,70	-3,1	1,73	0,7	1,57	2,2	1,42	-3,0	1,45	-0,8	1,52	-0,5
	2009	1,44	-0,3	1,66	-2,7	1,71	-1,3	1,53	-2,5	1,45	2,4	1,46	1,0	1,51	-0,4
	2010	1,44	-0,2	1,68	1,1	1,69	-1,5	1,55	1,3	1,43	-1,3	1,45	-1,0	1,51	-0,2
Henkilöitä/ koko väestö (%)	2004	9,8	-5,1	7,0	-4,6	9,9	-0,3	10,3	-11,3	10,2	-2,0	8,7	-4,9
	2005	9,2	-6,6	6,3	-9,5	9,7	-2,3	9,8	-4,5	9,5	-6,6	8,1	-6,1
	2006	8,7	-5,2	6,1	-4,0	9,4	-3,3	8,9	-9,5	9,0	-5,4	8,0	..	8,4	3,0
	2007	8,4	-3,7	5,7	-5,8	8,5	-9,8	8,3	-6,0	8,8	-2,7	7,6	-4,6	8,0	-5,0
	2008	8,3	-1,2	6,0	4,0	8,1	-4,1	8,1	-3,3	8,3	-5,1	7,3	-3,5	7,8	-2,1
	2009	9,3	12,2	6,4	7,5	9,5	17,5	8,3	3,1	9,4	12,7	7,6	3,1	8,6	10,6
	2010	9,4	1,2	6,8	6,8	9,7	1,5	8,5	1,6	9,6	2,0	7,3	-3,6	8,8	1,7
Kustannukset ilman pakolaisia, paluumuuttajia ja turvapaikanhakijoita	2004	81 104 731	-5,0	23 553 536	-10,6	24 990 056	3,3	21 030 810	-14,3	22 883 935	-4,2	173 563 068	-5,9
	2005	73 730 759	-9,1	21 674 851	-8,0	25 533 861	2,2	18 881 163	-10,2	21 926 898	-4,2	161 747 532	-6,8
	2006	75 835 941	2,9	21 805 048	0,6	26 165 749	2,5	17 686 105	-6,3	23 101 535	5,4	11 915 051	..	176 509 429	9,1
	2007	82 041 079	8,2	24 218 687	11,1	27 519 826	5,2	18 885 061	6,8	23 810 146	3,1	13 581 634	14,0	190 056 432	7,7
	2008	90 998 309	10,9	26 105 867	7,8	28 778 867	4,6	20 133 533	6,6	25 211 141	5,9	13 700 568	0,9	204 928 285	7,8
	2009	114 951 744	26,3	32 223 185	23,4	35 315 562	22,7	23 532 092	16,9	30 996 560	22,9	15 025 553	9,7	252 044 696	23,0
	2010	124 697 179	8,5	35 864 135	11,3	38 104 276	7,9	23 146 361	-1,6	32 440 479	4,7	15 432 967	2,7	269 685 398	7,0
- josta ehkäisevän toimeentulotuen kustannukset	2004	1 973 024	-21,0	247 422	-27,7	286 114	21,3	414 738	86,3	1 055 064	20,0
	2005	1 431 079	-27,5	272 069	10,0	274 788	-4,0	529 763	27,7	864 757	-18,0
	2006	1 349 378	-5,7	440 813	62,0	414 291	50,8	533 985	0,8	897 315	3,8	757 051	..	4 392 833	..
	2007	1 466 703	8,7	564 421	28,0	462 731	11,7	526 889	-1,3	526 500	-41,3	638 675	-15,6	4 185 918	-4,7
	2008	1 794 029	22,3	744 411	31,9	580 262	25,4	505 612	-4,0	518 432	-1,5	756 033	18,4	4 898 779	17,0
	2009	2 481 479	38,3	894 652	20,2	507 590	-12,5	717 082	41,8	485 358	-6,4	895 029	18,4	5 981 190	22,1
	2010	3 572 232	44,0	778 157	-13,0	674 347	32,9	825 703	15,1	463 701	-4,5	954 137	6,6	7 268 276	21,5
- ehkäisevän toimeentulotuen kustannusten osuus (%) kokonais-kustannuksista	2004	2,4	-16,8	1,1	-19,2	1,1	17,4	2,0	117,6	4,6	25,2
	2005	1,9	-20,2	1,3	19,5	1,1	-6,0	2,8	42,3	3,9	-14,5
	2006	1,8	-8,3	2,0	61,1	1,6	47,1	3,0	7,6	3,9	-1,5	6,4	..	2,5	..
	2007	1,8	1,4	2,3	15,3	1,7	6,2	2,8	-7,6	2,2	-43,1	4,7	-26,0	2,2	-11,2
	2008	2,0	9,3	2,9	22,4	2,0	19,9	2,5	-10,0	2,1	-7,0	5,5	17,3	2,4	8,2
	2009	2,2	9,5	2,8	-2,6	1,4	-28,7	3,0	21,3	1,6	-23,9	6,0	7,9	2,4	-0,7
	2010	2,9	32,7	2,2	-21,9	1,8	23,1	3,6	17,1	1,4	-8,7	6,2	3,8	2,7	13,6
- asiakkailta takaisin peritty toimeentulotuki (euroa)	2004	6 273 058	7,4	1 481 725	-5,4	1 481 566	-4,4	1 139 312	-46,7	899 027	-17,2	1 109 000	..	12 383 688	1,7
	2005	4 148 091	-33,9	894 207	-39,7	1 630 829	10,1	1 128 146	-1,0	549 068	-38,9	1 001 467	-9,7	9 351 808	-24,5
	2006	4 283 799	3,3	1 027 554	14,9	1 338 047	-18,0	1 137 318	0,8	561 410	2,2	760 644	-24,0	9 108 772	-2,6
	2007	4 915 771	14,8	1 044 016	1,6	1 362 952	1,9	1 042 263	-8,4	741 809	32,1	694 386	-8,7	9 801 197	7,6
	2008	4 603 978	-6,3	946 551	-9,3	1 123 938	-17,5	1 135 449	8,9	865 734	16,7	722 825	4,1	9 398 475	-4,1
	2009	6 624 232	43,9	1 229 085	29,8	1 366 604	21,6	1 523 010	34,1	1 225 443	41,5	679 573	-6,0	12 647 947	34,6
	2010	5 457 309	-17,6	904 208	-26,4	1 248 395	-8,6	1 399 535	-8,1	1 092 338	-10,9	739 193	8,8	10 840 978	-14,3
- asiakkailta takaisin perityn toimeentulotuen osuus (%) kustannuksista	2004	7,7	13,1	6,3	5,8	5,9	-7,5	5,4	-37,8	3,9	-13,6
	2005	5,6	-27,3	4,1	-34,4	6,4	7,7	6,0	10,3	2,5	-36,3
	2006	5,6	0,4	4,7	14,2	5,1	-19,9	6,4	7,6	2,4	-3,0	6,4	..	31	..
	2007	6,0	6,1	4,3	-8,5	5,0	-3,2	5,5	-14,2	3,1	28,2	5,1	-19,9	29	-5,6
	2008	5,1	-15,6	3,6	-15,9	3,9	-21,1	5,6	2,2	3,4	10,2	5,3	3,2	27	-7,1
	2009	5,8	13,9	3,8	5,2	3,9	-0,9	6,5	14,8	4,0	15,1	4,5	-14,3	28	5,4
	2010	4,4	-24,1	2,5	-33,9	3,3	-15,3	6,0	-6,6	3,4	-14,8	4,8	5,9	24	-14,1

	Vuosi	Helsinki	Muutos %	Espoo	Muutos %	Vantaa	Muutos %	Turku	Muutos %	Tampere	Muutos %	Oulu	Muutos %	Kuusikko	Muutos %
Takaisinperittyjä ei vähennetty															
Kustannukset euroa/kotitalous	2004	2 179	-1,8	2 582	-8,0	2 440	2,3	1 803	-4,4	1 702	-5,6	1 949	-10,9
	2005	2 112	-3,1	2 534	-1,9	2 488	2,0	1 691	-6,2	1 712	0,6	1 640	..	1 903	-2,4
	2006	2 248	6,4	2 637	4,1	2 608	4,8	1 741	2,9	1 871	9,3	1 734	5,7	2 168	13,9
	2007	2 518	12,0	3 157	19,7	2 955	13,3	1 978	13,6	1 918	2,5	2 005	15,7	2 427	11,9
	2008	2 805	11,4	3 131	-0,8	3 196	8,2	2 228	12,7	2 062	7,5	2 058	2,6	2 637	8,7
	2009	3 104	10,7	3 449	10,2	3 246	1,6	2 460	10,4	2 285	10,8	2 122	3,1	2 881	9,3
2010	3 284	5,8	3 593	4,2	3 360	3,5	2 405	-2,3	2 292	0,3	2 204	3,8	2 994	3,9	
Kustannukset euroa/henkilö	2004	1 478	0,1	1 501	-7,3	1 368	2,5	1 170	-3,6	1 115	-2,8	1 363	-1,5
	2005	1 439	-2,7	1 504	0,2	1 420	3,8	1 101	-5,9	1 133	1,6	1 346	-1,2
	2006	1 556	8,1	1 547	2,9	1 490	4,9	1 139	3,4	1 253	10,6	1 160	..	1 416	5,2
	2007	1 736	11,6	1 797	16,2	1 715	15,1	1 290	13,3	1 314	4,9	1 374	18,4	1 591	12,4
	2008	1 935	11,5	1 839	2,3	1 842	7,4	1 423	10,3	1 456	10,8	1 421	3,4	1 738	9,2
	2009	2 148	11,0	2 081	13,2	1 895	2,9	1 611	13,2	1 575	8,2	1 450	2,1	1 905	9,7
2010	2 276	6,0	2 144	3,0	1 992	5,1	1 555	-3,5	1 602	1,7	1 522	4,9	1 984	4,1	
Kustannukset euroa/ asukas	2004	145	-5,0	105	-11,6	136	2,1	120	-14,6	114	-4,7	118	-6,3
	2005	132	-9,0	95	-9,3	138	1,4	108	-10,1	108	-5,1	110	-7,3
	2006	135	2,5	94	-1,2	140	1,5	101	-6,4	113	4,6	92	..	119	8,3
	2007	145	7,5	103	9,5	145	3,8	108	6,5	115	2,1	104	12,9	127	6,7
	2008	160	10,1	110	6,4	149	3,0	115	6,7	121	5,1	104	-0,2	135	6,9
	2009	199	24,5	133	21,6	181	20,9	134	16,7	148	22,0	110	5,3	164	21,2
2010	214	7,2	147	10,0	193	6,7	131	-1,9	153	3,7	111	1,2	174	5,9	
Väkiluku 1.1.	2004	559 330	-0,1	224 231	1,2	184 039	1,2	175 059	0,3	200 966	0,6	125 928	1,0	1 343 625	0,4
	2005	559 046	-0,1	227 472	1,4	185 429	0,8	174 824	-0,1	202 932	1,0	127 226	1,0	1 349 703	0,5
	2006	560 905	0,3	231 704	1,9	187 281	1,0	174 868	0,0	204 337	0,7	128 962	1,4	1 359 095	0,7
	2007	564 521	0,6	235 019	1,4	189 711	1,3	175 354	0,3	206 368	1,0	130 178	0,9	1 370 973	0,9
	2008	568 531	0,7	238 047	1,3	192 522	1,5	175 286	0,0	207 866	0,7	131 585	1,1	1 382 252	0,8
	2009	576 632	1,4	241 565	1,5	195 397	1,5	175 582	0,2	209 552	0,8	137 061	4,2	1 398 728	1,2
2010	583 350	1,2	244 330	1,1	197 636	1,1	176 087	0,3	211 507	0,9	139 133	1,5	1 412 910	1,0	

Toimeentulotuen deflatoidut kustannukset 2004-2010 ilman pakolaisia, paluumuuttajia ja turvapaikan hakijoita

Liite 2B

	Vuosi	Helsinki	Muutos %	Espoo	Muutos %	Vantaa	Muutos %	Turku	Muutos %	Tampere	Muutos %	Oulu	Muutos %	Kuusikko	Muutos %
Kustannukset ilman pakolaisia, paluumuuttajia ja turvapaikanhakijoita	2004	89 885 300	-5,2	26 103 491	-10,7	27 695 532	3,1	23 307 650	-14,5	25 361 398	-4,4	192 353 372	-6,0
	2005	81 020 523	-9,9	23 817 845	-8,8	28 058 395	1,3	20 747 945	-11,0	24 094 812	-5,0	177 739 520	-7,6
	2006	81 869 143	1,0	23 539 770	-1,2	28 247 390	0,7	19 093 140	-8,0	24 939 400	3,5	12 862 964	..	190 551 808	7,2
	2007	86 409 692	5,5	25 508 310	8,4	28 985 231	2,6	19 890 673	4,2	25 078 015	0,6	14 304 844	11,2	200 176 766	5,1
	2008	92 103 232	6,6	26 422 851	3,6	29 128 307	0,5	20 377 999	2,5	25 517 261	1,8	13 866 924	-3,1	207 416 573	3,6
	2009	116 347 515	26,3	32 614 447	23,4	35 744 372	22,7	23 817 824	16,9	31 372 927	22,9	15 207 997	9,7	255 105 082	23,0
	2010	124 697 179	7,2	35 864 135	10,0	38 104 276	6,6	23 146 361	-2,8	32 440 479	3,4	15 432 967	1,5	269 685 398	5,7
- josta ehkäisevän toimeentulotuen kustannukset (osuus euroa)	2004	2 186 628	-21,1	274 208	-27,9	317 089	21,1	459 638	86,0	1 169 287	19,8
	2005	1 572 570	-28,1	298 968	9,0	301 956	-4,8	582 141	26,7	950 256	-18,7
	2006	1 456 729	-7,4	475 882	59,2	447 250	48,1	576 466	-1,0	968 702	1,9	817 279	..	4 742 309	..
	2007	1 544 804	6,0	594 476	24,9	487 371	9,0	554 945	-3,7	554 536	-42,8	672 684	-17,7	4 408 815	-7,0
	2008	1 815 813	17,5	753 450	26,7	587 308	20,5	511 751	-7,8	524 727	-5,4	765 213	13,8	4 958 261	12,5
	2009	2 511 610	38,3	905 515	20,2	513 753	-12,5	725 789	41,8	491 251	-6,4	905 897	18,4	6 053 815	22,1
- asiakkailta takaisin peritty toimeentulotuki (euroa)	2004	6 952 192	7,2	1 642 140	-5,5	1 641 963	-4,6	1 262 656	-46,8	996 358	-17,3	1 229 063	..	13 724 372	1,5
	2005	4 558 213	-34,4	982 617	-40,2	1 792 069	9,1	1 239 686	-1,8	603 354	-39,4	1 100 482	-10,5	10 276 421	-25,1
	2006	4 624 601	1,5	1 109 302	12,9	1 444 497	-19,4	1 227 798	-1,0	606 074	0,5	821 158	-25,4	9 833 429	-4,3
	2007	5 177 531	12,0	1 099 609	-0,9	1 435 528	-0,6	1 097 763	-10,6	781 310	28,9	731 361	-10,9	10 323 102	5,0
	2008	4 659 881	-10,0	958 044	-12,9	1 137 585	-20,8	1 149 236	4,7	876 246	12,2	731 602	0,0	9 512 594	-7,9
	2009	6 704 665	43,9	1 244 009	29,8	1 383 198	21,6	1 541 503	34,1	1 240 323	41,5	687 824	-6,0	12 801 521	34,6
2010	5 457 309	-18,6	904 208	-27,3	1 248 395	-9,7	1 399 535	-9,2	1 092 338	-11,9	739 193	7,5	10 840 978	-15,3	
Takaisinperittyjä ei vähennetty															
Kustannukset euroa/kotitalous	2004	2 415	-2,0	2 862	-8,2	2 704	2,2	1 999	-4,6	1 886	-5,8	2 160	-11,0
	2005	2 321	-3,9	2 785	-2,7	2 734	1,1	1 859	-7,0	1 881	-0,2	2 091	-3,2
	2006	2 427	4,6	2 847	2,2	2 815	3,0	1 879	1,1	2 020	7,4	1 872	..	2 341	11,9
	2007	2 652	9,3	3 325	16,8	3 112	10,5	2 083	10,8	2 020	0,0	2 112	12,9	2 556	9,2
	2008	2 839	7,1	3 169	-4,7	3 235	3,9	2 255	8,3	2 087	3,3	2 083	-1,4	2 669	4,4
	2009	3 142	10,7	3 491	10,2	3 286	1,6	2 490	10,4	2 312	10,8	2 148	3,1	2 916	9,3
	2010	3 284	4,5	3 593	2,9	3 360	2,3	2 405	-3,4	2 292	-0,9	2 204	2,6	2 994	2,7
Kustannukset euroa/henkilö	2004	1 638	-0,1	1 663	-7,5	1 516	2,3	1 297	-3,8	1 236	-3,0	1 511	-1,7
	2005	1 581	-3,5	1 652	-0,7	1 561	2,9	1 210	-6,7	1 245	0,7	1 479	-2,1
	2006	1 679	6,2	1 670	1,0	1 609	3,1	1 230	1,6	1 352	8,7	1 253	..	1 529	3,3
	2007	1 829	8,9	1 893	13,4	1 806	12,3	1 359	10,5	1 384	2,3	1 447	15,5	1 676	9,6
	2008	1 959	7,1	1 861	-1,7	1 865	3,2	1 440	6,0	1 474	6,5	1 438	-0,6	1 759	4,9
	2009	2 174	11,0	2 106	13,2	1 918	2,9	1 630	13,2	1 595	8,2	1 468	2,1	1 929	9,7
	2010	2 276	4,7	2 144	1,8	1 992	3,9	1 555	-4,6	1 602	0,5	1 522	3,7	1 984	2,9
Kustannukset euroa/ väestö	2004	161	-5,1	116	-11,8	150	1,9	133	-14,7	126	-4,9	131	-6,5
	2005	145	-9,8	105	-10,1	151	0,6	119	-10,9	119	-5,9	120	-8,1
	2006	146	0,7	102	-3,0	151	-0,3	109	-8,0	122	2,8	100	..	128	6,4
	2007	153	4,9	109	6,8	153	1,3	113	3,9	122	-0,4	110	10,2	133	4,1
	2008	162	5,8	111	2,3	151	-1,0	116	2,5	123	1,0	105	-4,1	137	2,7
	2009	202	24,5	135	21,6	183	20,9	136	16,7	150	22,0	111	5,3	166	21,2
	2010	214	5,9	147	8,7	193	5,4	131	-3,1	153	2,4	111	0,0	174	4,6

		Helsinki	Muutos %	Espoo	Muutos %	Vantaa	Muutos %	Turku	Muutos %	Tampere	Muutos %	Oulu	Muutos %	Kuusikko	Muutos %
Kotitaloudet	2004	38 809	-2,9	9 343	-2,7	10 399	0,2	11 844	-10,8	14 155	1,8	7 446	..	91 996	5,6
	2005	36 792	-5,2	8 793	-5,9	10 413	0,1	11 311	-4,5	13 559	-4,2	7 464	0,2	88 332	-4,0
	2006	35 504	-3,5	8 537	-2,9	10 185	-2,2	10 305	-8,9	12 848	-5,2	7 001	-6,2	84 380	-4,5
	2007	34 467	-2,9	8 003	-6,3	9 547	-6,3	9 683	-6,0	12 766	-0,6	6 912	-1,3	81 378	-3,6
	2008	35 181	2,1	8 697	8,7	9 683	1,4	9 360	-3,3	12 486	-2,2	6 890	-0,3	82 297	1,1
	2009	40 947	16,4	9 855	13,3	11 080	14,4	9 821	4,9	13 825	10,7	7 324	6,3	92 852	12,8
2010	41 947	2,4	10 499	6,5	11 736	5,9	10 011	1,9	14 774	6,9	7 389	0,9	96 356	3,8	
Kotitalouksissa henkilöitä	2004	57 312	-4,8	16 235	-3,3	18 591	-0,8	18 304	-12,0	21 067	-4,2	131 509	-5,1
	2005	54 090	-5,6	14 899	-8,2	18 344	-1,3	17 426	-4,8	20 645	-2,0	125 404	Viisikko
	2006	51 571	-4,7	14 596	-2,0	17 889	-2,5	15 788	-9,4	19 358	-6,2	10 602	..	129 804	3,5
	2007	50 123	-2,8	14 036	-3,8	16 537	-7,6	14 881	-5,7	18 920	-2,3	10 230	-3,5	124 727	-3,9
	2008	50 970	1,7	14 770	5,2	16 727	1,1	14 424	-3,1	17 827	-5,8	10 031	-1,9	124 749	0,0
	2009	59 062	15,9	16 183	9,6	18 995	13,6	15 127	4,9	20 173	13,2	10 760	7,3	140 300	12,5
2010	60 492	2,4	17 480	8,0	19 747	4,0	15 550	2,8	20 919	3,7	10 672	-0,8	144 860	3,3	
Henkilöitä/ kotitalous	2004	1,48		1,74		1,79		1,55		1,49		..		1,43	
	2005	1,47		1,69		1,76		1,54		1,52		..		1,42	
	2006	1,45		1,71		1,76		1,53		1,51		1,51		1,54	
	2007	1,45		1,75		1,73		1,54		1,48		1,48		1,53	
	2008	1,45		1,70		1,73		1,54		1,43		1,46		1,52	
	2009	1,44		1,64		1,71		1,54		1,46		1,47		1,51	
2010	1,44		1,66		1,68		1,55		1,42		1,44		1,50		
Henkilöitä/ koko väestö (%)	2004	10,25		7,24		10,10		10,46		10,48		..		8,95	
	2005	9,68		6,55		9,89		9,97		10,17		..		9,33	Viisikko
	2006	9,19		6,30		9,55		9,03		9,47		8,22		8,72	
	2007	8,88		5,97		8,72		8,49		9,17		7,86		8,31	
	2008	8,97		6,20		8,69		8,23		8,58		7,62		8,24	
	2009	10,24		6,70		9,72		8,62		9,63		7,85		9,14	
2010	10,37		7,15		9,99		8,83		9,89		7,67		9,33		
Kustannukset euroa	2004	84 680 483	-5,0	24 402 204	-10,6	26 426 794	2,8	21 795 191	-14,5	25 592 361	-3,1	12 293 007	..	195 190 040	0,6
	2005	77 949 217	-7,9	22 352 277	-8,4	26 487 301	0,2	19 463 089	-10,7	24 537 239	-4,1	12 460 180	1,4	183 249 303	-6,1
	2006	80 656 150	3,5	22 628 981	1,2	27 005 159	2,0	18 233 771	-6,3	24 732 085	0,8	12 434 847	-0,2	176 509 429	-3,7
	2007	87 453 755	8,4	25 022 615	10,6	28 384 814	5,1	19 481 582	6,8	24 591 017	-0,6	14 135 258	13,7	190 056 432	7,7
	2008	96 907 939	10,8	27 002 736	7,9	29 779 875	4,9	20 904 234	7,3	26 173 929	6,4	14 576 370	3,1	204 928 285	7,8
	2009	123 373 880	27,3	33 437 422	23,8	36 427 611	22,3	24 394 141	16,7	32 174 311	22,9	16 197 928	11,1	266 005 293	29,8
2010	133 039 577	7,8	37 402 975	11,9	39 452 882	8,3	24 290 334	-0,4	33 638 107	4,5	17 256 442	6,5	285 080 318	7,2	
Asiakkailta takaisin peritty toimeentulotuki (euroa)	2004	6 273 058	7,4	1 481 725	-5,4	1 481 566	-4,4	1 139 312	-46,7	899 027	-17,2	1 109 000	..	12 383 688	1,7
	2005	4 148 091	-33,9	894206,63	-39,7	1 630 829	10,1	1 128 146	-1,0	549 068	-38,9	1001467	-9,7	9 351 808	-24,5
	2006	4 283 799	3,3	1 027 554	14,9	1 338 047	-18,0	1 137 318	0,8	561 410	2,2	760 644	-24,0	9 108 772	-2,6
	2007	4 915 771	14,8	1 044 016	1,6	1 025 697	-23,3	1 362 952	19,8	1 042 263	85,7	741 809	-2,5	10 132 508	11,2
	2008	4 603 978	-6,3	946 551	-9,3	1 123 938	9,6	1 135 449	-16,7	865 734	-16,9	722 825	-2,6	9 398 475	-7,2
	2009	6 624 232	43,9	1 244 009	31,4	1 366 604	21,6	1 523 010	34,1	1 225 443	41,5	679 573	-6,0	12 662 871	34,7
2010	5 457 309	-17,6	904 208	-27,3	1 248 395	-8,6	1 399 535	-8,1	1 092 338	-10,9	739 193	8,8	10 840 978	-14,4	
Asiakkailta takaisin perityn toimeentulotuen osuus (%) kustannuksista	2004	7,4		6,1		5,6		5,2		3,5		9,0		6,3	
	2005	5,3		4,0		6,2		5,8		2,2		8,0		5,1	
	2006	5,3		4,5		5,0		6,2		2,3		6,1		5,2	
	2007	5,6		4,2		3,6		7,0		4,2		5,2		5,3	
	2008	4,8		3,5		3,2		5,4		4,3		5,9		4,6	
	2009	5,4		3,7		3,4		5,6		4,7		7,6		4,8	
2010	4,1		2,4		2,3		5,1		4,2		6,3		3,8		
Takaisinperittyjä ei vähennetty															
Kustannukset euroa/kotitalous	2004	2 182	-2,2	2 612	-8,1	2 541	2,6	1 840	-4,2	1 808	-4,8	1 651	..	2 122	-4,7
	2005	2 119	-2,9	2 542	-2,7	2 544	0,1	1 721	-6,5	1 810	0,1	1 669	1,1	2 075	-2,2
	2006	2 272	7,2	2 651	4,3	2 651	4,2	1 769	2,8	1 925	6,4	1 776	6,4	2 092	0,8
	2007	2 537	11,7	3 127	18,0	2 973	12,1	2 012	13,7	1 926	0,1	2 045	15,1	2 335	11,6
	2008	2 755	8,6	3 105	-0,7	3 075	3,4	2 233	11,0	2 096	8,8	2 116	3,4	2 490	6,6
	2009	3 013	9,4	3 393	9,3	3 288	6,9	2 484	11,2	2 327	11,0	2 212	4,5	2 865	15,0
2010	3 172	5,3	3 563	5,0	3 362	2,3	2 426	-2,3	2 277	-2,2	2 335	5,6	2 959	3,3	
Kustannukset euroa/henkilö	2004	1 478	-0,3	1 503	-7,5	1 421	3,7	1 191	-2,8	1 215	1,2	1 484	6,0
	2005	1 441	-2,5	1 500	-0,2	1 444	1,6	1 117	-6,2	1 189	-2,2	1 461	-1,5
	2006	1 564	8,5	1 550	3,3	1 510	4,5	1 155	3,4	1 278	7,5	1 173	..	1 360	-6,9
	2007	1 745	11,6	1 783	15,0	1 716	13,7	1 309	13,4	1 300	1,7	1 382	17,8	1 524	12,1
	2008	1 901	9,0	1 828	2,6	1 780	3,7	1 449	10,7	1 468	13,0	1 453	5,2	1 643	7,8
	2009	2 089	9,9	2 066	13,0	1 918	7,7	1 613	11,3	1 595	8,6	1 505	3,6	1 896	15,4
2010	2 199	5,3	2 140	3,6	1 998	4,2	1 562	-3,1	1 608	0,8	1 617	7,4	1 968	3,8	
Kustannukset euroa/väestö	2004	151	-4,9	109	-11,6	144	1,6	125	-14,7	127	-3,6	98	..	133	0,1
	2005	139	-7,9	98	-9,7	143	-0,5	111	-10,6	121	-5,1	98	0,3	124	-6,6
	2006	144	3,1	98	-0,6	144	0,9	104	-6,3	121	0,1	96	-1,5	125	0,6
	2007	155	7,7	106	9,0	150	3,8	111	6,5	119	-1,5	109	12,6	127	1,5
	2008	170	10,0	113	6,5	155	3,4	119	7,3	126	5,7	111	2,0	135	6,9
	2009	214	25,5	138	22,0	186	20,5	139	16,5	154	21,9	118	6,7	173	27,9
2010	228	6,6	153	10,6	200	7,1	138	-0,7	159	3,6	124	4,9	184	6,0	
Väkiluku 1.1.	2004	559 330	-0,1	224 231	1,2	184 039	1,2	175 059	0,3	200 966	0,6	125 928	1,0	1 469 553	0,5
	2005	559 046	-0,1	227 472	1,4	185 429	0,8	174 824	-0,1	202 932	1,0	127 226	1,0	1 476 929	0,5
	2006	560 905	0,3	231 704	1,9	187 281	1,0	174 868	0,0	204 337	0,7	128 962	1,4	1 488 057	0,8
	2007	564 521	0,6	235 019	1,4	189 711	1,3	175 354	0,3	206 368	1,0	130 178	0,9	1 501 151	0,9
	2008	568 531	0,7	238 047	1,3	192 522	1,5	175 286	0,0	207 866	0,7	131 585	1,1	1 513 837	0,8
	2009	576 632	1,4	241 565	1,5	195 397	1,5	175 582	0,2	209 552	0,8	137 061	4,2	1 535 789	1,5
2010	583 350	1,2	244 330	1,1	197 636	1,1	176 087	0,3	211 507	0,9	139 133	1,5	1 552		

Lapsien määrä toimeentulotukiperheissä

Liite 3b

	Vuosi	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Yksinhuoltajilla lapsia yhteensä	2008	7 410	2 287	2 675	1 863	2 739	1 506	18 480
	2009	7 185	2 443	2 839	1 838	2 404	1 487	18 196
	2010	7 392	2 665	3 213	1 849	2 750	1 313	19 182
Pareilla lapsia yhteensä	2008	4 932	2 087	2 294	1 738	1 887	1 558	14 496
	2009	5 898	2 133	2 497	1 898	1 841	1 167	15 434
	2010	6 080	2 349	2 626	1 866	1 996	1 132	16 049
Kotitalouksissa lapsia yhteensä	2008	12 342	4 374	4 969	3 601	4 626	3 064	32 976
	2009	13 083	4 576	5 336	3 736	4 245	2 654	33 630
	2010	13 472	5 014	5 839	3 715	4 746	2 445	35 231
Yksinhuoltajien lasten osuus tt-tukea saaneiden perheiden lapsista %	2008	60,0	52,3	53,8	51,7	59,2	49,2	56,0
	2009	54,9	53,4	53,2	49,2	56,6	56,0	54,1
	2010	54,9	53,2	55,0	49,8	57,9	53,7	54,4
Kahden huoltajan lasten osuus tt-tukea saaneiden perheiden lapsista %	2008	40,0	47,7	46,2	48,3	40,8	50,8	44,0
	2009	45,1	46,6	46,8	50,8	43,4	44,0	45,9
	2010	45,1	46,8	45,0	50,2	42,1	46,3	45,6
Ttt-perheiden lasten osuus alle 18 v väestöstä % (1.1.)	2008	12,9	7,7	11,4	12,7	13,0	11,0	11,5
	2009	13,6	8,0	12,2	13,3	12,0	9,4	11,6
	2010	13,9	8,7	13,3	13,2	13,4	8,6	12,1

Kotitalouksille maksetut toimeentulotukikuukaudet vuonna 2010

	1-3 kk	4-6kk	7-9kk	10-12kk	10-11kk	12kk	Yhteensä
Helsinki	12 620	7 230	5 706	16 391	4 900	11 491	41 947
Espoo	3 767	1 737	1 591	2 886	1 462	1 424	9 981
Vantaa	3 590	1 990	1 651	4 441	1 707	2 734	11 672
Turku	3 831	1 866	1 657	2 272	1 422	850	9 626
Tampere	5 889	2 562	2 018	3 682	1 975	1 707	14 151
Oulu	3 009	1 409	1 038	1 933	558	1 375	7 389
Kuusikko	32 706	16 794	13 661	31 605	12 024	19 581	94 766
Kuusikko ilman Turku*	28 875	14 928	12 004	29 333	10 602	18 731	85 140

Toimeentulotuen keston jakauma prosenttiosuuksina 2010

	1-3 kk	4-6kk	7-9kk	10-12kk	10-11kk	12kk	Yhteensä
Helsinki	30,1	17,2	13,6	39,1	11,7	27,4	100,0
Espoo	37,7	17,4	15,9	28,9	14,6	14,3	100,0
Vantaa	30,8	17,0	14,1	38,0	14,6	23,4	100,0
Turku	39,8	19,4	17,2	23,6	14,8	8,8	100,0
Tampere	41,6	18,1	14,3	26,0	14,0	12,1	100,0
Oulu	40,7	19,1	14,0	26,2	7,6	18,6	100,0
Kuusikko	34,5	17,7	14,4	33,4	12,7	20,7	100,0
Kuusikko ilman Turku*	33,9	17,5	14,1	34,5	12,5	22,0	100,0

Kotitalouksille maksetut toimeentulotukikuukaudet vuonna 2009

	1-3 kk	4-6kk	7-9kk	10-12kk	10-11kk	12kk	Yhteensä
Helsinki	13 401	7 272	5 391	14 883	4 541	10 342	40 947
Espoo	3 842	1 678	1 450	2 373	1 281	1 092	9 343
Vantaa	3 325	1 882	1 538	3 958	1 559	2 399	10 703
Turku							
Tampere	6 195	2 415	1 908	3 050	1 640	1 410	13 568
Oulu	3 302	1 240	978	1 803	413	1 390	7 323
Kuusikko ilman Turku*	30 065	14 487	11 265	26 067	9 434	16 633	81 884

Toimeentulotuen keston jakauma prosenttiosuuksina 2009

	1 - 3 kk	4 - 6 kk	7 - 9 kk	10-12 kk	10-11kk	12kk	Yhteensä
Helsinki	32,7	17,8	13,2	36,3	11,1	25,3	100,0
Espoo	41,1	18,0	15,5	25,4	13,7	11,7	100,0
Vantaa	31,1	17,6	14,4	37,0	14,6	22,4	100,0
Turku							
Tampere	45,7	17,8	14,1	22,5	12,1	10,4	100,0
Oulu	45,1	16,9	13,4	24,6	5,6	19,0	100,0
Kuusikko ilman Turku*	36,7	17,7	13,8	31,8	11,5	20,3	100,0

Helsingin, Vantaan ja Oulun luvut sisältävät pakolaiset, paluumuuttajat ja turvapaikanhakijat
Espoon, Turun ja Tampereen luvut ilman pakolaisia, paluumuuttajia ja turvapaikanhakijoita

*Turusta puuttuvat tilastointimuutosten takia vuoden 2009 kestitiedot

Helsinki	1-3 kk	4-6kk	7-9kk	10-12kk	josta 10-11kk	josta 12kk	Kotitaloudet yhteensä
-24 v opiskelijat	511	280	274	346	157	189	1 411
-24 v muut	2 782	1 667	1 116	1 856	771	1 085	7 421
25 - 34 v	3 397	1 964	1 471	3 312	1 168	2 144	10 144
35 - 49 v	2 928	1 816	1 550	5 677	1 567	4 110	11 971
50 - 64 v	2 061	1 132	1 045	4 190	1 023	3 167	8 428
65 v täyttäneet	941	371	250	1 010	214	796	2 572
Kaikki kotitaloudet yhteensä	12 620	7 230	5 706	16 391	4 900	11 491	41 947
Espoo	1-3 kk	4-6kk	7-9kk	10-12kk	josta 10-11kk	josta 12kk	Kotitaloudet yhteensä
-24 v opiskelijat	475	196	143	81	54	27	895
-24 v muut	658	309	257	288	179	109	1 512
25 - 34 v	906	427	375	549	327	222	2 257
35 - 49 v	943	449	470	1 002	475	527	2 864
50 - 64 v	572	281	292	827	362	465	1 972
65 v täyttäneet	213	75	54	139	65	74	481
Kaikki kotitaloudet yhteensä	3 767	1 737	1 591	2 886	1 462	1 424	9 981
Vantaa	1-3 kk	4-6kk	7-9kk	10-12kk	josta 10-11kk	josta 12kk	Kotitaloudet yhteensä
-24 v opiskelijat	245	129	100	156	67	89	630
-24 v muut	821	448	351	593	285	308	2 213
25 - 34 v	797	442	412	963	407	556	2 614
35 - 49 v	888	543	460	1 497	550	947	3 388
50 - 64 v	575	318	242	1 094	341	753	2 229
65 v täyttäneet	264	110	86	138	57	81	598
Kaikki kotitaloudet yhteensä	3 590	1 990	1 651	4 441	1 707	2 734	11 672
Turku	1-3 kk	4-6kk	7-9kk	10-12kk	josta 10-11kk	josta 12kk	Kotitaloudet yhteensä
-24 v opiskelijat	552	153	85	53	41	12	843
-24 v muut	698	343	298	259	182	77	1 598
25 - 34 v	1 007	549	447	484	310	174	2 487
35 - 49 v	782	464	478	800	498	302	2 524
50 - 64 v	580	286	322	651	376	275	1 839
65 v täyttäneet	212	71	27	25	15	10	335
Kaikki kotitaloudet yhteensä	3 831	1 866	1 657	2 272	1 422	850	9 626
Tampere	1-3 kk	4-6kk	7-9kk	10-12kk	josta 10-11kk	josta 12kk	Kotitaloudet yhteensä
-24 v opiskelijat	980	335	187	206	140	66	1 708
-24 v muut	1 219	586	453	535	327	208	2 793
25 - 34 v	1 466	706	578	844	496	348	3 594
35 - 49 v	1 094	530	467	1 222	606	616	3 313
50 - 64 v	822	320	293	844	391	453	2 279
65 v täyttäneet	308	85	40	31	15	16	464
Kaikki kotitaloudet yhteensä	5 889	2 562	2 018	3 682	1 975	1 707	14 151
Oulu	1-3 kk	4-6kk	7-9kk	10-12kk	josta 10-11kk	josta 12kk	Kotitaloudet yhteensä
-24 v opiskelijat							
-24 v muut	1 129	540	398	475	177	298	2 542
25 - 34 v	844	448	304	516	163	353	2 112
35 - 49 v	541	259	203	578	136	442	1 581
50 - 64 v	385	134	120	342	75	267	981
65 v täyttäneet	110	28	13	22	7	15	173
Kaikki kotitaloudet yhteensä	3 009	1 409	1 038	1 933	558	1 375	7 389
Kuusikko	1-3 kk	4-6kk	7-9kk	10-12kk	josta 10-11kk	josta 12kk	Kotitaloudet yhteensä
-24 v opiskelijat	2 763	1 093	789	842	459	383	5 487
-24 v muut	7 307	3 893	2 873	4 006	1 921	2 085	18 079
25 - 34 v	8 417	4 536	3 587	6 668	2 871	3 797	23 208
35 - 49 v	7 176	4 061	3 628	10 776	3 832	6 944	25 641
50 - 64 v	4 995	2 471	2 314	7 948	2 568	5 380	17 728
65 v täyttäneet	2 048	740	470	1 365	373	992	4 623
Kaikki kotitaloudet yhteensä	32 706	16 794	13 661	31 605	12 024	19 581	94 766

Helsingin, Vantaan ja Oulun luvut sisältävät pakolaiset, paluumuuttajat ja turvapaikanhakijat
Espoon, Turun ja Tampereen luvut ilman pakolaisia, paluumuuttajia ja turvapaikanhakijoita

Kuusikon kuntien ja koko suomen työttömyystietoja joulukuussa 2004 - 2010

Liite 6

Joulu- kuu	Helsinki	Muutos henkilöä	Muutos %	Espoo	Muutos henkilöä	Muutos %	Vantaa	Muutos henkilöä	Muutos %	Turku	Muutos henkilöä	Muutos %	Tampere	Muutos henkilöä	Muutos %	Oulu	Muutos henkilöä	Muutos %	Kuusikko	Muutos henkilöä	Muutos %	Koko maa	Muutos henkilöä	Muutos %
Työttömät työnhakijat 12/2004 - 12/2010																								
2004	28 633	-100	-0,3	8 058	54	0,7	8 564	339	4,1	11 539	47	0,4	14 278	-660	-4,4	8 526			79 598			300 894	-4 400	-1,4
2005	27 180	-1 453	-5,1	7 656	-402	-5,0	8 177	-387	-4,5	9 842	-1 697	-14,7	13 362	-916	-6,4	8 627	101	1,2	74 844	-4 754	-6,0	282 433	-18 461	-6,1
2006	23 796	-3 384	-12,5	6 956	-700	-9,1	7 443	-734	-9,0	8 855	-987	-10,0	11 714	-1 648	-12,3	7 739	-888	-10,3	66 503	-8 341	-11,1	246 661	-35 772	-12,7
2007	18 921	-4 875	-20,5	5 713	-1 243	-17,9	6 782	-661	-8,9	8 044	-811	-9,2	11 421	-293	-2,5	7 352	-387	-5,0	58 233	-8 270	-12,4	218 958	-27 703	-11,2
2008	18 966	45	0,2	6 110	397	6,9	6 932	150	2,2	8 584	540	6,7	12 570	1 149	10,1	7 861	509	6,9	61 023	2 790	4,8	233 809	14 851	6,8
2009	26 438	7 472	39,4	8 657	2 547	41,7	9 952	3 020	43,6	11 909	3 325	38,7	16 815	4 245	33,8	9 704	1 843	23,4	83 475	22 452	36,8	300 601	66 792	28,6
2010	24 474	-1 964	-7,4	7 619	-1 038	-12,0	9 277	-675	-6,8	11 713	-196	-1,6	15 171	-1 644	-9,8	9 201	-503	-5,2	77 455	-6 020	-7,2	269 228	-31 373	-10,4
Työttömyysaste, työttömiä työnhakijoita työvoimasta (%) joulukuussa 2004 - 2010																								
2004	9,4			6,7			8,4			13,4			13,9			13,6			10,2			11,9		
2005	9,0			6,3			8,0			11,4			12,9			13,5			9,6			11,1		
2006	7,9			5,7			7,3			10,2			11,2			12,1			8,5			9,5		
2007	6,3			4,6			6,6			9,3			10,9			11,4			7,4			8,4		
2008	6,2			4,8			6,6			9,9			11,8			12,1			7,7			8,8		
2009	8,6			6,7			9,3			13,6			15,6			14,3			10,3			9,8		
2010	7,8			5,8			8,6			13,3			13,9			13,3			9,4			10,0		
Työttömiä työhakijoista yli vuoden työttömänä olleet (pitkäaikaistyöttömät) kunnittain 12/2004 - 12/2010																								
2004	9 119	571	6,7	2 375	181	8,2	2 424	276	12,8	3 170	338	11,9	4 128	-48	-1,1	1 975			23 191			75 733	3 584	5,0
2005	8 418	-701	-7,7	2 159	-216	-9,1	2 405	-19	-0,8	2 637	-533	-16,8	3 788	-340	-8,2	2 007	32	1,6	21 414	-1 777	-7,7	70 400	-5 333	-7,0
2006	6 647	-1 771	-21,0	1 971	-188	-8,7	2 176	-229	-9,5	1 953	-684	-25,9	3 284	-504	-13,3	1 586	-421	-21,0	17 617	-3 797	-17,7	58 942	-11 458	-16,3
2007	4 481	-2 166	-32,6	1 549	-422	-21,4	1 898	-278	-12,8	1 756	-197	-10,1	2 809	-475	-14,5	1 361	-225	-14,2	13 854	-3 763	-21,4	47 679	-11 263	-19,1
2008	3 379	-1 102	-24,6	1 141	-408	-26,3	1 659	-239	-12,6	1 556	-200	-11,4	2 891	82	2,9	1 411	50	3,7	12 037	-1 817	-13,1	41 835	-5 844	-12,3
2009	3 969	590	17,5	1 390	249	21,8	1 780	121	7,3	2 322	766	49,2	3 578	687	23,8	1 123	-288	-20,4	14 162	2 125	17,7	47 340	5 505	13,2
2010	5 436	1 467	37,0	1 646	256	18,4	2 357	577	32,4	3 310	988	42,5	4 446	868	24,3	1 987	864	76,9	19 182	5 020	35,4	58 221	10 881	23,0
Pitkäaikaistyöttömyys työvoimasta %																								
2004	3,0			2,0			2,4			3,7			4,0			3,1			3,0			2,9		
2005	2,8			1,8			2,4			3,1			3,7			3,1			2,7			2,7		
2006	2,2			1,6			2,1			2,3			3,1			2,5			2,2			2,2		
2007	1,5			1,2			1,8			2,0			2,7			2,1			1,8			1,8		
2008	1,1			0,9			1,6			1,8			2,7			2,2			1,5			1,5		
2009	1,3			1,1			1,7			2,6			3,3			1,7			1,8			1,8		
2010	1,7			1,3			2,2			3,7			4,1			2,9			2,3			2,3		
Pitkäaikaistyöttömyys työttömiä työnhakijoista %																								
2004	31,8			29,5			28,3			27,5			28,9			23,2			29,1			25,2		
2005	31,0			28,2			29,4			26,8			28,3			23,3			28,6			24,9		
2006	27,9			28,3			29,2			22,1			28,0			20,5			26,5			23,9		
2007	23,7			27,1			28,0			21,8			24,6			18,5			23,8			21,8		
2008	17,8			18,7			23,9			18,1			23,0			17,9			19,7			17,9		
2009	15,0			16,1			17,9			19,5			21,3			11,6			17,0			15,7		
2010	22,2			21,6			25,4			28,3			29,3			21,6			24,8			21,6		

Joulu- kuu	Helsinki			Espoo			Vantaa			Turku			Tampere			Oulu			Kuusikko			Koko maa		
	Muutos henkilöä	Muutos %		Muutos henkilöä	Muutos %		Muutos henkilöä	Muutos %		Muutos henkilöä	Muutos %		Muutos henkilöä	Muutos %		Muutos henkilöä	Muutos %		Muutos henkilöä	Muutos %		Muutos henkilöä	Muutos %	
Alle 25 -vuotiaat työttömät (nuorisotyöttömät) kunnittain 12/2004 - 12/2010																								
2004	2 198	-40	-1,8	669	19	2,9	795	-6	-0,7	1 532	-89	-5,5	1 872	-159	-7,8	1 658			8 724			34 815	-1 497	-4,1
2005	1 826	-372	-16,9	611	-58	-8,7	750	-45	-5,7	1 078	-454	-29,6	1 660	-212	-11,3	1 592	-66	-4,0	7 517	-1 207	-13,8	30 791	-4 024	-11,6
2006	1 544	-282	-15,4	564	-47	-7,7	657	-93	-12,4	918	-160	-14,8	1 321	-339	-20,4	1 453	-139	-8,7	6 457	-1 060	-14,1	25 726	-5 065	-16,4
2007	1 053	-491	-31,8	402	-162	-28,7	568	-89	-13,5	764	-154	-16,8	1 267	-54	-4,1	1 327	-126	-8,7	5 381	-1 076	-16,7	21 857	-3 869	-15,0
2008	1 293	240	22,8	571	169	42,0	713	145	25,5	1 044	280	36,6	1 631	364	28,7	1 463	136	10,2	6 715	1 334	24,8	25 795	3 938	18,0
2009	2 292	999	77,3	938	367	64,3	1 289	576	80,8	1 568	524	50,2	2 464	833	51,1	1 699	236	16,1	10 250	3 535	52,6	37 172	11 377	44,1
2010	2 027	-265	-11,6	563	-375	-40,0	1 077	-212	-16,4	1 379	-189	-12,1	2 133	-331	-13,4	1 653	-46	-2,7	8 832	-1 418	-13,8	31 792	-5 380	-14,5
Nuorisotyöttömyys työvoimasta %																								
2004	0,7			0,6			0,8			1,8			1,8			2,6			1,1			1,3		
2005	0,6			0,5			0,7			1,3			1,6			2,5			1,0			1,2		
2006	0,5			0,5			0,6			1,1			1,3			2,3			0,8			1,0		
2007	0,3			0,3			0,6			0,9			1,2			2,1			0,7			0,8		
2008	0,4			0,5			0,7			1,2			1,5			2,2			0,8			1,0		
2009	0,7			0,7			1,2			1,8			2,3			2,5			1,3			1,4		
2010	0,6			0,4			1,0			1,6			1,9			2,4			1,1			1,2		
Nuorisotyöttömyys työttömistä työnhakijoista %																								
2004	7,7			8,3			9,3			13,3			13,1			19,4			11,0			11,6		
2005	6,7			8,0			9,2			11,0			12,4			18,5			10,0			10,9		
2006	6,5			8,1			8,8			10,4			11,3			18,8			9,7			10,4		
2007	5,6			7,0			8,4			9,5			11,1			18,0			9,2			10,0		
2008	6,8			9,3			10,3			12,2			13,0			18,6			11,0			11,0		
2009	8,7			10,8			13,0			13,2			14,7			17,5			12,3			12,4		
2010	8,3			7,4			11,6			11,8			14,1			18,0			11,4			11,8		
Työvoima																								
2004	305 196	-1 688	-0,6	120 811	1 319	1,1	101 598	368	0,4	86 324	-779	-0,9	102 760	935	0,9	62 811			779 500			2 594 000	-6 000	-0,2
2005	302 668	-2 528	-0,8	121 423	612	0,5	102 284	686	0,7	85 993	-331	-0,4	103 235	475	0,5	63 726	915	1,5	779 329	-171	0,0	2 621 000	27 000	1,0
2006	302 896	228	0,1	123 040	1 617	1,3	102 638	354	0,3	86 736	743	0,9	104 747	1 512	1,5	64 208	482	0,8	784 265	4 936	0,6	2 648 000	27 000	1,0
2007	301 670	-1 226	-0,4	124 330	1 290	1,0	102 645	7	0,0	86 123	-613	-0,7	104 944	197	0,2	64 545	337	0,5	784 257	-8	0,0	2 675 000	27 000	1,0
2008	303 882	2 212	0,6	126 101	1 771	1,4	104 286	1 641	1,6	86 960	837	1,0	106 364	1 420	1,4	65 215	670	1,0	792 808	8 551	1,1	2 703 000	28 000	1,0
2009	308 861	4 979	1,6	128 602	2 501	2,0	106 510	2 224	2,1	87 733	773	0,9	108 078	1 714	1,6	67 632	2 417	3,7	807 416	14 608	1,8	2 678 000	-25 000	-0,9
2010	314 261	5 400	1,7	130 865	2 263	1,8	108 375	1 865	1,8	88 394	661	0,8	109 495	1 417	1,3	69 312	1 680	2,5	820 702	13 286	1,6	2 672 000	-6 000	-0,2

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneet

Liite 7

Kaikki osallistuneet

Vuosi	Helsinki	Muutos %	Espoo	Muutos %	Vantaa	Muutos %	Turku	Muutos %	Tampere	Muutos %	Oulu	Muutos %	Kuusikko	Muutos %
2008	911	11,2	233	20,7	196	14,0	292	79,1	150	-13,3	128	0,0	2 022	19,7
2009	1 083	18,9	193	-17,2	283	44,4	288	-1,4	283	88,7	182	42,2	2 445	21,0
2010	1 222	12,8	220	14,0	464	64,0	263	-8,7	362	27,9	283	55,5	2 924	19,6

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneet

Alle 25-vuotiaat osallistuneet

Vuosi	Helsinki	Muutos %	Espoo	Muutos %	Vantaa	Muutos %	Turku	Muutos %	Tampere	Muutos %	Oulu	Muutos %	Kuusikko	Muutos %
2008	31		58		14		75		49		14		241	
2009	48	54,8	42	-27,6	29	107,1	66	-12,0	95	93,9	54	285,7	550	128,3
2010	111	131,3	31	-26,2	21	-27,6	69	4,5	116	22,1	95	75,9	547	-0,6

Kaikkien kuntouttavan työtoiminnan toimintapäivien määrä vuodessa

Vuosi	Helsinki	Muutos %	Espoo	Muutos %	Vantaa	Muutos %	Turku	Muutos %	Tampere	Muutos %	Oulu	Muutos %	Kuusikko	Muutos %
2008	66 192		14 553		12 925		7 344		6 487		8 428		115 929	
2009	84 360	27,4	12 605	-13,4	17 413	34,7	9 501	29,4	8 417	29,8	9 405	11,6	141 809	22,3
2010	96 986	15,0	16 326	29,5	26 365	51,4	12 862	35,4	10 259	21,9	14 370	52,8	177 321	25,0

Kuntouttavan työtoiminnan toimintapäivien määrä osallistujaa kohti vuodessa

Vuosi	Helsinki	Muutos %	Espoo	Muutos %	Vantaa	Muutos %	Turku	Muutos %	Tampere	Muutos %	Oulu	Muutos %	Kuusikko	Muutos %
2008	73		62		66		25		43		66		57	
2009	78	7,2	65	4,6	62	-6,7	33	31,2	30	-31,2	52	-21,5	58	1,1
2010	79	1,9	74	13,6	57	-7,7	49	48,2	28	-4,7	51	-1,7	61	4,6

Laskettu jakamalla kuntien ilmoittamien toimintapäivien määrä osallistujien määrällä

Kuntouttavan työtoiminnan kustannukset yhteensä, €

Vuosi	Helsinki	Muutos %	Espoo	Muutos %	Vantaa	Muutos %	Turku	Muutos %	Tampere	Muutos %	Oulu	Muutos %	Kuusikko	Muutos %
2008	3 267 116		741 152		564 388		373 471		575 000		242 374		5 763 501	
2009	3 794 271	16,1	757 202	2,2	721 000	27,7	396 200	6,1	648 000	12,7	339 272	40,0	6 656 010	15,5
2010	3 252 854	-14,3	804 877	6,3	909 646	26,2	553 644	39,7	778 815	20,2	436 015	28,5	6 735 930	1,2

(sisältää omat ja ostopalvelut, kuntouttavan työtoiminnan järjestämisen kustannukset sekä matkakulut ja toimintarahat)

Kuntouttavan työtoiminnan hinta /toimintapäivä, €

Vuosi	Helsinki	Muutos %	Espoo	Muutos %	Vantaa	Muutos %	Turku	Muutos %	Tampere	Muutos %	Oulu	Muutos %	Kuusikko	Muutos %
2008	49		51		44		51		89		29		50	
2009	45	-8,9	60	18,0	41	-5,2	42	-18,0	77	-13,1	36	25,4	47	-5,6
2010	34	-25,4	49	-17,9	35	-16,7	43	3,2	76	-1,4	30	-15,9	38	-19,1

Laskettu jakamalla kuntien ilmoittamat kustannukset toimintapäivien määrällä

Aikuissosiaalityön ja toimeentulotuen asiantuntijaryhmän yhteystiedot 2011

Maarit Sulavuori, puheenjohtaja
Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Perhepalvelut, aikuissosiaalityö
Peltolantie 2 D, 3. krs 01300 VANTAA
Puh. 0400 619354
E-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Anne Kuvaja
Helsingin sosiaalivirasto, Aikuisten palvelut
Toiminnan ja johtamisen tuki
PL 7333, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Puh. 050 347 1513
E-mail: etunimi.sukunimi@hel.fi

Anne Qvist
Helsingin sosiaalivirasto, Aikuisten palvelut
PL 7333, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Toinen linja 4 A, 11. krs
Puh. 09 310 74090, 050 4345978
Fax 09 310 43717
E-mail: etunimi.sukunimi@hel.fi

Anne Leppänen (vara)
Helsingin sosiaalivirasto, Tietohallinto
PL 7001, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Vironkatu 2, 5. kerros
Puh. 09 310 43696, 040 3346144
Fax +358 9 310 43183
E-mail: etunimi.sukunimi@hel.fi

Marja Heikkinen (vara)
Helsingin sosiaalivirasto, Aikuisten palvelut
Toiminnan ja johtamisen tuki
PL 7333 00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Puh. 09 310 42303, 050 514 3616
E-mail: etunimi.sukunimi@hel.fi

Elina Niemelä (tiedonkeruuvastaava)
Helsingin kaupungin Sosiaalivirasto
Tietohallinto, PL 7011 (Vironkatu 2, 5. kerros)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Puh. 09 – 310 46829, 040 334 4640
Fax +358 9 310 43183
E-mail: etunimi.sukunimi@hel.fi

Tua Ekblad (tiedonkeruuvastaava)
Espoon sosiaali- ja terveystoimi
Esikunta/Talousohjaus
PL 208, 02070 ESPOON KAUPUNKI
Kirkkojärventie 6 B 7. krs h. 710
Puh. 09 8162 3949, 050-357 0914
Fax 09 8162 3130
E-mail: etunimi.sukunimi@espoo.fi

Tapio Nieminen
Espoon sosiaali- ja terveystoimi
Perhe- ja sosiaalipalvelut/Aikuisten sosiaalipalvelu-
jen itäinen alue
PL 60210, 02070 ESPOON KAUPUNKI
Läkkisepänkuja 2 A 4. krs
Puh. 09 8163 5201, 050 3286764
Fax 09 8165 7098
E-mail: etunimi.e.sukunimi@espoo.fi

Marja Dahl (vara)
Espoon sosiaali- ja terveystoimi
Perhe- ja sosiaalipalvelut/Aikuisten sosiaalipalvelut
PL 202, 02070 ESPOON KAUPUNKI
Kirkkojärventie 6 B 8. krs h. 839
Puh. 09 816 57060, 050 3062416
Fax 09 8162 3790
E-mail: etunimi.sukunimi@espoo.fi

Leena Kaijala (tiedonkeruuvastaava)
Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Perhepalvelut,
Peltolantie 2 D, 3. krs 01300 VANTAA
Puh. 09 839 22566, 040 830 9073
Fax 09 839 24389
E-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Henna Kaukonen
Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Perhepalvelut/Aikuissosiaalityö
Korson sosiaaliasema, Naalipolku 6
01450 VANTAA
Puh. 09 839 32369, 040 5396228
Fax 09 839 32587
E-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Anu Tirkkonen (työllistämisasiat)

Vapaa-ajan ja asukaspalveluiden toimiala Asukaspalvelut työllisyysyksikkö
Talvikkitie 37
01300 VANTAA
Puh. 09 8392 5088, 040 547 3944
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Soile Huuononen

Vapaa-ajan ja asukaspalveluiden toimiala Työllisyyspalvelut
Asematie 10 A
01300 VANTAA
Puh. 040 728 4757
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Timo Ruohola

Tampereen Hyvinvointipalvelut
Toimeentuloturva
PL 98, 33201 TAMPERE
Käyntiosoite: Satamakatu 17 B, 5 krs
Puh. +358 3 565 77102, +358 50 5511774
Fax +358 3 565 77105, +358 3 565 77624
E-mail: etunimi.sukunimi@tampere.fi

Ari Maijanen (tiedonkeruuvastaava)

Tampereen kaupunki
Konsernihallinto, tietohallintoyksikkö
Aleksis Kivenkatu 14-16 C
PL 487, 33101 Tampere
050 547 5832
E-mail: etunimi.sukunimi@tampere.fi

Maritta Närhi

Tampereen kaupunki, tilaajaryhmä
PL 487, 33101 TAMPERE
Käyntiosoite: Aleksis Kiven katu 14-16 C
Puh. 050 320 6325
E-mail: etunimi.sukunimi@tampere.fi

Tuija Rajala

Tampereen Hyvinvointipalvelut
Yleinen sosiaalityö
Hervannan sosiaaliasema, Lindforsinkatu 8
33720 TAMPERE
Puh. 050 596 7528
Fax 03 5657 2414
E-mail: etunimi.sukunimi@tampere.fi

Ritva-Liisa Riitakorpi (tiedonkeruuvastaava)

Turun sosiaalikeskus/Itäinen sosiaalitoimisto
PL 364, 20101 TURKU
Puh. 02 262 6111 (keskus)
Fax 02 262 6447
E-mail: etunimi.sukunimi@turku.fi

Jaana Hakamäki (vara)

Turun sosiaalikeskus/Avohuollon sosiaalityö
PL 364, 20101 TURKU
Puh. 02 262 6111 (keskus)
Fax 02 262 6447
E-mail: etunimi.sukunimi@turku.fi

Mirjam Jarhio (vara)

Turun kaupungin sosiaali- ja terveystoimi
Tutkimus- ja kehitysyksikkö
PL 670, 20101 TURKU
Puh. 02 -2626 111
E-mail: etunimi.sukunimi@turku.fi

Esa Yritys (toimeentulotuki)

Mielenterveys- ja sosiaalipalvelut
Oulun sosiaali- ja terveystoimi
PL 33, 90015 OULUN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Mäkelininkatu 33 A, 3. krs.
Puh. 044 703 6901
E-mail: etunimi.sukunimi@ouka.fi

Nina Kinnunen (työllistämisasiat)

Palveluesimies
Oulun työvoiman palvelukeskus
Mielenterveys- ja sosiaalipalvelut
Oulun sosiaali- ja terveystoimi
Torikatu 34-40, 90100 OULU
Puh. 044 703 4899
E-mail: etunimi.sukunimi@ouka.fi

Sirkka-Liisa Olli (tilaajan edustaja)

OULU
E-mail: etunimi.sukunimi@ouka.fi

Pekka Borg, sihteeri

Helsingin sosiaalivirasto
Hake/Kehittämispalvelut
PL 8502, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Puh. 09 310 43728, 050 3063674
Fax 09 310 42310
E-mail: etunimi.sukunimi@hel.fi